STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 02007

SAFFOH

Jacob Gordin

Permanent preservation of this book was made possible
by the Kirschner Foundation
in honor of
Sondra Gross

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

סאפפאָה

אַ דראַמע אין 4 אַקטען

— פון —

יעקב גאָרדין.

סאַפפאָה

אַ דְרַאמַא אין 4 אַקְטֶען.

פון

יעקב גאָרדאָן.

פארקויף: געזעלשאַפט „צענטראַל" ווארשע

פּערזאָנען:

מאַטיאַס פֿינגערהוט.

טשערנע, זײַן פֿרוי.

סאָפֿיע, זײַער עלטערע טאָכטער

ליזע, זײַער צווייטע טאָכטער.

באָרים סטאַוראָפּאָלסקי, אַ פֿאָטאָגראַפֿיסט.

מלך שטעמפּעל, אַ רײַכער פֿישהענדלער, טשערנע׳ס אַ ברודער;

פֿראַדי, זײַן װײַב.

מאַניטשקע, זײַער בחורקעלע

אַפּאָללאָן זאָננענשײַן, פּיאַניסט.

סאַמועל צײַנער.

זשעניטשקע, אַ מײדעל פֿון אַ יאָהר 7.

גערסט, שכנים, יונגע לײַט.

אָרט דער האַנדלונג: אָדעס.

צײַט: די אַכציגער יאָהרען.

DRUK. SIKORA I MYLNER WARSZAWA, NOWOLIPKI 8.

ערשטער אקט.

(א נישט קיין רייכעס, אבער זעהר ריינעס צימער ביי פינגערהוט'ן אין הויז. אויף די פענסטער בלומען אין טעפ. אויף די טישען ברענען לאמפען. אויף איין טיש א גראפין מיט וואסער און א גלאז. ליזע זיצט אויף איין סאפע און ברענגט אין ארדנונג א נייעם קלייד. טשערנע זוכט עטוואס אין אלע ווינקעלעך און שפייט ביי: „טפו זאל עס ווערען." מאטיוס האלט איין פוס אויף א בענקעל, שפייט אויף א בערשטיל און פוצט זיך א שטיוועל, דאן נעהמט ער איין אנדער בערשטיל און פוצט זיך זיין ראק. נאכהער נעהמט ער פון בוזעם-קעשענע א גרויס קעמעל, און קעמט זיינע באקענבערט. נאכהער שפייעט ער אויף זיין האנד און גלעט זיין פליעך לאנגזאם).

טשערנע. איך האב מיר דעם קאפ גאר אין גאנצען פערדרעהט. האט אימיצער געזעהן די שליסלען פון קאמאד? טפו זאל עס ווערען. (זוכט.)

פינגערהוט. מאדאם פינגערהוט, אז מען האט א קורצען זכרון, מאכט מען זיך א לאנגען קניפעל. עי, נעהם צו די בערשטלעך פון דאנען! (גלעט מיט'ן ארבעל זיין צילינדער און מעסט איהם אן געגען שפיגעל).

טשערנע. נאך יעדען דארף איך נאכגעהן. נאך יעדען דארף איך אויפרוימען — א קניפעל! וואס וועט מיר העלפען א קניפעל, אז איך וועל ניט געדענקען אויף וואס צו דערמאנען זיך? עס וועלען קומען מענשען, איך האב געוואלט צוגרייטען — פראנט מיינער! וואס האסטו געזאגט זאל איך צונעהמען? אה, די בערשטלעך? (טהוט עס) זענען די שליסלען ניט אין קיך? נא, א קאפ! טפוי זאל ער ווערען! (אב).

פינגערהוט. (מאיעסטעטיש). פרייליין ליזא, האסטו פיליכט עטוואס קליין געלד? ניט פיעל זא... איין 30, 40 קאפעקען. מאטיוס פינגערהוט איז דאך היינט א מחותן.

ליזע. (גראב) ניין. ערשטענס, האב איך ניט. און צווייטענס, איך זאל אפילו האבען, וואלט איך דיר ניט געגעבען — א נויטהיגע זאך! (מאטיוס פערוויכערט דערוויל א פאפיראס פון זיין לאנגען פאפיראסניק).

פינגערהוט. מאמזעל ליזע, דו רעדסט אזוי האמסקי-גראב. ווייל

דו ביזט אַ טויגעניכטס, אַ לא יוצלח, דער רוח ווייס וואָס — צו וואָס טויגסטו? (טשערנע קומט צוריק, זוכענדיג).

טשערנע. דערפֿאַר טויגסטו צו אַלעם אין דער וועלט. וואו זענען פֿאָרט די שליסעל, האַ?

פֿינגערהוט. עי, וואָס פֿערשטעהסטו, אונגעבילדעטע מיעשטשאַנקע פֿון סלאַבאָדקע ראָמאַנאָווקע? (צו ליזען) מע האָט דיך אָבגעגעבען צו שטודירען אין אַ זאָקען־פֿאַבריק, האָסטו דיך אויסגעלערנט נאָר ביז דער פּיאַטע און טפֿרו! האָט מען דיך אָבגעגעבען צו אַ מאָדיסטען, האָסטו ניט געקענט אויסלערנען דעם אונטערשיד פֿון איין רבנישע יאַרמעלקע ביז אַ רעביצינס יאַמפּערקע. און איצט זוכסטו אַרבייט, האַלטסט אין איין זוכען ווי די מאַמע דיינע. טפֿו זאָל עס ווערען!

ליזע. דיר איז גוט, אַז דו דאַרפֿסט ניט זוכען. אַנדערע זוכען פֿאַר דיר...

טשערנע. אַז דו וואָלסט געזוכט, ווי אַנדערע, וואָלט עס דיר אויך אַ ביסעל פֿערדרעהט דעם קאָפּ.

פֿינגערהוט. ווי קומסטו צו גלייכען דיין קאָפּ צו מיין קאָפּ?

טשערנע. דיין קאָפּ איז ניט אַזאַ גרויסע ציערונג. (זוכט).

פֿינגערהוט. איך מיין צו מיין זכרון... איך קען דיר אויסרעכענען אויף די פֿינגער, וויפֿיעל טראַקטירען עס איז דאָ פֿון דער סטאַרע פּאָרטאַ פֿרנקאָווסקע ביז'ן פּאָלסקי ספּוסק און פֿון לאַנזשעראָן ביז חאַדזשיבעי — מאַדאַם, דערלאַנג מיר אַ ריינעם נאָזטיכעל!

טשערנע. יאָ, פֿון חאַדזשיבעי ווייסטו, און וואָס טהוט זיך אין שטוב? נאַ דיר אַ נאָזטיכעל, פֿראַנט מיינער! (גיעבט איהם). וואו קענען דאָס פֿאָרט זיין די שליסלען? נאַ! (אָב אין קיך).

פֿינגערהוט. ניין, מאַמזעל, דו ביזט דער מאַמע'ס טאָכטער. זעהסט דו, סאָפֿיע איז שוין געראָטען אין טאַטען. (ציינט אויף זיך). זי האָט געענדיגט פֿיער קלאַסען גימנאַזיע מיט אַ זנאַק אָטליטשיע. זי איז שעהן, פּיקאַנט. נישקשה, אַז זי געהט מיט דער דעריבאַסאָווסקע, מוז יעדער אָפֿיציער אָבקעהרען צו איהר די מאָרדע. און ווער קוקט אויף דיר? אַ סאָלדאַט. זי איז קלוג, זינגט, טאַנצט, האָט אַ ממזר'ישען קאָפּ, פּונקט ווי ביים טאַטען.

ליזאַ. יאָ, פּונקט אַזאַ קאָפּ ווי ביי דיר, נאָר אַ פֿליעך פֿעהלט איהר.

פֿינגערהוט. מאַמזעל, קוק דיך אַרום ווי דו רעדסט! ביזט טאַקע היינט אַ מחותנת'טע, און איך קען דיר דאָך אַריינוואַרפֿען אַ בינטע־פֿינגער אין באַק אַריין. קנאַק זשאָלטעם אוב סרעדינו! סאָפֿיען האָט מען אָבגעגעבען צו אַ פֿאָטאָגראַף, איז זי באַלד געוואָרען די ערשטע רעטו־

שאָרקע. אַזױ װי הינר רײַסען זיך די אָרעסער פֿאָטאָגראַפֿען איבער איהר, און זי ברענגט טאַקע אַלע חודש 50 רובל — דאָס איז אויך עפּעס װערטה, האַ? האָט זיך איהר פֿערגלוסט, האָט זי גאָר צוגענומען דעם פֿאָטאָגראַף מיט דער פֿאָטאָגראַפֿיכע. פֿאַר װעמען װעסטו חתונה האָבען? פֿאַר אַ בינדיװזשניק אָדער פֿאַר אַ לאַפּאָטע פֿידלער.

ליזע. װאָס פֿאַר אַ שװער, אַזאַ אײדעם. (אַ געריי

טשערנע. שאַ, דער שנײַדער טראָגט דאָס חופּה קלײד. קומט אַרײַן. (שנײַדער קומט מיט'ן קלײד). סאָפֿיע, קום נאָר אַהער. װאָס טהוסטו דאָרט? (בײדע פֿרױען בעטראַכטען דאָס קלײד. ליזע מיט קנאה, טשערנע מיט בעגײַסטערונג).

פֿינגערהוט. סאָפֿיע לעזט דאָרט מסתמא אַ ראָמאַן. זי שלינגט די ראָמאַנען װי בלינטשקעס. װען ניט מײַנע אױגען, װאָלט איך אויך געלײענט... אַ גוטער ראָמאַן איז טאַקע גוט... חי, חי, חי!

טשערנע. דו קענסט דען לעזען? מאַך ניט שולדיג די אױגען.

פֿינגערהוט. איך קען ניט, זאָגסטו? הם! װי קומט עס? װיצט, מוסיו שנײַדער, איהר האָט אפשר אַ גוטען פּאַפּיראָס? חי, חי! זענען מיר מחותנים! אַ מאָל בײַ די אַלט-מאָדישע יודען פֿלעגט מען נאָך מאַכען אַ חתן-מאָל; בײַ אונז הײַנט, װער עס װעט װעלען, װעט קומען, אָבער אַזױ... טרוקען... די חופּה און דער באַל מאָרגען. אין דער שאַלאַשנער שול װעט זײַן די חופּה און דער באַל אין „יעװראָפּאַ" פֿון אױבען, איבער'ן טראַקטיר „יעװראָפּאַ" אײַן טרעפּ, זעהר אַ גרױסער זאַל. מיר װעלען פֿאָהרען אין עקיפּאַזשען. לאָקאַיען מיט װײַסע הענטשיקעס, מוזיק! עס קאָסט געלד, ברודער. (סאָפֿע זינגט אונטער קוליסען).

ליזע. יאָ, אונזער טאַטע װשאַלעװעט ניט קײן געלט.

פֿינגערהוט. איך צאָהל דען? אַ מכה! איך גיב דיר אַ טאָלטער, אַנ'אַנטיק, און דו צאָהל. דער חתן איז דער פֿאָטאָגראַף באָרים סטאַװראָ-פּאָלסקי, איהר קענט איהם? זײַן פֿאָטאָגראַפֿיע איז אַנקעגען פּאַלע ראָיאַל. און דער אונטערפֿיהרער פֿון כלה'ס צד איז מלך שטעמפּעל, מאַדאַם פֿינגערהוט'ס ברודער, אַ רײַכער פֿיש-הענדלער, אַ גראָבער חזיר, אַ רוח אין זײַן טאַטענס ערד אַרײַן. איהר מעגט קומען זעהן... שש! נאָר זי חזנ'ט זיך. (סאָפֿיע זינגט „מאַטושקאַ האַלובאַשקע", קומט מיט געזאַנג, נײגט זיך צום שנײַדער, בעטראַכט דאָס קלײד פֿון אַלע זײַטען, זינגענדיג. זי איז ניט רײַך, אָבער זעהר אָריגינעל געקלײדעט).

סאָפֿיע. אַ חופּה קלײד! אַ קלײד װאָס מען מעסט אָן מיט פֿרײד, מען טהוט אָן מיט טרעהרען און מען טהוט אױס מיט שרעק...

פֿינגערהוט. פֿון װאַנען װײסטו די אַלע זאַכען?

סאָפיע. (לאַכט). פון ראָמאַנען. איצט וועלען מיר זעהן, הערר פינגערהוט, קעהרט זיך אים מיט'ן רוקען צום פובליקום! (לויפט צו צו איהם און קערט איהם אום צום וואַנד מיט'ן בענקעל). געמאָסטען זאָל ווערען. (וואַרפט אַראָב פון זיך אַ קאַפטעל און טהוט אָן דאָס קלייד).

טשערנע. (העלפט איהר). סאָפיע... דער שניידער — אוי, די הייַנטיגע מיידלעך. טפוי זאָלען זיי ווערען!

סאָפיע. אַן'אייגענער מאַן, אַ דאָקטאָר און אַ זשענסקער שניידער דאַרפען ניט גערעכענט ווערען פאַר מאַנזבילען. ניט אַזוי, הערר שניידער?

פינגערהוט. וואָס פרעגסטו דעם שניידער? דו פרעג די שנדייערקע.

סאָפיע. (געגען שפיגעל) איך האָב ליעב אַ קלייד, וואָס זאָל זייַן גענעהט מיט געשמאַק, מיט אַ שעהנעם גוסט, — עס זאָל ניט שרייַען, עס זאָל אָבער רעדען צום אויג. אַלעמען זייַן געפעהלען איז זעהר אַנגענעהם, און אַ שעהן קלייד איז אַ מעכטיגעס מיטעל צו געפעלען. די פרוי וואָס בענוצט זיך ניט מיט דעם מיטעל איז געגליכען צו אַ יענער וואָס געהט אין וואַלד שיסען ווילדע חיות און לאָזט זייַן ביקס אין דער היים. חע, חע, חע! יאָ, אַ פרוי איז שטענדיג אין וואַלד צווישען ווילדע חיות און זי דאַרף שטענדיג האָבען די ביקס מיט זיך. ביקס אויף, גאַ פריצעל! (מאַכט ווי זי וויל שיסען) פוי! פיף! פאַף! (זינגט פון די הוגענאָטען) פיף, פאַף! (צום שניידער) יאָ, דאָס קלייד איז יעצט בעסער. (טהוט זיך אויס).

ליזע. דאַנקען גאָט, ענדליך צוגעטראָפען. נאָר 15 מאָל געמאָסטען. (זעצט זיך צו איהר אַרבייַט).

סאָפיע. ביזט אַ נאַר. אַ חופה קלייד דאַרף מען פאַר דער חופה גוט צומעסטען און צופאַסען. נאַכהער איז צו שפעט. (טהוט זיך איבער).

פינגערהוט. פרייַליין סאָפיע, איך וועל מיך שוין גיך מעגען אומקעהרען מיט'ן פנים צום פובליקום? איך דאַרף מיט דיר רעדען פון געשעפט. פערשטעהסטו מיך, איך...

טשערנע. האָסט דאָך איהם ערשט אַ פאָר טעג צוריק געגעבען קעשענע־געלד... אַ פאָר טעג צוריק... ווען איז דאָס געוועזען? זונטאַג צו מאָנטאַג? פערגעסען! אַ קאָפ! טפוי זאָל ער ווערען.

פינגערהוט. אַז איך זאָג, איך האָב ניט גענומען, מעגסטו זייַן זיכער, עס איז הייליג. סאָפיע, איך דאַרף מיך אַ ביסעל אָבראַזירען. אַ מחותן דאַרף האָבען אַ גלאַטע מאָרדע. איך דאַרף אַ פעקעל טאַבאַק. און הייַנט וועל איך מיר ערלויבען צו טרינקען טהעע אין דער וואַרשאַוויאַנסקע פון טראַקטיר „פאַריז”. זאָלען זיי וויסען, ווער מאַטיוס פינגערהוט איז. אַ רוח'ן אין זייער טאַטענס ערד אַריין.

סאָפִיע. (נעמט פֿון איהר טאַשע אַ בערזע). דאָס קומט אייך. (גיט דעם שניידער). דאָס קומט אייך ניט. (גיט איהם נאָך, דער שניידער דאַנקט). און דיר, פּאַפּאַ, האָב איך שוין היינטיגע וואָך געגעבען צוויי צוואַנציגער.

פִינגערהוט. יאָ, געגעבען זאָגסטו? הם, ווי קומט עס, וואָס איך געדענק ניט?

סאָפִיע. אדרבא, זאָג דו, ווי קומט עס? חא, חאַ, חאַ! נאָר גאָר ניט. ביזט דאָך אַ מחותן, נאַ! אָבער בלייב ניט לאַנג אין טראַקטיר. אַ מחותן דאַרף זיצען אין דער היים, ניט אין פּאַריז.

פִינגערהוט. (טהוט אָן זיין צילענדער). פֿריילייִן סאָפִיע, מערסי. מוסיו שניידער, מיר וועלען מאַכען די רייזע צוזאַמען. ליזע, פֿערבינד מיר דעם באַנד אַ לאַ גאַריבאַלדי דע פּאָמפּאַדור...

ליזע. (גראָב) מען וועט דיך אַזוי אויך דערקענען.

סאָפִיע. קום אַהער, איך וועל דיר מאַכען אַ באַנד, ווי אַזוי זאָגסטו? אַלאַ גאַריבאַלדי דע פּאָמפּאַדור. חאַ, חאַ, חאַ, ער איז גערעכט. זאָלאַנג אַ מענש לעבט, דאַרף ער זיך האַלטען ווי אַ מאַלאָדיעץ. (בינדעט). מאַמע, ער האָט אַ פּנים אַ מאָל געדאַרפֿט זיין איין שרעקליכער הערצענפּראָפעסער.

טשערנע. קיין אַנדערע אַרבייט האָט ער אין זיין לעבען ניט געטהון. ווי אַזוי האָט מען גערופֿען די מעשטשאַנקע פֿון דער מאָלדעוואַנקע? ע, פֿערגעסען...

פִינגערהוט. עס האָט נאָך אַ מכה ווער אַזוי געשפּילט אין בילאַירד אַזוי ווי איך אַ מאָל. שאַראָם אָט באָרטאַ, זשאָלטעי אוב סערעדינו! אויפֿ׳ס וויעדערשפּעניגען. (פֿערנייגט זיך מאַיעסטעטיש מיט׳ן צילינדער אין האַנד און געהט אָב מיט׳ן שניידער).

סאָפִיע. (געהט צו די בלומען). אוי ווערה, מען האָט היינט די בלומען ניט בעגאָסען. (נעמט וואַסער פֿון גראַפֿין). איך זאָל זיין רייך, וואָלט איך די גאַנצע שטוב אָנגעפּילט מיט בלומען. די טהייערסטע מעבעל מאַכען אַ צימער ניט אַזוי שעהן ווי בלומען. (בעגיסט, זינגט „מאַטושקאַ האַלובושקאַ”). אַנדערע כּלות וויינען, ווען זיי געהן חתונה האָבען, און איך זינג. הם! זיי ווילען דאָך חתונה האָבען, היינט וואָס וויינען זיי? איך זינג און... מאַמע, איך וואָלט איצט אָבגעגעבען 5 יאָהר פֿון מיין לעבען, איך זאָל ניט דאַרפֿען חתונה האָבען.

טשערנע. וואָס איז עפּעס, נאַר?

סאָפִיע. (זיפֿצט). אַזוי — איך ווייס ניט... אָבער איצט איז שוין צו שפּעט. פֿערפֿאַלען! ע, (זינגט „מאַטושקאַ). דו ווייסט, מאַמאַ, דאָס

ליעד זינגט אַ רוסישע כּלה. (טהוט אָן איהר הוט געגען שפּיגעל און רעדט): „מאַטושקאַ האַלובושקאַ, מוטער טײַערע, מײַן ליכטיגע זון, האָב רחמנות אויף מיר, אויף דײַן אָרעמעס קינד. ווי אַ בייזע שלאַנג זויגט מיר מײַן האַרץ אַ ביטערע שמערץ און גאַנצע נעכט פֿערברענג איך אָהן שלאָף און אָהן רוהע"... איך געה קויפֿען פֿאַר מיר און ליזען ווײַסע האַנדשוה. חע! חע! ווי זאָגט דער פּאַפּאַ, עס וועט באַלד בײַ אונז זײַן אַ באַל אַלאַ גאַריבאַלדי דע פּאָמפּאַדור. (אָב, באַלד צוריק). מחותנת'טע לעבען, אפשר וועט דאָ קומען אונזער הויכוויירדיגער העדר חתן, זאָל ער זײַן אַזוי גרויסאַרטיג און וואַרטען. איך קום שוין צוריק... דאַרפֿסט אפשר קליין געלד? דאָ ווידזעניע פּאַנאַ קאָכאַנע מאָיע. (אָב).

טשערנע. און אָט הענגען די שליסלען! אַליין אויפֿגעהאַנגען, אַ קאָפּ, טפֿו זאָלסטו ווערען! וואָס האָב איך דיך געוואָלט פֿרעגען, ליזע? פֿון זינען אַרויס. יאָ, ווי מײַנסטו, דער פֿעטער מלך וועט שענקען אַ שעהנעם דרשה־געשאַנק? ער איז אַ לײַבליכער ברודער מײַנער און רײַך איז ער ווי קרח, אָבער ער איז אַ צו גרויסער חזיר. יאָ, אַ פּנים מען קען ניט ווערען רײַך, מען זאָל קיין חזיר ניט זײַן. (גערויש). שאַ, ווער איז דאָרט? (באָרים עפֿענט די טהיר). אַ, אונזער חתן! מזל־טוב אײַך, באָרים. סאָפֿיע איז ערשט אַרויס. ווי קומט עס וואָס איהר האָט זי ניט בעגעגענט?

באָרים. (שעהנער מאַן, טראָגט אַ בולאַנזשערקע, אַ שוואַרצען ראָק, אין איין האַנד אַ בוקעט, אין דער אַנדערער אַ גיטאַרע אין אַ פֿוטליאַר). זי איז ערשט אַרויסגאַנגען? איך האָב זי ניט געזעהן.

ליזע. אוי, וואָס האָט איהר געבראַכט, באָרים?

באָרים. דאָס איז אַ בוקעט פֿאַר סאָפֿיען. דיר אויך צוויי רויזען. (גיבט איהר). און דאָס איז מײַן גיטאַרע. אויב סאָפֿיע וועט זײַן אויפֿגעלעגט צום זינגען, וועל איך איהר אַקאָמפּאַנירען. אוי, וויפֿיעל מיר האָבען דאָס איבערגעזונגען און איבערגעשפּיעלט זינד מיר זענען בעקאַנט. מחותנת'טע, פֿון דעם אַקאָמפּאַנירען האָט זיך אונזער גאַנצער ראָמאַן אָנגעפֿאַנגען. (שטעלט די גיטאַרע אין אַ ווינקעל).

טשערנע. אוי, מיר דאַכט זיך, איך האָב אַרײַנגעוואָרפֿען קוילען און שטשעפּקעס אין סאַמאָוואַר און קיין וואַסער ניט אָנגעגאָסען. אַ קאָפּ! טפֿו זאָל עס ווערען. (לויפֿט אָב).

באָרים. (זעצט זיך). פֿוי, איך בין מיעד ווי אַ פּושע ישראל. אָבער אַ באַל וועט בײַ אונז זײַן! (נעהמט זי אויף די קניע). ליזע, קום אַהער צו מיר. זעץ זיך דאָ. גיב מיר אַ קוש, גיכער. (געשעהט). נאָך אַמאָל! אַ יאָ, עס איז אַ פֿערגניגען צו האָבען אַזאַ שוואָגער? (סאָפֿיע

עֶפֶענט דִי טהִיר שטִיל און ווִיל זִיִי אִיבֶּערשרֶעקֶען, בּלַייבּט שטֶעהן). אִיךְ האָבּ גֶעזֶעהֶן, ווִי סאָפִיע אִיז פֶערבַּייגֶעגַאנגֶען און האָבּ מִיךְ אוּמִיסטֶען נִיט גֶעמַאכט זֶעהֶענדִיג. אִיךְ האָבּ גֶעוואוּסט, אִיךְ ווֶעל קֶענֶען אַרַיינכַאפֶּען מִיט דִיר דֶערווַיילֶע אַ שטִיף. קִיצקֶע, אִיךְ האָבּ דִיךְ לִיעבּ. גִיעבּ אַהֶער דִי לַאפּקֶעס. אָט אַזוֹי. (אוּמַארמֶען זִיךְ).

לִיזֶע. אִיהר האָט אַזוֹי שטַארק לִיעבּ סאָפִיען, ווִי אַזוֹי קֶענט אִיהר מִיךְ אוֹיךְ לִיעבּ האָבֶּען?

בּאָרִיס. סאָפִיעֶן! אִיךְ האָבּ זִי אַמאָל זֶעהר שטַארק לִיעבּ גֶעהַאט, און אִיצט... אִיצט אִיז שוֹין אַ צוּגֶעוואוֹינטֶע זַאךְ. זִי מוּז אִיךְ אִיצט לִיעבּ האָבֶּען, און דוּ בִּיזט אָבֶּער אַ פְרִישֶע פַּאמפּוּשקֶעלֶע. נַארֶעלֶע, ווֶען אִיךְ זאָל נִיט מוּזֶען חתונה האָבֶּען מִיט אִיהר, וואָלט אִיךְ דִיךְ גֶענוּמֶען אָט אַזוֹי... און... און... אִיךְ וואָלט דִיךְ, דַאךְ זִיךְ, אוֹיפְגֶעגֶעסֶען. (דרִיקט זִי צוּ זִיךְ). לִיזֶע, אִיךְ בִּין פֶערלִיעבּט אִין דִיר ווִי אַ משוּגֶענֶער. (סאָפִיע מַאכט שטִיל צוּ דִי טהִיר).

לִיזֶע. (גלֶעט אִיהם דֶעם קאָפּ). אִיהר זַייט אַזאַ שעֶהנֶער מַאן, אַז מֶען קֶען פוּן אַייךְ שטַארבֶּען.

בּאָרִיס. טַאקִי? (סאָפִיע זִינגט הִינטֶער דֶער טהִיר „מַאטוּשקַא גַא־לוּבּוּשקַא"). שש! זִי גֶעהט. (סאָפִיע אַרַיין).

סאָפִיע. אָה, האַבּע דִי עֶהרֶע! אַ בּוּקֶעט פַאר מִיר? זֶעהר שעֶהן! דַיין גִיטַארֶע אוֹיךְ גֶעבּרַאכט? גרוֹיסַארטִיג. וואָס זֶעהסטוּ עֶפּעֶס אוֹיס, ווִי אַיין אָבּגֶעבּרִיטֶער? (טַאפּט זַיין קאָפּ). האָסט הִיץ? (זִינגט): פַּאזשַאלוּי רַאדִימַאיַא דִיטִיַאטקַא סאָווִיע.

בּאָרִיס: נַיין, קַיין הִיץ האָבּ אִיךְ נִיט, אָבֶּער דֶער קאָפּף טהוּט מִיר ווִירקלִיךְ ווֶעה.

סאָפִיע. דֶער קאָפּ? ווִירקלִיךְ? אַז מֶען גֶעהט חתונה האָבֶּען, מוּז מֶען האָבֶּען קאָפּשמֶערצֶען. (זִינגט, אָהן ווֶערטֶער, לֶעגט אִיהם אַרַיין אַ קאָנפֶעקט אִין מוֹיל און זִינגט). גוּטֶער רַאחַאטלִיקוּם, עֶס ווֶעט דִיךְ מַאכֶען זִיסֶער. לִיזֶע, פֶערבַּייס מִיט רַאחַאט לוּקוּם. (גִיט אִיהר אַיינס) און דאָס ווֶעלֶען מִיר בֶּעהַאלטֶען אוֹיף שפֶּעטֶער. (בֶּעהַאלט אִין קאָמאָד דִי שַאכטֶעל מִיט קאָנפֶעקטֶען). אוֹי, עֶס אִיז אַ גרוֹיס נַארִישקַייט, אַז מֶען ווִיל מִיט אַמאָל אִין גַאנצֶען אוֹיסנַאשֶען און מֶען לאָזט נִיט אוֹיף שפֶּעטֶער, מֶען דַארף שטֶענדִיג דֶענקֶען וואָס שפֶּעטֶער ווֶעט זַיין. (גֶערוֹיש). אַהאַ, מֶען גֶעהט, מֶען קוּמט, מֶען אִיז דאָ. (פִינגֶערהוּט, פרַיידֶע, מלך, מַאנִיטשקֶע קוּמֶען, פִיהרֶענדִיג אַ פרֶעהלִיכֶען גֶעשפּרֶעךְ).

פִינגֶערהוּט. אִיךְ פִיהר אַייךְ גֶעסט. דֶער יחוּס פוּן אוּנזֶער משפחה, מוּסיוּ מלך שטֶעמפֶּעל, האָכגֶעעֶהרטֶער הֶער סטַאווּרַאפּאָלסקִי,

האַבּע די עהרע, מאַדאַם פֿראַדי, פּלאַצען זיי! (אַלע גריסען זיך, פֿרויען קושען זיך).

שטעמפּעל. נו, ווי געהט עס, מאַטיע? ווילסט דאָך מסתמא אַ פּאַפּיראָס, דו רויכערסט נאָך אַלץ פֿון „באַקומס" פֿאַבּריקע? (רויכען).

מישערנע. אוי, ליזע, איך האָב דיר עטליכע מאָל געוואָלט זאָגען און האָב פֿערגעסען... ביי אונז איז אויסגעגאַנגען צוקער. לויף אַריבּער... אַ קאָפּ, מפּוי זאָל ער ווערען!

ליזע. שוין. (ווינקט צו באָריסען). געהאַקטען צוקער? (אָב).

(פֿרויען בעוואונדערען סאָפֿיע'ס קלייד, רעדען שטיל).

באָריס. מען דאַרף קויפֿען צו טהעע ביסקוויטען און פּיראָזשנע, איין מינוט. (אָב, סאָפֿיע זאָל ניט בעמערקען).

שטעמפּעל. מאַטיע, ביזט נאָך אַזאַ געזונטער לאַפּאַק, פֿאַר וואָס טהוסטו גאָר ניט? אַדעס, ברודער, איז אַ גרויסע טייך, מען קען זיך אויספֿישען עפּעס אַ קאָמערציע, אַז מען וויל.

פֿינגערהוט. וואָס הייסט, איך טהו גאָר ניט? עס מאַכט זיך אַמאָל אימיצען געפֿינען אַ דירה אָדער אַנ'אַנדערע קאָמיסיאָן. איך לעב פֿון קאָמיסיאָן...

שטעמפּעל. ע, וואָס פֿאַר אַ קאָמיסיע קען מען האָבען פֿון פּוסטעפּאַסעוויען? יעדער מענש, יעדער חיה אפילו דאַרף האָבען אַ געשעפֿט, עפּעס אַ ריבּאָלאָוסטווע, פּרימערנאַ, אין וואַסער לעבט אַ פֿיש, אַ העכט, אַ שלייען, אַ קאַרפּ, אַ קאָמבּאַלע, אַ סודאַק, אַנ'אָקען, אַ סקומבּריאַ, ווייס איך, אפילו אַ ביטשאָק, אפילו אַ קליין פּיצעלע טולקע האָט וואָס צו טהון — דו ביזט ערגער ווי אַ טולקע.

פֿינגערהוט. דערפֿאַר ביזטו אַ גוטער ביטשאָק. אָבער וויאָס דאַרפֿסטו ברעכען דיין קאָפּ פֿאַר מיר? דאַנקען גאָט, סאָפֿיען מאַך איך שוין התונה, און ליזע וועט זיך אויך געפֿינען אַ באַשערטען, אָדער בעגאַלטען, נו, בלייבען מיך „דיר דאַ באַבּאַ".

שטעמפּעל. ניט דו, ברודער, מאַכסט חתונה, חוואַסטע ניט... סאָפֿיע האָט זיך אַליין חתונה געמאַכט.

סאָפֿיע. יאַ, אָנקעל, דאָס איז וואַהר. איך האָב מיך אַליין חתונה געמאַכט. (זיפֿצט).

שטעמפּעל. אָט דאַרף איך פּרימערנאַ חתונה מאַכען מיין מוזינקע, קאָסט עס מיך אַ קאַפּיטאַל. דו ווייסט וואָס מיך קאָסט זיין קאָנערמאַטאָריע? ער עסט דאָך מיר אויף די גאַנצע פֿיש!

מאַניטשקע. קאָנסערוואַטאָריע, פּאַפּאַ...

שטעמפּעל. יאָ, קאָנסערמאַטאָריע.

פראדי. מיר שיקען מאניטשקעס חתן שוין צוויי יאהר אלע חודש צו 25 רובעל, און ער דארף נאך צוויי יאהר שטודירען... יא, זאגט בעסער, איהר האט געהערט? בערושאנקעס פלימעניצע — זי האט... (דער= צעהלט מיט התלהבות די ווייבער).

מאניטשקע. ווייסט סאפיע? מיין חתן אפאלאן זאנענשיין וועט טאקע זיין אזא פיאניסט, וואס וועט שפיעלען קאנצערט.

סאפיע. שפיעלען קאנצערט? זעהר שעהן. אנקעל, ווי איז דאס אייך איינגעפאלען צו נעהמען אנ'איידעם מיט א מוזיקע? אפאלאן, העכט, זאנענשיין, שלייען, פיאנא, סקומבריא, קאנצערט, באליק, סיאמגע, א גוטער ווינעגרעט. מאניטשקע, דו האסט זעהר ליעב מוזיק?

מאניטשקע. יא, אבער איך האב בעסער ליעב א סאלדאטסקע ארקעסטער מיט טרובעס. פארטאפיאנא פערשטעה איך ניט זעהר גוט, עס קלאפט צו שטארק אין קאפ.

פראדי. אז ער קומט א מאל אויף „די קאמיקולעס" און הויבט אן בארבאנען, בייסט מיר נאכהער צוויי טעג אין די אויערען. אך, יא, איהר ווייסט? ווארשאווסקעס טאכטער לערנט פיאנא. יא, הערט זשע, קומט א מאל די מוטער אריין אין זאל, זעהט זי ביי דער פיאנא... דער לעהרער און די טאכטער... שוועסטערליך מיינע... (דערצעהלט אין דער שטיל).

פינגערהוט. מוסיע מלך שטעמפעל, ערלויבט מיר איהנען צו פרעגען: וואס איז בעסער פיש מיט חריין, אדער אנ'איידעם מיט מוזיק? חא! חא! (גלעט דעם פליעך).

שטעמפעל. אוי! וואס פאר א חכמה איהנען האבען געזאגט! יא, מעגסט לאכען, אבער מיך, ברודער, קאסט עס געלט און איך ווייס, אז איך האב אין זאפאס א פערטיגען חתן פאר מיין מוזינקע. עס איז אקוראט ווי מען מארינירט איין פיש אויף שפעטער. ער איז מיין ווייב'ס א וויט פריינדעל, און אהן מיר וואלט ער געמעגט איינזאלצען זיין גאנצע מוזיקע. עס איז אנ'אמת, איך אליין בין ניט קיין גרויסער זינגער און שפיעלער, נו, איז וואס? א פיש אין וואסער, פריבוערנא, זינגט ניט, פון דעסטוועגען לעבט ער, און עסט, און פישעלט זיך. און וואס טהוסטו, מאטיע? דו גלעטסט דעם פליעך און זאגסט מבינות אויף ניסן'ס און פיצי'ס חזנות?

פינגערהוט. ביזט א מחותן, וויל איך דיר ניט זאגען, אז עס איז בעסער צו גלעטען דעם פליעך, ווי צו זיין אליין א פליעך... וואס איז דער בזיון? עס איז מיר געקומען פון צופיעל דענקען. איך זאג טאקי מבינות אויף אונזערע חזנים, ווארום איך רעד דייטש און בין א געבי=

דעטער מענש... מאַטיוס פֿינגערהוטען קען מען אין בײַדע גרויסע שוהלען. דער גאָטזעליגער פֿרעדיגער, דאָקטאָר שוואַבאַכער, פֿלעגט מיך שטענדיג פֿרעגען: ווי געהט עס, העדר פֿינגערהוט? און דו ביזט אַ רײַכער דבר אחר, ווער קען דיך? דער פּאָמאָשטשניק פּריסטאַוו פּאָסלאַווסקי זאָגט מיר שטענדיג: זדראַסטווי מאָטקע. בײַ דזשערעמע אין טראַקטיר נעהמט יעדער פּאָלאָוואָי אַראָב דאָס היטעל ווען איך קום. איך געה אויפ'ן פּערעסיפּ אָדער אויף דער מאָלדאַוואַנקע אין סלאָבאָדקע ראָמאַנאָווקע אויף דער בוהאַיעווקע, זאָגט מען: דאָס געהט מאַטיוס פֿינגערהוט

שטעמפּעל. יאָ, יאָ, מען קען דיך, שלײַעסט דיך אום, האָסט אַלעמען אָנגעריבען מאַזאָליעס אויף די אויגען, אָבער וויפֿיעל פֿערדינסטו דערפֿון?

פֿינגערהוט. אַ גרויסע זאַך! פֿערדינען געלד קען יעדער בעל־מלאכה, יעדער בינדיוזשיק, יעדער פּראָסטער מענש. ניט פֿערדינען פֿערשטעהט נאָר אַנ'עדעלמאַן. ע! גענוג פֿילאָזאָפֿיע, לאָמער בעסער שפּיעלען אַ 66. (נעהמט פֿון דער טאַש קאָרטען). צעהן קאָפּיקעס אַ שפּיעל. געהט עס?

שטעמפּעל. אויב דו ווערסט ניט מאַכען קײַן מאַשענסטוואָ, רען איך ווײס, דו ביזט אַ בקי אויף די זאַכען — ביזט אַנ'עדעלמאַן, האָסט שטודירט אין אַלע טראַקטירען. (זײַ שפּיעלען).

סאָפֿיע. (האָט אײניגע מאָל געקוקט אויף דער טהיר מיט אונגעדולד). מאַניטשקע, ווילסט זעהן מײַן צימער, קום.

טשערנע. מעגסט געהן זעהן, מאַניטשקע, ווי זי האָט עס אויסגעפּוצט און אויסגעצירט איהר אַלקער'ל, עס לעבט, עס פֿינקעלט, עס זינגט יעדער ווינקעלע. עס איז גאָר ניט קײַן ספּאַלניע, עס איז אַ קוּקאָלקע. ווײַסע, ווײַסע פֿאָרהענגלעך, בלומען, ע, די זאַכען. ווי אַזוי רופֿט מען דאָס? איך האָב פֿערגעסען, אַ קאָפּ!

סאָפֿיע. יאָ, איך בין געווען גענוג נאַריש צו פֿערשווענדען דאַרויף אַזוי פֿיעל צײַט. (זיפֿצט).

טשערנע. אַ גאַנצען טאָג, וועלען זײ זײַן אין דער פֿאָטאָגראַפֿיע, זײ וועלען נאָר קומען אַהער שלאָפֿען, מעגסט זעהן, מאַניטשקע!

מאַניטשקע. אָה, זײ וועלען דאָרט שלאָפֿען בײַדע? איך שעהם מיך צו געהן אַהין. (פֿערשעהמט זיך).

פֿראַדי. זי איז דאָך בײַ אונז אַ שעמעדיגע, זי ווײסט פֿון קײַן זאַך ניט, אַזוי ווי אַ קינד. אָט, בײַ אונזער שכן, איהר קענט שמעריל ליאַמפּיך? זײַן מײדעל נאָך גאָר אַ שנעק, יאָ, הערט זשע, אוי, (דערציילט שטיל. בײדע מענער שפּיעלען. אין פֿאָרדער־צימער אַ געריוש.

ליזע גיט א קוויטש, און לויפט אריין מיט צוקער, דאן באריס מיט פאקעטען).

טשערנע. זעה נאר ווי זי האט זיך צופלאמט, די טרפה'נע הויט ברענט אויף איהר.

מאניטשקע. אה, איך וויים, פאר וואס ליזע האט געקוויטשעט... דאס האט זי געווים העררר סטאווראפאלסקי געשציפעט אין הויז, דארט אין דער פינסטער. (שעהמט זיך).

ליזע. סאפיע, אלע דיינע געסט געהן אהער.

באריס. יא, סאפיטשקע, עס געהט א גאנצער עסקאדראן געסט. מיין ערב שוויגער, דא האט איהר פעטשעניע צום טהעע. מיין ערב שווער, אייך א גוטען פאפיראס. (גיעבט זיי ביידע). מאניטשקע, אייך מארמעלאד (גיט איהר א קאנפעקט פון שאכטעל) דו ווילסט, סאפיע?

סאפיע. (מיט א שמייכעל) ניין, דאנקע, איך שעהם מיך. (ער עסט אליין).

טשערנע. אט אזוי, וועלען מיר געהן און מאכען טהעע. (קוקט זיך אום) דאכט זיך, גאר ניט פערגעסען? איך געדענק ניט. א קאפ. טפוי זאל עס ווערען. (אב).

באריס. סאפעלע, וואס ביזטו עפעס היינט אזא שטילינקע?

סאפיע. איך בין היינט א שטילע, ווייל איך האב פריהער צופיעל געשטיפט. (גערויש). געה, באריס, זעה, ווער איז דארט? (באריס עפענט די טיהר. פיעל יונגע לייט און מעדכען, אלע גריסען זיך. סאפיע ווערט מונטער). אה, זדראוויע זשעלאיעם, וואס מאכסטו נאדיע? דיך, סאניע, האב איך שוין נישט געזעהן א וועלט מיט יאהרען פון אייער נעכטען אן. (אלע לאכען) ליאלע, דו בליהסט ווי איין אקאציע. קינדער, זיצט, נאט אייך אלע צו בלומען. (צערדייסט איהר בוקעט).

באריס. (טרויעריג) א, מיין ארעמער בוקעט.

סאפיע. העררר „פארמקלאפ", נעהמט פלאץ, מוסיו שטיוועלבלאט, וואס שטעהט איהר? זאחריאפקין, איהר זענט געווארען געזונד, ווי א סאלדאט. ליזע, ברענג נאך שטולען. (ליזע ברענגט שטולען, אלע זעצען זיך). באריס, דו פערנעהם די מענליכע געסט און איך וועל מיך בעשעפטיגען מיט די ווייבליכע. חא, חא, חא, איך וויים, דו וואלסט בעסער געוואלט פערקעהרט, אבער דא איז צופיעל ליכט, און מאניטשקע זאגט, אז קנייפען איז נאר גוט אין דער פינסטער. (אלע לאכען, סאפיע זעצט זיך).

מאניטשקע. (פערשעהמט). וואס האסטו אויף מיר אויסגעטראכט, סאפיע? איך האב ניט געזאגט, אז עס איז גוט — פון וואנען וויים איך?

איך האָב נאָר געזאָגט, אַז אויב אימיצער קוויטשעט אין דער פֿענסטער, מסתּמא שטשיפּעט מען איהם. (אַלע לאַכען).

פֿראַדי. הלוואי וואָלטען שוין אַלע אָדעסער מאַמזעלען געוואוסט אַזוי פֿון די דאָזיגע זאַכען, ווי זי ווייסט. סאָניע, קום נאָר אַהער. (אַ מיידעל געהט צו). זאָג מיר נאָר, עס איז אמת? איך האָב געהערט, אַז דיין פֿריינדעל דאָבע לעמפּערט... (זאָגט איהר אין אויער). שוועסטער־לעך, 5 חדשים נאָך דער חתונה און שוין...

סאָפיע. האָספּאַדאַ, טרינקט טהעע ווי אין דער היים, און בלאָזט, איהר זאָלט זיך ניט אָנבריהען. בלאָזען שפּעטער, ווען מען בריהט זיך שוין אָב, איז זעהר ניט פּראַקטיש.

באָריס. זיי זאָלען טרינקען טהעע ווי אין דער היים? וואָס מיינסטו, סאָפיע, זיי זאָלען טרינקען אָהן פּיראָזשנע און מיט ווייניג צוקער? (אַלע לאַכען און טרינקען).

שטעמפּעל. ע, ע, ע, ברודער מאַטיע, וואָס האָסטו דיך שוין אָבגעדעקט 6 אויגען, דו האָסט דאָך נאָר פֿיער. שלעפּט צוריק די קאָרט). צוויי אויגען זענען ביי דיר איבריג, זיי מעגען דיר אַרויסקריכען צוריק. (שלעפּט די קאָרט, פֿינגערהוט לאָזט ניט).

פֿינגערהוט. וואָס הייסט איבריג? ברודער, ווילסט מיר צימבלען? איך האָב געשפּיעלט אין קאָרטען נאָך דאַן, ווען אויף דער וועלט איז נאָך קיין פֿיש ניט באַשאַפֿען געוואָרען. חניאָק דו, איך האָב דאָך ערשט געהאַט די 66.

שטעמפּעל. נו, האָסטו געדאַרפֿט אָבדעקען נאָר איינע, און דו האָסט אָבגעדעקט דריי מיט אַמאָל. נאָר איין איינ האָט אַ קאַמבאָלע, ניט דריי. (שלעפּט די קאָרט). דו קאָמיסיאָנער מיט׳ן פּליעך...

פֿינגערהוט. נאָר איינע זאָגסטו? ווי קומט עס? זאָל זיין איך האָב אַ טעות געהאַט. זעהסט? איך גיעב דיר נאָך, איך פֿערדעק צוריק צוויי. (ציטערט). קאָזיר! (אַ פּאַטש מיט דער קאָרט איבער׳ן טיש). צרים מיט קאָזיר! האָסט קאָזיר?

שטעמפּעל. וואָס איז דאָס פֿאַר אַ שוואַרץ יאָהר? געהסט וויעדער מיט׳ן וואַלעט? דו האָסט דאָך ערשט גענומען אַ וויאַטקע מיט׳ן וואַלעט? דו שלעפּסט גאָר די קאָזירען צוריק? מאַראַוויכער דו! פּושער!

פֿינגערהוט. ווער שלעפּט די קאָזירען צוריק? איך? ווער בין איך ביי דיר? אַ שולער? אַמאָליגע צייטען וואָלט איך דיר צופּלאַטשען די פּאָלקע פֿאַר אַזעלכע זאַכען! פֿע, מען דאַרף שפּיעלען אַ פּאַרטיע נאָר מיט אַן׳אַנשטענדיגען פּאַרטנער. איך שפּיעל ניט מעהר מיט דיר! (דרעהט זיך אום מיט׳ן רוקען, שרייט ביין). ע, טשערנע, דערלאַנג מיר אַ גלאָז טהעע!

שטעמפּעל. ניט מיר, ברודער, קען מען מאראַוויכען! איך בין מלך שטעמפּעל!

טשערנע. (דערלאַנגט זיי טהעע). שאַ, שאַ, משוגעים! כּדאי צו רייסען זיך איבער אַ שפּיעל. ווי אַזוי רופט איהר דאָס? איך האָב פאַרגעסען.

באָריס. האָספּאָדאַ, איך מאַך אַ פאָרשלאַג, אַז מיר זאָלען עטוואָס בעסער זינגען האַראָם. וואו איז מײַן גיטאַרע?

סאָפּיע. יאָ, יאָ, זינגען, וועט מען ניט הערען ווי די העהנער קרעהען.

ליזע. אוי, די גיטאַרע! (זי גיעבט איהם די גיטאַרע, ער קוועטשט זי די פינגער, סאָפיע בעמערקט עס).

באָריס. (טאָנט אָן די גיטאַרע). אַ נו, חברה, דרוזשנאָ. (זינגט) ווניז פּאַ מאַטושקע פּאַ וואָלגע. (מאַניטשקע האַפּט אונטער פאַלש). גוואַלד, גוואַלד, מאַניטשקע! (אַלע לאַכען). ווניז פּאַ מאַטושקע. (אַלע זינגען, מלך און מאַטיום טרינקען בײַדע טהעע אָנגעבלאָזען. סאָפּיע זינגט אויך מיט).

אַלע. בראַוואָ, בראַוואָ!

טשערנע. (זינגט). פּאַשיראָקאָמו ראַזדאָליו... הע, ע, איך האָב אויך אַמאָל געזונגען. פערגעסען, טפוי זאָל עס ווערען!

באָריס. סאָפּיע זאָל איצט וועלען זײַן אַ גוטע, וואָלט זי אונז געזונגען אײַנעם פון איהרע ראָמאַנסען און איך וואָלט אַקאָמפּאַנירט.

סאָפּיע. פּאָזשאַלאיסטע, מאַמאָטשקאַ. (אַלע בעטען).

סאָפּיע. אַ כּלה, דאַכט זיך מיר, פּאַסט ניט צו זינגען און דער־פאַר ווײַל עס פּאַסט ניט, וועל איך טאַקע דוקא זינגען. עס איז אַ ראָ־מאַנס אויף די ווערטער פון אונזער רוסישען דיכטער, עס רופט זיך „די פערוועלקטע בלום". מיר געפעלען זעהר די ווערטער. (דעקלאַמירט).

אין דעם שאָטען פון אַ הויכען בוים אַן׳אַלטען,
האָט געבליהט אַ בלום אַ שעהנע און אַ צאַרטע
פלוצלונג האָט אַ בליץ דעם שטאַרקען בוים צושפּאָלטען.
געגנײַגט דאָס קעפּעל שטעהט די בלום, אַ טריקענע, פערדאַרטע.
די זון געהט אויף ווי פריהער שעהן אין דעם פריהמאָרגען,
די פײַגעל זינגען לוסטיג, דאָס לעבען קלינגט און שאַלט,
דאָס בלימעל שווײַגט און וועלקט, צו דריקט פון איהרע זאָרגען.
זי ווײַנט פון טוי מיט טרערען... איהר איז אונמוטהיג און קאַלט...

אַלע. בראַוואָ, בראַוואָסימאָ! (אַפּלאָדירען).

באָריס. יעצט נעהמט אײַך צונויף מיט אַלע קרעפטען, איך וועל אײַך געבען אַ קאָנצערט... אויפמערקזאַם! ע! זשגי, זשגי! גאַוואַרי,

גאַוואַרי! (פערוואַרפט די האָר פון קאָפּ קאָקעטיש און שפּיעלט. ליזע הערט אויפמערקזאַם, זי צוווייַנט זיך פּלעצליך און לויפט ראַוס אַב. באָריס שטעלט אַוועק די גיטאַר און לויפט נאָך).

באָריס. ליזע, ליזע! וואָס איז מיט דיר, נאַר! (אַב. אַלע זענען ערשטוינט. דאַן הערט מען זייַן שטימע, דאַן א שטאַרקען קוש. ער פיהרט זי אַרייַן בייַ דער האַנד). עס איז גאָר ניט. די נערווען א ביסעל, מייַן מוזיק אַ ביסעל... (שטיל צו ליזע). קיצקע, זיי אַ קלוגעטשקע. (זעצט זיך).

טשערנע. מויד, וואָס האָסטו זיך עפּעס צוכליפּעט אין מיטען דרינען? טפוי זאָלסטו ווערען!

פראַדי. נישקשה, וועסט אייך חתונה האָבען. פאַר יודישע מיידלעך איז ניטאָ קיין מאָנאַסטיר. ווי זאָגט דער גוי: אַבי קאַריטאַ, סוויני בודוט. (ליזע וויינט העפטיגער).

טשערנע. וואָס וויינסטו, פרעג איך דיך? מויד מייַנע, האָסט געזעהן אַ ביסעל! (ליזע פערדעקט דען קאָפּ, וויינט לויט. פויזע).

סאָפיע. (פערוויכערט אַ פּאַפּיראָס. גאַנץ רוהיג). אַ יאָ איהר ווייסט ניט, וואָס זי וויינט? איך ווייס. ליזע וויינט, ווייל זי ווייס, אַז מאָרגען וועט בייַ מיר קיין חתונה ניט זייַן. אויף מייַן חתונה וועט זי ניט טאַנצען. (איינינגע לאַכען). עס איז ניט קיין שפּאַס. איך וועל מיט באָריס'ן ניט חתונה האָבען. איך האָב חרטה היינט, מאָרגען, ווייס איך, וועט שוין זייַן שפּעט חרטה צו האָבען. (אַלע ערשטוינט).

טשערנע. וואָס איז היינט מיט אייך? טפוי זאָלט איהר ווערען! וואָס הייסט חרטה??

פינגערהוט. וואָס איז דאָס פאַר אַ שפּיעל חרטה? בייַ אַזאַ שפּיעל רעמיזעט מען זיך.

סאָפיע. עס איז אַ ביטערער שפּיעל, איך זאָג אָבער ווי דו זאָגסט, שפּיעלען אַ פּאַרטיע דאַרף מען נאָר מיט אַנ'אַנשטענדיגען פּאַרטנער.

שטעמפּעל. אויב דו מיינסט עס מיך, האָב איך דיך דאָרטען, וואו איך האָב דעם טאַטען דייַנעם!

פינגערהוט. אוי שאַ, חאַם! סאָפיע, וואָס איז דאָס פאַר אַ פּלאַן? אַזאַ שידוך? מאָטיע פינגערהוט'ס טאָכטער. גאַנץ אָדעס ווייס, איך מאַך חתונה...

סאָפיע. דייַן פּלאַן בלייבט פּלאַן, דייַן טאָכטער האָט חתונה, אָט די טאָכטער מיין איך, דער אידעם בלייבט, די פּאָטאָגאַפיע בלייבט, און איך בלייב פריי, און וועל קענען אַרבייטען און געבען געלד. דו,

מיר אַלע מאַכען זעהר אַ גוט געשעפט. באָרים סטאַוראָפּאָלסקי! איהר האָט ליעב מיין שוועסטער און איך וויל ביי מיין שוועסטער איהר גליק ניט רויבען. איהר וועט זיין אַ גליקליכע פּאָר.

באָרים. (צומישט). סאָפיע, גאָט איז מיט דיר, וואָס מיינסט דו? איך קען עס ניט פערשטעהן. וואָס רעדסטו דאָס, גאָר ניט, זי געפעלט מיר אַ שטיעף טהון, יעדער מאַן וואָלט זיך דאָס ערלויבט, אָבער איך שווער ...

סאָפיע. דו האָסט ערשט געזאָגט דאָ, אַז דו ליעבסט זי זעהר. ווען דאָס איז וואַהר, וואָרום זאָל איך ביי מיין שוועסטער איהר געליעבטען רויבען? וואָרום זאָל איך מיך פעראייניגען מיט אַ מענשען, וועלכער וועט מיר ניט געהערען מיט זיין גאַנצער זעלע, מיט זיין גאַנצען לעבען?

באָרים. ניין, עס איז ניט געוועזען ערנסט. גלויב מיר, סאָפיע. דו דאַרפסט ניט גלויבען...

סאָפיע. דו ווילסט, אַז איך זאָל דיר גלויבען, אַז מען דאַרף דיר ניט גלויבען? איך וויים עס און איך זאָג דיר, אויב דו האָסט איהר געזאָגט אַ ליגען, וויל איך ניט זיין די פרוי פון אַ ליגנער! אַזוי איז דאָס. מאָרגען וועלען מיר טאַנצען אויף מיין שוועסטער׳ס חתונה. ליזע, איך וואָלט דיר געשענקט מיין חופּה־קלייד, אָבער ליידער עס וועט דיר ניט פּאַסען. נישקשה, אין אָדעס קען מען יעדער זאַך קריגען אויף פּראָקאַט, און אַ חופּה־קלייד, וועלכעס מען גיט אויף פּראָקאַט יעדען, איז פּראַקטישער און ביליגער. זעהסטו, מיין צימער קענסטו האָבען אַזוי ווי עס איז. (מיט טרערען). איך האָב עס אויפגערוימט מיט געשמאַק, יעדע זאַך האָט געהאַט ביי מיר איין אַנדער בעדייטונג. איך האָב געטרוימט עס וועט זיין אַ נעסט... נישקשה, אייער וואַהרע ליעבע וועט קענען בליהען אויך אין אַ פרעמדען נעסט. אָבער גענוג טענה׳ן, איך בין קיין כלה מעהר און דער שידוך איז קיין שידוך מעהר.

באָרים. סאָפיע, בעדענק דיך וואָס דו טהוסט! דו האָסט אָפען דאָ פאַר מענשען...

סאָפיע. טהוט אַ מענש עטוואָס, דאַרף ער פיהלען, אַז ער האָט אַ רעכט דאָס צו טהון, און אויב ער האָט רעכט, דאַרף ער טהון אָפען פאַר דער גאַנצער וועלט.

באָרים. אָבער גאָט איז מיט דיר, סאָפיע, ווי קענסטו? דו האָסט פערגעסען?

סאָפיע. איך האָב גאָר ניט פערגעסען, אויך דאָס דאַרף וויסען די גאַנצע וועלט.

באריס. וואס ווילסטו טהון? (ער לאזט זי ניט רעדען, זי בעפרייט זיך).

סאפיע. יא, אויך דאס דארף די גאנצע וועלט וויסען. איך פיהל, דאס איך וועל דארפען מוטער ווערען. איך שעהם מיך ניט, איך האב דעם מענשען געליעבט און ווער עס ליעבט טריי, מוז טרויען, גלויבען, אלעס אין דער וועלט אפפערען. יא, איך האב געטרויעט און געאפפערט, דאס אבער וועט מיך ניט צווינגען התונה צו האבען פאר איהם, ווען איך פיהל און פערשטעה, אז איך דארף זיין פרוי ניט זיין.

טשערנע. אוי, וועה איז מיר, וואס פאר אנ'אונגליק! וועה איז מיר! (וויינט).

מאניטשקע. וואס בעדייטעט דאס? וואס זאגט זי, מאמע?

פראדי. שטיל! דו דארפסט עס ניט וויסען. קום אהיים, מלך, קום אהיים!

מלך. אהיים. מען שלעפט דא די קאזירעם פון פעסעל. (אלע שטעהן אויף, קוקען מיט פעראכטונג אויף סאפיע'ן).

פינגערהוט. וואס האסטו געטהון? בערעכען! א קלוגע מאמזעל דערצעהלט אזעלכע זאכען?

סאפיע. איך געה ארויס אפען פאר דער גאנצער וועלט און זאג: איך בין געוועזען בלינד, איך האב געטהון א פעהלער, עס איז מיין טעות און מיין אונגליק. עס איז קיינעמס זאכע ניט, איך נעהם אויף זיך אליין די פעראנטווארטליכקייט! פרעמדע מענשען מיט זייער פאלשע פרומקייט און שיינהייליגקייט, מיט זייער אבלאכען און פערשפאטען, וועלען מיך ניט צווינגען צו פערשטיקען, פערבארגען די ווארהייט און טהון עטוואס געגען מיינע געפיהלען. אויב איך וועל מוטער זיין, וועל איך אליין קענען זארגען פאר מיין קינד! מיך שרעקט קיין זאך ניט, איך וויל זיין פריי און עהרליך אין מיינע טהאטען, עהרליך ווי איך פערשטעה, ניט ווי די מומע פראדי און דער פעטער מלך, און זיי אלע!...

פראדי. (בעליידיגט). קומט, קומט אוועק פון דאנען, שוועסטערליך, און איך האב געלאכט פון דאבע לעמפערט'ס. איך האב ניט געוואוסט אז מען טאר ניט רעדען פון א געהאנגענעם, ווען איין געהאנגענער איז דא אין דער משפחה. אהיים! (אלע מעדכען טהוען זיך אן).

סאפיע. איהר אנטלויפט? איהר שעהמט זיך אויך שוין מיט מיר? חא! חא! אין דער פינסטער קנייפען זיך ערלויבט איהר, אבער אפען ליעבען, אפען, ווי אונזערע ווארהע געפיהלע דיקטירען אונז, דאס איז א שאנדע. יא, עס וועט מיר זיין זעהר ביטער צו וויסען, אז

מענשען שעהמען זיך מיט מיר, עס וואָלט מיר אָבער געווען פיעל ביטערער צו פיהלען, דאָס איך דאַרף מיך שעהמען מיט מיר אַליין. (לאַכט און וויינט). מוסיא פינגערהוט, עס איז אַ ביסעל אַלאַ גאַריבאַלדי־דע פאָמפאַדור, האַ? עס מאַכט ניט אויס. און דאָס וואָס זיי, די אונשולדיגע, אַנטלויפען, שרעקט מיך אויך ניט. מיר איז נאָר שווער צו פיהלען, אַז אַלע מיינע האָפנונגען, אַלע מיינע ערוואַרטונגען, אַלע מיינע זיסע טרוימע... אוי, אוי! (פאַלט צום טיש מיט'ן קאָפּ און וויינט ביטער).

פאָרהאַנג.

צווייטער אַקט.

(זאַל ביי שטעמפּעל אין הויז. רייכע מעבעל אָהן געשמאַק, א פּיאַנאָ, מאַניטשקע, שעהן אויסגעפּוצט, שטעהט ביי איינער פון די אינערסטע טהירען און קוקט אַריין בגנבה. פראַדי קומט אַריין, מאַניטשקע דער־שרעקט זיך און שפּרינגט אָב פון דער טהיר).

פֿראַדי. וואָס האָסטו געטהון, דו גנב? האָסט אַריינגעקוקט צו איהם, האַ?

מאַניטשקע. (פערשעהמט). איך האָב געוואָלט וויסען, וואָס ער טהוט. פריהער, באַלד נאָכמיטאָג, האָט ער... אוי, איך שעהם מיך צו זאָגען.

פֿראַדי. מיר מעגסטו זאָגען, נאַרר, אַ מאַמע ווייס אַלעס.

מאַניטשקע. ער האָט אויסגעטהון דעם ראָק און האָט זיך גע־לייגט אויף דער קושעטקע.

פֿראַדי. דאָס איז ביי דיר אַ חידוש? ער איז מיעד פון וועג. אַ קלייניגקייט, דריי טעג העצקען זיך אויף די אייזענבאַהנען.

מאַניטשקע. און ווען ער איז אויפגעשטאַנען האָט ער זיך אָב־געוואַשען. פריסקע האָט איהם דערלאַנגט וואַסער. אַליין איז ער אַ שוואַר־צער, און זיין לייב איז ווייס ווי זילבער, אוי, איך מיין די העמד... אָט דאָ... ביז דאַנען... (שעהמט זיך) און איצטער האָט ער זיך אַרויסגערוקט דורכ'ן פענסטער און קוקט אויף דער גאַס.

פֿראַדי. אַ חידוש נו, ער האָט אַזאַ צייט ניט געזעהן אָדעם — די גאַנצע שטאָדט ווייס דאָך שוין אַז ער איז דאָ. מען שלאָגט אָב די טהירען. טראַכטענבערגשע איז געקומען יאַקאָבי לייען אַ שעריל, פריילין סמיק איז געקומען פרעגען וויפיעל איז דער זייגער, זייער זייגער האָט זיך יאַקאָבי געשטעלט, פון די חלאָמזיקעס איז מען דאָ געוועזן צוויי מאָל, אַלע ווילען איהם נאָר זעהען. מאַניטשקע, אַלע מיידלעך וועלען דיך מקנא זיין און עס איז דאָ וואָס.

מאַניטשקע. (פערשעהמט). אוי, מאַמע, איך פערשטעה ניט וואָס דו מיינסט. זאָג בעסער, מיר פּאַסט אָט די רויטע לענטע? אוי, ווער געהט? (שטעמפּעל קומט אין אַ פערשמאָלצענעם ראָק).

פֿראַדי. דו האָסט שוין פערשלאָסען די קלייט? קלאַפּ ניט מיט דיינע טשאָבאָטעס.

שטעמפּעל. היינט האָב איך מיך אומיסטען פריהער אויפגעוועקט צו־

ליעב דעם גאַסט. וואו איז דער בחור? דאָרטען? דריבנעט נאָך, האַ?

פֿראַדי. שאַ! וואַרף אַראָפּ פֿון זיך דיין פֿערשמאָלצענעם פּאַל-מעריסטאָן, עס שמעקט פֿון דיר פֿיש, גלייך דו האָסט מיט זיך געבראַכט דעם גאַנצען ריבנע ריאַד.

שטעמפּעל. ווי? עס שמעקט? איך האָב היינט אַראָב-געשטופּט איין גאַנצע פּאַרטיע ניט קיין פֿרישען טשוכאָן. מאַניטשקע, גיב מיר מיין חאַלאַט. (זי נעהמט זיין ראָק מיט די שפּיץ פֿינגער און גיבט איהם דען חאַלאַט). ע, האָספּאָדין סקאַווראַדין! (עפֿענט די טהיר). מאַניטשקע, ער וועט זיך אַרויסחליופּען פֿון פֿענסטער. געה האַלט איהם צו פֿאַר די הינטערשטע פֿיס-נאָהעס.

מאַניטשקע. אוי, פּאַפּאַ, אַזוי צו רעדען! אוי, ער געהט, דאַכט זיך, אהער!

פֿראַדי. (שטיל). זאָג דעם אמת, ער האָט דיך שוין געקושט?

מאַניטשקע. נאָר צוויי מאָל. (פֿערשעהמט). אוי, שאַ!

(אַפּאָלאָן קומט אַריין פֿון זיין צימער).

שטעמפּעל. נו, האָסט דיך שוין אַ ביסעל אויסגעטשוכעט? לאָז מיר אונז געבען טהעע? פֿון וועג קומט מען שטענדיג מיט געבראָכענע ביינער.

פֿראַדי. איהר וועט טרינקען טהעע? בין איך דאָך אַ חכמה, וואָס איך האָב געהייסען פֿריסקען שטעלען דעם סאַמאָוואַר. איך גיעב אייך שוין טהעע. ז״ה, הערר זאָננענשיין, צי ווי אַזוי זאָל איך אייך רופֿען? האָב איך סובערלעך! עס צוגעהט אין מויל. איהר וועט אומיסטען פֿערזוכען. (אָב).

אַפּאָלאָן. מערקווירדיג, ווי אָדעס האָט זיך איבערגעביטען פֿאַר דער צייט. זי איז געוואָרען פֿיעל שעהנער. ניט אומזיסט רופֿט מען אָדעס „יוזשנאַיאַ קראַסאַוויצאַ”. פּושקינסקי נאָס קען מען גאָר ניט דער-קענען, דאָס האָט ראַלי אויסגעבויט אַזאַ מויער? אָה, וויפֿיעל עריגנע-רונגען אויף יעדען טריט און שריט וועגען די פֿערגאַנגענע גליקליכע קינדער יאָהרען! אויך איהר, מאַניטשקע, זייט פֿערענדערט געוואָרען... צום בעסערען...

מאַניטשקע. (פֿערשעהמט). איך ווייס ניט, איך זעה זיך אַלע טאָג בעמערק איך ניט.

שטעמפּעל. וואָס דען מיינסטו, ברודער? פֿערגעס ניט, ביזט שוין אין אָדעס ניט געוועזען אַ האַלב צעהנדליג יאָהרען. אין דער צייט איז אָוועקגעשוואומען אַ סך פֿיש.

אַפּאָלאָן. (געהט צור פיאַנאָ). דאָס איז ביי אייך אַ נייע פיאַנאָ? (נעהמט איין אַקקאָרד). פוי!

שטעמפּעל. פוי גאָר! פונקט אַזאַ פּאָרטאָפּיאַן האָט דער וואָיענער דאָקטאָר ראָזען. ער איז אַ דיעסטוויטעלני סטאַטסקי סאָוועטניק, אַגענעראַל מיט רויטע פּאָדקלאַדקע. ברודער, האָסט זיך אַריינגעכאַפּט אין פּעסעל...

אַפּאָלאָן. מיט רויטע פּאָדקלאַדקע אַ גענעראַל? אָה! דאַרף עס זיין גוט. נו און איהר, מאַניטשקע, ווי וייט זייט איהר מיט אייער מוזיק?

שטעמפּעל. ע, זי האָט שוין לאַנג אַסטאַוועט. ווי זאָגט מען: ניט יעדע פיש איז אַ טאַראַן.

מאַניטשקאַ. די לעהרער האָבען געזאָגט איך האָב גוטע פינגער, אָבער זעהר אַ שלעכט אויער. (שעהמט זיך).

אַפּאָלאָן. הייסט עס, איהר ועט שוין געווים מיר קיין קאָנקורענט זיין?

מאַניטשקע. (שמייכעלט). איך פערשטעה ניט, וואָס איהר מיינט.

שטעמפּעל. וואָס פערשטעהסטו ניט? ער זאָגט דו וועסט איהם ניט זיין קיין שונא.

אַפּאָלאָן. נו, און וואָס גיעבט עס זאָנסט נייעס אין אָדעס? איז דאָ דעם ווינטער ביי אייך געווען אַ גוטע איטאַליענישע אָפּערא. (פראַדי מיט טהעע).

מאַניטשקע. איך קען אייך ניט זאָגען, איך האָב דעם ווינטער איין מאָל געזעהן „נאַטאַלקאַ פּאָלטאַווקאַ). אָט סאָפיע, זי ווייס אַלע אָפּעראַס און אַלע ליעדער, זי וועט דאָ זיין היינט, איך האָב זי געבעטען זי זאָל קומען.

פראַדי. זי! אַ שלאַג האָט מיך געטראָפען!

אַפּאָלאָן. (שטעהט אויף ערשראָקען). וואָס איז געשעהן?

פראַדי. פערזוכט מיינע סוכערלעך — אַנ׳אַנטיקעל! (שטיל צו מאַניטשקען) ביזט אַראָפּ פון זינען? זי איינלאַדען, ווען אַזאַ גאַסט? אוי!...

מאַניטשקע. זי קען רעדען אַלע זאַכען בעסער פון אונז און עס וועט זי קרענקען אויך...

אַפּאָלאָן. סאָפיע? דאָס איז אייער פריינטיל? האַרט אויס, ווי אַזוי רופט מען איהר פאָטער? אַזאַ טשודאַק... לעבט ער נאָך מיט די באַקענבערד און מיט דער גאַנצער לבנה אויף זיין קאָפּ? (טרינקט טהעע).

מאַניטשקע. זיין נאָמען איז מאַטיוס פינגערהוט — סאָפיע איז זיין טאָכטער, ער איז מיין אָנקעל.

אַפּאָלאָן. אַך, יאַ, מאַטיוס פינגערהוט! אַ פראַנט מיט אַ צילינדער, פון פאָרענט די שטיוועל אויסגעפוצט, פון הינטען אויסגעקרימט. סאָפיע

איז זיין טאָכטער? דאַכט זיך, אַמאָל געווען ניט קיין מיאוסע. וואָס=זשע, זי האָט נאָך ניט חתונה געהאַט? אַהאַ, איך מיין, זי דאַרף שוין זיין אַ מאַמזעל אין יאָהרען.

פֿראַדי. יאָ, אין יאָהרען... אַ מאַמזעל אומשטיינס געזאָגט. מיט אַ יאָהר 5 צוריק האָט זי שיעור ניט חתונה געהאַט, אָבער עס האָט זיך געטראָפען אַ סיבה; ניט דאָ געדאַכט... אַזוי... ווייס איך וואָס. אַ דריי יאָהר זענען מיר געווען מיט זיי אַלע פֿון דער ווייטען, אפילו ניט גערעדט... חלילה! איצט, אַז עס איז שטיל געוואָרען, קומען זיי אַמאָל, איהר מאַמע איז דאָך מלך׳ס שוועסטער. (שטיל). דו האָסט זי נעטהיג דאָ געדאַרפט! אַ שעהנער יחוס אין דער משפחה.

שטעמפעל. פּרימערנאַ, ווי זאָגט מען, אויף איין קרויטשאָק האַפּט זיך אַרויף אַ שלייען, אַנ׳אָקען, אַ ליאַשץ: ראַזנע פֿיש, ראַזנע מענשען.

מאַניטשקע. איהר צווייטע שוועסטער, ליזע, האָט חתונה געהאַט פֿאַר אַ פֿאָטאָגראַף, באָריס סטאַווראָפּאָלסקי. איהר קענט איהם? געווען אַמאָל זעהר אַ שעהנער, איצט געפֿעהלט ער מיר ניט.

שטעמפעל. ער ליעגט איצט אין דער ערד מיט זיין טיפּאָגראַפֿיע.

מאַניטשקע. פֿאָטאָגראַפֿיע מיינסטו.

שטעמפעל. יאָ, טיפּאָגראַפֿיע... און באַקט בייגעל. ער שוואַרעט זיך נעבאַך, ווי אַ ביטשאָק אויף אַ סקאָוואָראָדע.

פֿראַדי. און זי נעבעך, זיין ווייב די ליזע, זי האָט די טשאַכאָטקע, ניט פֿאַר מיר געדאַכט. (פֿערטרויליך). איהר הערט? ביי סאָפֿיען האָדעוועט זיך אַ מיידעלע, שוין דאָס פֿינפֿטע יאָהר, דאָס איז אַזוי צו זאָגען איהר שוועסטער ליזעס ערשטע קינד.

שטעמפעל. זי איז זעהר אַ בידאָווע, אָט די סאָפֿיע. פֿון אָנפֿאַנג ווען זי איז אַרוים מיט דער ריבאָלאָווסטווע, איז איהר געווען זעהר שווער. זי האָט זיך געשלאָגען ווי אַ פֿיש אין אייז, געלאַכט האָבען פֿון איהר אי זשוק אי זשאַבאַ, יעדע זלידניא האָט זי געשטורכעט, — זי האָט זיך אָבער פֿאָרט אַרויסגעקאַראַבקעט. זי פֿערדיענט איצט ביז 75 רובעל אַ חדש, אַ בריה, אַ רוח אין איהר טאַטענס פּיסק אַריין.

אַפּאָלאָן. (שטעהט אויף, איראָניש). זעהר, זעהר איטערעסאַנטע נייעס, אָבער ליידער, איך מוז אייך אויף אַ קורצע צייט פֿערלאָזען, איך וועל מיך געהן אַביסעל איבערטהון. איך דאַרף היינט מאַכען אַ פּאָר וויזיטען. מאַדאַם שטעמפעל, אייערע סוכערלעך — אַ מייסטערווערק, זיי זענען זעהר שטאָפּיג און איך מיין, זעהר גוט צו מאָגען=קאַטאַר.

פֿראַדי. זיי זענען גוט צו אַלע זאַכען. (אַפּאָלאָן געהט).

מאַניטשקע. (שטעהט אויף). אַך, איהר געהט אַוועק? סאָפֿיע

וועט קומען און אנדערע. איך האב סאפיען צוגעזאגט...

אפאלאן. זאגאר סאפיע? ווי איך זעה, איז זי זעהר א גרויסע פערזענליכקייט. הם! איך מוז אבער נאך היינט בעזוכען מיין אלטען גוטען פריינד און טהייערען לעהרער פעלדוי. איך האב צו איהם וויכטיגע בריעף פון פעטערסבורג. נישקשה, מאניטשקע, איך וועל ניט פערשפעטיגען צו בעקענען זיך מיט פריילין סאפיע פינגערהוט, אויב איך וועל עם געפינען פאר געטהיג (אב אין זיין צימער).

פראדי. (שטיל צו מאניען). זאל דיך גאט היטען, פלאפלען! א קליינינקייט, א קינד אהן א טאטען איז דאך ערגער ווי א משומד אין דער משפחה. האסט בעסער געהערט, מלך? מען זאגט פרידמאן דער ווייצהענדלער האט צוויי סאדערזשאנקעס, איינע א ברונעטקע, און איינע א בלאנדינקע, יא! הערסט!.. איז זונטאג (שטיל) און מאנטאג... (זאגט איהם אויפ'ן אויער).

שטעמפעל. מאראטשע מיך ניט! מאניטשקע, דו האסט סאפיען ניט געדארפט איינלאדען, זי איז ביי אונז ניט אזא בעלאריביצע אין דער משפחה, און, „איבערן הויפט" וואס קען איהם אינטערעסירען אזא אסאבע?. (זופט טהעע. א גערויש). שא, ווער שווימט עס? טיו! סקומבריא! סקומבריא! (מעדכען קומען, מאניטשקע לויפט זיי אנטקעגען, קושען זיך, דאן זעצען זיי זיך אלע אן א זייט).

אלע. מיט ליעב אייך אייער גאסט, מאניטשקע.

איינע. ווען איז ער געקומען?

צווייטע. ער איז דא איצט?

דריטע. ווי זעהט ער אויס? איז ער א גרויסער? אזוי א שטארקער?

ערשטע. ער... (זאגט מאניטשקען אויפ'ן אויער).

מאניטשקע. משוגענע, די מאמע קען דערהערען.

אלע. איז ער שעהנער געווארען?

מאניטשקע. איהר וועט איהם באלד זעהן. ווי מיר ווייזט אויס, איז ער געווארען מיאוס. ער ווייזט שוין ניט אויס ווי א קאוואליער, ער ווייזט אויס ווי א מאן.

פראדי. אט דאס איז א חסרון ביי דיר? אוי, דו נאר. מאמזעלען, וועט איהר טרינקען טהעע? (ניין, דאנקע). איהר האט געהערט? טייטעלבוים'ס שנור, אט די קורנאסע, זי האט דאך ... אוי, (דערציעהלט שטיל). שא, ווער געהט עס נאך? (טשערנע און מאטיוס קומען. פראדי ווינקט מיט איין אויג צו די מיידלאך). איהר זעהט, פארט איינענע. זיי ווארטען ניט, מען זאל זיי בעטען. וואס מאכסטו, טשערנע? (קושען זיך).

שטעמפעל. די פאהאווארקע זאגט, א ניט געבעטענער גאסט איז

ערגער פֿון אַ טאַטער. נו, זיצט. דו רויכערסט נאָך אַלץ פֿון באַקומס פֿאַבריקע? גאַ, רויכער, כאַפּט דיך דער וואַטעלמאַכער...

מאַטיוס. (שמעקט). ביי איין שמעקט מיט רויהע פֿיש. איידער מען לאָזט איהם צווישען מענשען, דאַרף מען איהם גוט אויספּלאַשצען אין אַ מולטער מיט וואַסער, אַזוי ווי אַ קינד, מיט וועלכען עס טרעפֿט זיך איין אונגליק. (פֿערדרייכערט, שטעקט אַריין די פּאַפּיראָס אין זיין לאַנגען פּאַפּיראָסניק).

טשערנע. וואָס זאָגסטו פֿאַרט, איך האָב ווידער פֿערגעסען דעם קינד'ס בילד — אַ קאָפּ, טפֿוי זאָל עס ווערען... אַזוי פֿיעל מאָל צוגעזאָגט...

פֿראַדי. דעם קינד'ס בילד! אַך, שאַדע! הם, הם! (ווינקט צו די מאַמזעלען, זיי מאַכען אַלע גרימאַסען) נו, נישקשה, וועסט ברענגען איין אַנדער מאָל. ניט קיין אונגליק...

טשערנע. וואָס האָט זי היינט עפּעס געזאָגט פֿאַר אַ חכמה? מיר האָבען אַזוי געלאַכט... ע, פֿערגעסען. אַ קאָפּ, טפֿוי זאָל עס ווערען!

פֿראַדי. (שטיל צו אַ מעדכען). נו, יאָ, זי האָט אַ ממזר'שען קאָפּ אויף זיך...

מאַטיוס. וואָס איז ביי דיר דאָס, אַ נייער אינסטרומענט? ציינט אויף דער פּיאַנאָ).

שטעמפּעל. איין אינסטרומענט גאָר? וואָס מיינסטו, איך בין איין סטאָליער? דאָס איז איין פּאָרטאָפּיאַן... אַז ער האָט זיך שוין יאָ אויסגעקראַצט צו קומען, האָב איך שוין צוגעגרייט אַ נייעם און אַ טייערען, ווי דו זאָגסט, אַ ווערסטאַק. ברודער, מיר האָבען שוין געמיינט, אַז פֿון דער גאַנצער קאָמערציע וועט אַרויסקומען פֿוילע פֿיש, ערשט ויבא, ער איז דאָ. זיין „קאָנסעמאַטאָרי" האָט מיך גענוג געקאָסט... שאַ!.. (אַ גערויש (אַפּאָלאָן פֿון זיין צימער אין אַ שוואַרצען ראָק מיט נייע האַנדשוה, נייגט זיך העפֿליך). אָט דאָס איז דער בחור, אַ קאָרפּ, האַ?

מאַטיוס. איך האָב די עהרע... איך האָב איהנען געקענט, ווען איהר האָט נאָך געקענט שפּאַצירען אונטער אַ ביליאַרד... מאַטיוס פֿינגערהוט, מאַדאַם פֿינגערהוט. (נייגט זיך קאָמיש).

אַפּאָלאָן. (האַלט זיך קוים איין פֿון לאַכען). עס פֿרעהט מיך זעהר, יאָ, איך ערינער מיך. דער זעלבער העררר מאַטיוס פֿינגערהוט. יאַ, יאַ.

מאַניטשקע. (געהט צו איהם). ערלויבט מיר צו רעקאָמענדירען: מאַשע טראַכטענבערג, ביילע הוזיק... פֿריילין סמיק...

אַפּאָלאָן. (פֿערבייסט אַ ליפּ). הוזיק? עס פֿרעהט מיך זעהר, פֿריילין סמיק — זעהר אַנגענעהם. (דריקט זיי די הענד).

פֿראַדי. (צו אַפּאָלאָן). זיצט אַביסעל מיט אונז. וואָס זאָלען מיר

טהון, אַז מענשען זענען דאָך געקומען און ווילען זעהען אונזער חזן? זאָלען זיי זעהען, אַז עס איז, קיין עין הרע, דאָ וואָס צו זעהן.

שטעמפעל. זעה בעסער ווי אונזער מוזינקע שעהמט זיך. חע, חע, חע!

מאַטיוס. אַמאָל האָט דער „עפּיקעט“ געפאָדערט, מיידלעך זאָלען זיך שעהמען, היינט איז שעהמען אַרויס פון דער מאָדע. ווער שעהמט זיך אין אונזערע צייטען? (גלעט דעם פּליעך). זיצט מיט אונז, מוסיו.

אַפּאָלאָן. (זעצט זיך). איך קען לײדער לאַנג מיט די געסט ניט זיצען. איך מוז היינט אונבעדינגט אַ פּאָר וויזיטען מאַכען. (ציהט אָן די האַנדשוה).

מלך. אוי, ברודער, דו נעהם בעסער און גיעב אונז אַ שפּיעל אַביסעל — טראַך, טראַך!

אַפּאָלאָן, אַביסעל אַ שפּיעל. (ערנסט). ניין, ניין, היינט ניט. היינט געוויס ניט.

שטעמפעל. אַזוי, נאָר אַ פּאָר שטוקעס און נאָכדעם וועלען מיר עפּעס נעהמען אין מויל. איך האָב געבראַכט קעפּאַלנע איקרא און האָב אַ פלעשעל ראָם יאַמאַיסקי...

אַפּאָלאָן. ניין, דאַנקע, איך מוז געהן.

מאַטיוס. איך געדענק, מיט אַ יאָהר 15—20 צוריק האָט דאָ אין אָדעס געגעבען אַ קאָנצערט אַ בעריהמטער פּיאַניסט וועניאַווסקי. איך בין געווען אַ בעלן איהם צו הערען. דאָס קען זיך נאָר מאַטיוס פינגערהוט ערלויבען. 5 קערבלעך פאַר אַ בילעט. אָבער עס איז געווען כדאי. איך זאָג איהנען, זאָ וואָס האָב איך „ניכט“ געהערט.

אַפּאָלאָן. יאַ, ריכטיג, זאָ וואָס האָט איהר ניט געהערט. (לאַכט).

מאַטיוס. ווי מיינען זי? איך זאָג, דאָס דער דיזער... דאָזיגער ווענאַווסקי האָט געשפּיעלט, פּס!

אַפּאָלאָן. יאַ, ווענאַווסקי האָט זעהר גוט געשפּיעלט, אָבער ער איז ניט געווען קיין פּיאַניסט, ער האָט געשפּיעלט פּידעל.

מאַטיוס. פּידעל, זאָגט איהר? הם! ווי קומט דאָס? איך וועל אייך זאָגען, אַזוי פיעל יאָהר צוריק, איך געדענק ניט, צו פּידעל צו פּיאַנאָ, אָבער ער האָט געשפּיעלט גרויסאַרטיג.

אַפּאָלאָן. אויסגעצייכענט! (שטעהט אויף, נעהמט זיין הוט). אַלזאָ!

שטעמפעל. ברודער מאָטיע, ביזט אין פּעסעל..: חאַ! חאַ! חאַ!

מאַניטשקע. (געהט צו איהם, פערשעמט). די מאַמזעלען ווילען אַזוי איהר זאָלט עטוואָס שפּיעלען.

אַפּאָלאָן. (ענטשלאָסען). ניין! היינט ניט! מיינט ניט, מאַניט[illegible]

מען קען און מען דארף צו יעדער צייט פאר יעדען איינציגען שפיעלען ענטשולדיגט, מיינע הערשאפטען. איך געה!

מאניטשקע. (ערשראקען) סאפיע וועט געוויס קומען, איך האפ זי אזוי געבעטען. זי וועט בייז ווערען. זי איז זעהר א שטאלצע.

אפאלאן. זעהר א שטאלצע אויך! דאך, איך האף, שרעקליכעס וועט ניט פאסירען. און אויב זי וועט בייז ווערען, וועט איהר זי געוויס קענען איבערבעטען. אויפס וויעדערזעהן! (נייגט זיך צו אלע מיט'ן רוקען צום טהיר).

(סאפיע אריין אין טיער. שעהן, ניט רייך, אבער זעהר עלעגאנט געקליידעט).

מאניטשקע. און אט איז סאפיע! (אלע ציינען זיך פריינדליך צו איהר).

פראדי. שקאצעל קומט, אויף דיר האבען מיר זיך געוויס ניט געריכט. (אפאלאן קעהרט זיך אום צוריק, בלייבט שטעהן).

סאפיע. איך בין געקומען, מומע פראדי, אויף איין מינוט. מאניטשקע האט מיך זעהר שטארק געבעטען. (נעהמט געגען שפיעגעל איהר הוט אראב). אוי, איך בין מיעד! ערשט געענדיגט די ארבייט... און דאס איז דער בעריהמטער חתן פון דער „קאנסעמאטאריע"? (אפאלאן נייגט זיך). וואס־זשע, איהר האט שוין אפגעגעסען פיש, און איהר געהט שוין? (מלך קוקט אויף איהר בייז. אב צו זיך אין צימער).

אפאלאן. פיש האב איך נאך ניט געגעסען, אבער איך האב געדענקט צו בעזוכען מיין אלטען גוטען לעהרער פעלדוי. איהר האט געהערט דעם נאמען?

סאפיע. ווער האט אין אדעס ניט געהערט פון דיזען אלטען גוטען בראווען קינסטלער, וועלכער האט פאר די מוזיקאלישע וועלט זא פיעל געלייסטעט און וועלכער האט זא פיעל טאלענטפאלע שילער? איך וויים, איהר זייט אויך זיין שילער, איך האב אבער אייך ניט געמיינט מיט'ןווארט „טאלאנטפאלע". (זעצט זיך).

אפאלאן. פיר אייער גוטעס ווארט וועגען מיין לעהרער דאנקע. פערלאנגט איהר פיליכט אויך איך זאל בלייבען?

סאפיע. אויב איך פערלאנג? דאס פאלט מיר גאר ניט איין. מומע פראדי, אז איך בין שוין יא דא, נעהמט מיך צו פאר א גאסט און גיט מיר א גלאז טהעע. הערר זאנענשיין, אויב איהר ווילט בלייבען מיט אונז, האב איך געוויס ניט דאגעגען, נאר אויב איהר דארפט געהן, וואג איך אייך ניט צוריק צו האלטען... (קעהרט זיך אב פון איהם). מאניטשקע, קום נאר אהער. זעהט נאר ווי זי שיינט היינט! דא איז יעצט ווירקליך זאנענשיין!.. (געלעכטער),

מאַטיוס. חאַ! חאַ! איהר הערט? זאַנגעשטיין! זי איז אַזאַ גנב ווי דער טאַטע איהרער. (גלעט דעם קאָפּ). (אַפּאָלאָן האָט ניעדערגעלייגט זיין הוט אויף די פּיאַנאָ, אַרונטערגענומען די האַנדשוה און האָט זיך געזעצט נעבען פּיאַנאָ מיט'ן רוקען צו די קלאַווישען).

טשערנע. אַך, דו זאָלסט זיין בעסער געראָטען אין איהר, וואָלט געווען אַסך בעסער.

פֿראַדי. (שטיל, צו אַפּאָלאָן). אויב איהר דאַרפט געהן, דאַרפט איהר זיך ניט מיט איהר „זשעמעניר׳ען“.

אַפּאָלאָן. עס מאַכט ניט אויס. (צו סאָפיען). מען זאָגט, אַז איהר זייט זעהר אַ פֿלייסיגע אָפּערא בעזוכערין.

סאָפיע. איך געה איין מאָל אין דער וואָך אין דער אָפּערא. דאַמיט געוואוין איך צווייי זאַכען: איך הער גוטע מוזיק און ווען איך הער מוזיק, קען איך ניט הערען קיין נאַרישקייטען. דאָס אונגליק איז נאָר וואָס עס איז דאָ אַנטראַקטען.

אַפּאָלאָן. עס מוז זיין איין אַנטראַקט... צווישען די אַקטען זאָל דאָס אויער אָברוהען. (מלך קומט צוריק מיט אַ פֿרישע גלאָז טהעע. זעצט זיך ביי איין אַנדער טיש).

סאָפיע. אָנשטאָט אָבצורוהען, דאַרף מען הערען קריטיקען פֿון אונזערע מבינים... ביי איינעם האָט דער טאַטע געשפּיעלט אויף אַ טראָם־באַן, רעכענט ער זיך פֿאַר אַ פֿאַך־מאַן אין מוזיק און מאַכט אַ תל פֿון וואַגנער מיט איין פֿערדישען הירזשע, (ער לאַכט). דער אַנדערער איז אַ גרויסער מבין אויף מוזיק דערפֿאַר, וואָס זיין באָבע קויפֿט אַלע ערב שבת פֿיש ביי מיין אָנקעל ר׳ מלך שטעמפּעל! (אַלע לאַכען. מלך זופּט טהעע ביין). איהר ווייסט דאָך ווי מיין אָנקעל שטעהט איצט נאָהענט צו מוזיק.

אַפּאָלאָן, (שטיל) ער שטעהט פֿילייכט נאָהענט צו מוזיק, אָבער איך ווייס ניט, אויף וויפֿיעל די מוזיק שטעהט נאָהענט צו איהם.

סאָפיע. ביי אונז האָבען היינטיגען ווינטער קאָנצערטירט עטליכע גוטע פּיאַניסטען — איך האָב געהערט פּאַכמאַנ׳ן.

מאַטיוס. זעה נאָר, סאָפיע, שפּיעלט ניט דיין פּיאַניסט פֿידעל, אַזוי ווי מיינער?

סאָפיע. פֿידעל נאָר? הם, ווי קומט עס? האָסט דיך שוין מסתמא אַריינגעחאַפּט דאָ, האַ?

שטעמפּעל. ברודער מאָטיע, ביזט אין פּעסעל, האַ? חע! חע! (לאַכען).

סאָפיע. אינטערעסאַנט צו הערען אייער מיינונג וועגען פּאַכמאַנ׳ן.

אפאלאן. פאלמאן? ער איז א מערקווירדיגער שאפענישט. איך האב איהם זעהר ליעב צו הערען, ער איז א וואהרער פאעט. אמאל לייגט ער א ביסעל און איז א ביסעל משוגע, אבער דאס מאכט ניט אויס. דיעזע שוואכהייטען האבען אלע פאעטען. (קעהרט זיך אום, פאנגט אן שפיעלען. אלע הערען געשפאנט, אויסער מלך, וועלכער טאפעט מיט די פיס, רייבט סירניקלעך און רויכט. ווען ער ענדיגט, אפלאדירען אלע אויסער סאפיע. ער בלייבט ביי דער פיאנא און פאנטאזירט).

סאפיע. (שטיל). מאניטשקע, ער איז זעהר א גוטער פיאניסט. ביזט פערליעבט, הא?

מאניטשקע. איך וויים ניט. אפשר שפעטער... איצט איז עפעס אזוי... איך האב מורא...

סאפיע. און וואס הערט זיך מיט דיין ראמאן? דער פריקאשציק מיט די שווארצע אויגען?

מאניטשקע. א יא, ער איז א קראסאוועץ. אה, איהם זעהסטו... (פערכאפט זיך) אבער וואס קען מען העלפען, דער קאסט שוין אזוי פיעל געלד און עס איז מעהר יחוס. א ראמאן, א ליעבע איז אזא זאך וואס אז מען וויל איז יא, און אז מען וויל, איז ניט. חתונה האבען אבער איז אזא זאך, וואס מען דארף.

סאפיע. דאס איז זעהר א פראקטישע פילאזאפיע. חתונה האבען, זאגסטו, איז א זאך וואס מען דארף? הם, ווי קומט עס?

אפאלאן. פרייליין סאפיע, ווי געפעהלט אייך דאס וואס איך האב געשפיעלט? איז דאס אייך בעקאנט?

סאפיע. איהר האט געשפיעלט די צווייטע נאקטוירנא פון שאפען און עס איז געווים גוט. וועגען דעם ווי עס איז געשפיעלט געווארען, וועל איך אייך זאגען: ווילענדיג ניט ווילענדיג וועלען מיר זיין שטיקלעך קרובים... אייגענע... איך בעט אייך, לאמער אבמאכען איין מאל פאר אלע מאל, מאכט מיר ניט קיין קאמפלימענטען און איך וועל אייך ניט מאכען קיין קאמפלימענטען...

פראדי. (שטיל צו מלך) צוליעב איהר זיצט ער, צוליעב איהר שפיעלט ער. ארענטליכע קינדער שווייגען און „אזא" רעדט.

שטעמפעל. דו מיינסט זיי שווייגען וויל זיי זענען ארענטליך? זיי האבען פשוט ניט קיין שכל.

סאפיע. מיין וויזיט האט זיך צו לאנג פערצויגען. מען דארף געהן, איך בין זעהר מיעד. (טהוט אן איהר הוט). הערר זאגענשיי איך דאנק אייך הערצליך. (דריקט זיין האנד). איהר בלייבט נאך דא?

מאָסיע און מאַדאַם פֿינגערהוט? האָט מיר אַלע אַ גוטע נאַכט. קושט מאַניטשקען. אַפּאָלאָן נעהמט זײַן הוט).

אַפּאָלאָן. פֿרײַלין סאָפֿיע, איך געה אויך, איך געה אויך.

סאָפֿיע. ניין, דאַנקע, איך נעם באַלד די קאָנקע, איך בין זעהר מיעד.

אַפּאָלאָן. אָה, איך דאַרף אויך פֿאָהרען מיט'ן טראַמוויי, װעלען מיר פֿאָהרען צוזאַמען.

סאָפֿיע. צוזאַמען? ניין. מיר פֿאָהרען גאָר ניט מיט איין וועג. וואו אַהין ווילט איהר דען פֿאָהרען?

אַפּאָלאָן. איך? ע, איינענטליך, איך דאַרף מיט דער פּרעאָבראַזשענסקע אַראָב.

טשערנע. זעה נאָר, טפֿוי זאָל עס ווערען, מיט איין וועג טאַקע.

סאָפֿיע. (מאַכט זיך ניט הערענדיג). זעהט איהר, און איך פֿאָהר מיט דער טיראַספּאָלסקי אַרויף.

אַפּאָלאָן. ווען איך אײַך בעגלייטען נאָר ביז'ן טראַמוויי... אויפֿם ווידערזעהן, איך קום באַלד צוריק.

סאָפֿיע. אַ גוטע נאַכט—גוטע נאַכט. (אַפּאָלאָן עפֿענט די טהיר העפֿליך, זי געהט, ער נאָך איהר. אַלע קוקען זיך פֿערוואונדערט אָן).

(אומוואַנדלונג).

(אַ גאַס אין אָדעס. ביי אַ וויט אַ טויער מיט אַ הילצערנע באַנק, איבער דער באַנק דעם דוואָרניקס גלעקעל. עס איז נאַכט. די לבנה שיינט. ציינער, באָריס קומען).

ציינער. מוסיו סטאַוראָפּאָלסקי, מיר טהוט וועה דער קאָפּ.

באָריס. איהר האָט פֿאַר'ן ווײַן ניט געצאָהלט. אײַך מעג וועה טהון דער קאָפּ. יעדער טראַקטירט דעם רײַכען פּראָצענטניק ציינער, איהר האָט נאָך געוואונען געלד אויך און איך האָב פֿערשפּיעלט. איך גיעב אַ וואָרט ניט צו שפּיעלען און אַז מען בעט מיך, קען איך ניט אָפּזאָגען. (זוכט אין די טאַשען). צוויי מיט 80 פֿערשפּיעלט... אַ רציחה! ביי מײַנע איצטיגע געשעפֿטען איז דאָס אַ פֿערמעגען. נו, גוטע נאַכט, איך דאַרף אַרײַנגעהן אין דעם הויז. (זעצט זיך). אַ שעהנע נאַכט. (ברומט פֿאַר זיך שטיל). „וויחאָזשו אָדין יאַ נאַ דאָראָגו".

ציינער. ע, זשוליק! איך ווייס, וואָס פֿאַר אַ פֿויגעל איז דאָ אין שטיינעל. חע! חע! דײַן אַלטע ליעבע, האַ?

באָריס. מוסיע ציינער, איך בעט אײַך, רעדט ניט קיין דומהייטען.

ציינער. זײַ אַ מענש און פֿערשטעה אַ געשעפֿט. אונזערע אַריסטאָקראַטען לאַכען פֿון מיר. יעדער האָט לכל הפּחות איין סאָדערזשאַנקע,

און איך, מײנען זײ, זשאַלעװע געלד. איך בין טאַקע אַ קאַרגער, אָבער װען עס זאָל זײן כדאי.

באָרים. האָט אַ גוטע נאַכט און געהט צו אַלע שװאַרץ יאָהר. (װײל קלינגען, ציינער לאָזט ניט).

ציינער. זײ ניט אַזױ היציג, דו ביזט איצט אױף צרות, דיר קריכען די אױגען אַרױס פֿאַר אַ קאָפּיקע, װי קען זיך אַזאַ קבצן װי דו, ערלױבען אַזאַ לוקסוס? איך האָב געהערט בײ פֿאַנקאַני, אַז דער רײכער סטאַװראַקי שדכנ'ט זיך... באַלװאַן, אײדער זי זאָל אָנקומען צו אַ גױ, איז דאָך בעסער צו אַ אידען. דו דאַרפֿסט געלד צו נײן?

באָרים. איך האָב בײ אײך געבעטען איהר זאָלט מיר לײען געלד און איהר מאַכט מיר אַזאַ געמײנעם פֿאָרשלאַג. מוסיו ציינער, איהר האָט אַ װײב? אײער װײב איז קײן מאָל ניט געװען אַזױ ציכטיג און עהרליך װי סאָפֿיע פֿינגערהוט. איהר האָט אַ טאָכטער? זי איז רײך, געבילדעט, האָט אַ חתן אַ דאָקטאָר? זאָג איך אײך, אײער טאָכטער קען מען קױפֿען פֿאַר געלד, געװיס פֿאַר אַ סך געלד, פֿאַר טױזענד, פֿאַר צעהן טױזענד, פֿאַר הונדערט טױזענד, סאָפֿיע פֿינגערהוט קען מען ניט קױפֿען פֿאַר קײנע מיליאָנען, פֿאַר קײנע מיליאַרדען! עס איז אײך װעניג? איך װעל אײך בעסער זאָגען. איהר האָט געהאַט אַ מוטער

ציינער. מײן מוטער לעבט נאָך.

באָרים. װי אַלט איז זי?

ציינער. 72 יאָהר.

באָרים. אײער מוטער װעט גיכער װערען בײ אימיצען אַ מעטרעסע, װי סאָפֿיע פֿינגערהוט. און האָט מיר אַ גוטע נאַכט. (גיט אַ שטאַרקען קלונג, דער דװאָרניק עפֿענט, באָרים אָב).

ציינער. װאָס דער ליץ האָט דאָ אָנגעפּלאַפּלעט! װײס איך, ער װײס ניט פֿון זײן געזונד. (געהט. אַנטקעגען סאָפֿיע און אַפּאָלאָן). עפּעס אַ נײער אַלפֿאָנס, האַ? עס דאַרף גאָר אָנקומען דער רוח װײס װעמען! האַ? איז ער ניט אַ סקאַטינאַ דער פֿאָטאָגראַף, העי? (װינקט אױפ'ן פֿאָריל, אָב).

סאָפֿיע. דאָ איז מײן פּאַלאַסט. בילעװײז זענען מיר דערװײלע דעם גאַנצען װעג געגאַנגען צו פֿוס. איהר װײסט? עס איז העכער 20 קװאַרטאַלען... דאַנקע. גוטע נאַכט.

אַפּאָלאָן. 20 קװאַרטאַלען? עס קען ניט זײן. איך האָב גאָר ניט בעמערקט.

סאָפֿיע. מיר האָבען זיך פֿערעדט... הערר זאָגענשײן, דאָרט װאָרט מען געװיס אױף אײך. געהט, אױפֿס װידערזעהען.

אפאלאן. אה, זיי וויסען דארט, איך האב מיך געדארפט זעהן מיט א פאר מענשען.

סאפיע. ווי? איהר ווילט זיי אבנארען?

אפאלאן. ניין. איך האב ווירקליך געוואלט מאכען א פאר וויזיטען, נאר די ווארהייט געזאגט, אייך בעגלייטען איז מיר געווען פיעל אנגענעהמער.

סאפיע. איהר געדענקט אונזערע קאנדיציאנען? קיינע קאמפלימענטען, מיר, זעהט איהר, איז ניט געווען אנגענעהם וואס איהר זייט מיך נאכגעגאנגען בעגלייטען. די טאנטע פראדי וועט שוין דארט שארפען איהר צינגעלע.

אפאלאן. איהר האט מורא פאר דער מומע פראדי?

סאפיע. איך? איך האב ניט מורא פאר קיין מומע, פאר קיין פעטער, פאר קיינעם אין דער וועלט, איך האב נאר מורא וועמען עס איז אנטהון אומזיסטע יסורים. געהט אהיים און האט א גוטע נאכט.

אפאלאן. א גוטע נאכט. (דריקט איהר האנד). איהר וועט מיר גלויבען? מיר ווייזט זיך אויס, איך בין מיט אייך בעקאנט שוין לאנג, לאנג.

סאפיע. אט ווי איהר זעהט מיך, איהר וועט שוין אין מיר ניט געפינען קיין נייע מעלות. קיין נייע חסרונות, דאכט זיך, אויך ניט. עס איז דא גענוג חסרונות, הא! אוי, געהט שוין, איך מוז פריה אויפשטעהן צו דער ארבייט. איהר ווילט דאך ניט איך זאל מארגען אויפשטעהן א קראנקע?

אפאלאן. אה, בעווארע גאט! האט א גוטע נאכט, איך ווינש אייך רוהיגע גליקליכע טריימע. (געהט).

סאפיע. יא, איך האב אייך געוואלט פרעגען, אבער די ווארהייט געזאגט, גאנץ אפען. איהר האט ליעב מאניטשקען?

אפאלאן. וואס זאל איך אייך זאגען? ווען איך בין געווען יונגער, איז ניט געווען צווישען אונז דער אונטערשיעד אזוי גרויס, און איצט... אבער פערגעסט ניט, אזא מענש ווי שטעמפעל האט זיך געלאזט קאסטען אזוי פיעל געלד. איך רעכען מיך שוין אזוי פיעל יאהרען פאר א גאראנטירטען חתן. איך האב געוואנקט, געצעגערט, געהאפט אויף א וואונדער, געצויגען די צייט, ענדליך מוז איך דאך ווארט האלטען, און עס מוז געשעהן. מלך שטעמפעל א מעצענאט! דער פישהענדלער א בעשיצער פון קונסט! יא, שטעמפעל און קונסט צוזאמען. דער שטעמפעל פון פישהענדלער און בארישניקעס ליעגט אויף דער קונסט... אויב זיי וועלען ניט האנדלען מיט טשוכאן, וועלען מיר ניט קענען שפיעלען בעטהאווען'ס סאנאטען... (טראכט) יא, יעצט איז צו שפעט חרטה צו האבען, אבער איך טרויסט מיך מיט דער האפנונג, דאס מאניטשקע וועט זיך אונטער מיין איינפלוס ענטוויקלען.

סאפיע. מיינט איהר נישט, אז א מענש מיט א שטארקען חאראקטער וואלט אנדערש געהאנדעלט? איהר ווילט זיין א גוטער און אנ'ארענטליכער מאן? איך האב מורא, עס וועט אייך ניט געלינגען. קיין גוטער וועט איהר ניט קענען זיין ווייל מאניטשקע וועט זיין מיט אייך אונגליקליך. קיין עהרליכער זייט איהר ניט, ווייל איהר פארמאסקירט אייערע אמת'ע געפיהלע און בעטריגט זי. אזוי מיין איך — ענטשולדיגט, פיליינכט איז דאס ניט ריכטיג — און האט א גוטע נאכט. (וויל געהן).

אפאלאן. ניין, בלייבט! איהר האט גענומען דאס רעכט צו בעריהרען די וויכטיגסטע פראגע אין מיין לעבען. מיין לאגע איז מיר אליין אונקלאר, איך מוז מיר אליין ערקלערען, איך האב קיינע פריינדע דא, און איך האב מיך ניט מיט וועמען צו בעראטהען. אה, פריילייין, גלויבט איהר מיר אם ווענינגסטען, דאס איך וויל האנדלען אלס ארענטליכער מענש? (זיפצט) הערט, לאמיר זיך זעצען דא. די נאכט איז אזוי שעהן, דער הימעל אזוי בלוי און פאנטאסטיש. איהר הערט? מיר ווייזט זיך אוים, איך הער ווי דאס שווארצע מעער רוישט. (זעצען זיך). איך וואלט, דאכט זיך, די גאנצע נאכט געזעסען דא, גערעדט, געהערט ווי איהר בעליידיגט מיך. איין עהרליכער מענש קען ניט בעליידיגען מיט זיין עהרליכע מיינונג... זיינע רעד זענען ווי מוזיק, הארמאניע! זאגט, איהר האט ביי אייך אין הויז א פיאנא? מיר ווילט זיך יעצט שפיעלען בעטהאווען'ס מאנדשיין טריימעריי. יא, שפיעלען, שפיעלען... אדער איהר ווייסט וואס? איהר זאלט ניט זיין מיעד, וואלט איך אייך פארגעלעגט, מיר זאלען זיך דורכגעהן אין אלעקסאנדראווסקע פארק. מען זאגט, דער פארק איז יעצט וואונדערבאר שעהן...

סאפיע. הא? אלעסאנדראווסקע פארק? איצט? ווען די בוימער שטעהן דארט פערטראכט, בעגאסען מיט זילבערנע שטראהלען! איצט אראבקוקען פון בארג איבער'ן קאראנטין אראב אויף'ן מעער? אויף די שטערען און מאנד. וועלכע זענען אבגעשפיעגעלט אין וואסער, אויף די שיפען, וועלכעווארפען פון זיך גרויסע שווארצע שאטענס, וויעגען זיך שטיל און דרעמלען? קומט, די נאכט איז ווירקליך שעהן, און איך האב שוין לאנג, לאנג ניט געהאט מיט וועמען צו שפאצירען און מיט וועמען צו רעדען... (דעקלאמירט) „איך וואנדער אליין אין אנ'איינזאמע וויסטע, וואו דורך א נעבעל ציהט זיך דער גרויער וועג. די נאכט איז שטיל, אויבען וויספערן די שטערן, די ערד שלאפט, בעדעקט מיט די הימלען די בלויע". עך, גוליאט טאק גוליאט! גיט מיר אייער ארם, מארשא! (ביידע אב).

(פערוואנדלונג).

(א קליינע זאל. זעהר אריגינעל מעבלירט, בילדער אויף די ווענד, בילדער אין יעדען ווינקעלע, זעהר פיעל בלומען. אויף א קליין טישעל א לאמפע מיט א ראזאווען אבאזשור. באריס געהט אריין אויף די שפיץ פינגער און קוקט אריין אין איינע פון די אינגערסטע טהירען).

באריס, מיט א זיסען, רוהיגען, שטארקען שלאף שלאפט דאס ליעבע קינד. זשעניטשקע! ניין, מען דארף זי ניט וועקען. (זעצט זיך אויף א סאפע, פערזארגט). וואו קען זי דאס זיין? איך וויים ניט, אויב איך וועל מיך קענען אויף איהר דערווארטען. אמוועניגסטענס די אלטע זאלען קומען. וואוהין האט עס זיי אוועקגעטראגען?... (פערוויכערט א פאפיראס). אה, ווען איך זאל חאטש האבען דאס רעכט, אט דא עוויג צו זיצען און הערען, ווי זי און דאס קינד אטהעמען. (ווייט א גלעקיל). אהא, דאס געהט זי, דאכט זיך. (הערט זיך צו). ניין, פיעלע טריט, ווער קען דאס געהן אזוי שפעט?

(מאטיוס, טשערנע, מאניטשקע, פראדי קומען אריין).

טשערנע. אה, באריס איז דא? — דאס קינד שלאפט? מאטיוס, וואס זאגסטו פארט? איך האב דאך פערגעסען דארט מיין זאנטיק. טפוי זאל עס ווערען, זיין, פראדי.

מאטיוס. (בייז). צום צווייטען מאל זאלסטו דארט פערגעסען דיין קאפ. און אז איך וועל געהן אבנעהמען דיין קאפ, וועל איך שוין אב־נעהמען דיין זאנטיק אויך. וואו איז דאס סאפיע?

מאניטשקע. האט מסתמא דער הערט, אז מען געהט, איז זי שנעל ארייגעלאפען אין שלאפצימער און באריס'ן געלאזט דא אליין.

פראדי. סאפיע! וואו ביזט דו דארט? פאר אונז דארפסטו דיך ניט בעהאלטען. ביי אונז איז דאס קיין נייעס ניט. מיר קענען דיך און קענען באריסען.

באריס. שרייט ניט, איך בעט אייך, דא פערקויפט מען ניט קיין פיש. דאס קינד שלאפט און סאפיע איז ניטא אין דער היים. מאשא זאגט, זי איז נאך היינט אין דער היים ניט געווען.

טשערנע. זי איז נאך ניט געוועזן?... מאטיוס, זעה נאר.

מאטיוס. וואס דארפען מיר זעהן? זאלען אנדערע זעהן. זי מאכט מסתמא פראמענאד, אזא שעהנע נאכט. פאר יונגע לייט איז דאך יעצט אלא גאריבאלדי דע פאמפאדור...

פראדי. (שטיל צו מאניטשקען) וואס האב איך דיר געזאגט? זי איז מיט איהם. דארף אויף איהר ניט קומען די פאקלעפסיע? קום אהיים.

טשערנע. שוין! רוהט זיך אב אביסעל.

מאניטשקע. מיר האָבען איך נאָר בעגלייט אַביסעל. אַ שעהנע נאַכט האָבען מיר זיך מיט דער מאַמען געוואָלט אַביסעל דורכגעהן. אַ גוטע נאַכט.

פראַדי. (אַפּאַרט). פון די פּראָהולקעס דאַרף מען שוין מאַכען אַנ׳עק... איהם מאַכען אַ שוואַרצען סוף און שוין חתונה. אַ גוטע נאַכט.

מאַניטשקע. אויב סאָפיע וועט ניט פערגעסען היינט ביי נאַכט צו קומען אַהיים, וועט איהר זי לאָזען גריסען. אַ גוטע נאַכט.

פראַדי. אוי, דער דיכטעריק זאָל איך אַלע דאָ אויסדישען. (לויט). אַ גוטע נאַכט אייך אַלע. (ביידע אָב).

טשערנע. וואָס האָב איך געוואָלט זאָגען? זיי מיינען אַ פּנים, אַז סאָפיע איז ערגעץ אַוועקגעגאַנגען מיט איהם. נו, יאָ, סאָפיע דאַרף דאָס האָבען...

באָריס. מיט וועמען איז דאָס סאָפיע אַוועקגעגאַנגען?

מאַטיוס. אַזעלכע חזרים. קעפּאַלנע איקרא, זאָגט ער, און ראָאָם יאַמאיסקי. און וואָס? טהעע מיט סוכערלעך. איך זאָג דיר, ער פּאַסט אַזוי צו מלך שטעמפּעל ווי אַ פינפטער ראָד פּאַסט צו אַ סאָום מיט פלאָמען. גיב מיר אַ פּאַפּיראָס, דו.

באָריס. (גיעבט איהם). שווער, פון וועמען רעדט איהר דאָס?

טשערנע. וואָס הייסט, טאָמער איז אַ ביסעל שטיל געוואָרען — דאַרף זיין נייע סקאַנדאַלען, נייע ליטווישע געלעכטער... טפו זאָל עס ווערען.

מאַטיוס. אויף איהר שריי, ניט אויף מיר! איך בין מאַטיוס פינ־גערהוט און אויף מיר שרייט מען ניט!

באָריס. שאַ! שווער, איהר האָט מאָרגען ניט וואָס צו טהון, וועט איהר אייך מאָרגען קריגען. איהר וועט אויפוועקען זשעניטשקען. (אַ גלעקיל). דאָס איז סאָפיע, איך דערקען ווי זי קלינגט.

טשערנע. איך וועל איהר אודאי אָבשפּילען אַ וויוואַט. וואָס הייסט? אייגענע צוויי ניין? און פאַר וואָס? טפו זאָל עס ווערען. (עפענט די טהיר, סאָפיע קומט זעהר מיעד).

סאָפיע. אַ, אַזוי שפּעט זיצט מען נאָך ביי אונז. וואָס טהוט איהר דאָ, באָריס? (לויפט צום טהיר). זשעניטשקע שלאָפט? אוי, מיין טייערער ענגעל. (קומט צוריק). אוי, איך בין מיעד שרעקליך. (טהוט אויס איהר הוט).

טשערנע. וואָס הייסט אַזוי שפּעט? אַוועק מיט איהם, האַ? פראַדי מיט מאַניטשקען האָבען איהם דאָך שוין דאָ געזוכט: זעהר שעהן! טפו זאָלסטו ווערען!

באָריס. ווער איז דאָס, סאָפיע? וועמען האָבען זיי געזוכט?

סאָפיע. דאָס איז זייער זאַך. מאַמע, דיר איז צייט צו געהן שלאָפען.

באָריס. איך מיין, מיט וועמען, סאָפיע, זענט איהר דאָס געגאַנגען?

סאָפיע. דאָס איז מיין זאַך! איך בין מיעד און וויל בלייבען אַליין. האָט אַ גוטע נאַכט אַלע. הם... זיי האָבען איהם שוין געזוכט גיך... יאָ, באָריס, וואָס מאַכט ליזע?

באָריס. איך דאַרף מיט אייך רעדען פּריוואַט.

מאַטיוס. סאָפיע, דו וועסט מאָרגען אויפשטעהן פריה, און איך פיהל אַז איך וועל שלאָפען שפּעט, און איך וועל דיך ניט זעהן, האָב איך געוואָלט רעדען מיט דיר פון אַ קליין געשעפט...

סאָפיע. (נעהמט איהר בערזע). איך האָב דריי, פיער גריווינקעס. איז דאָס גענוג? נו, האָט אַ גוטע נאַכט.

טשערנע. פיער גריווינקעס, פיער טראַקטירען.

מאַטיוס. אַ גוטע נאַכט, איך געה שלאָפען. טשערנע, מיר ווילט זיך אַ טרונק. וועסט מיר דערלאַנגען אין בעט אַריין אַ גלאָז קאַלט וואַסער מיט אַביסעל קיזעלגע וואַרעניע. (ביידע אָב).

סאָפיע. עס איז שפּעט, און איך בין מיעד. וואָס ווילט איהר זאָגען?

באָריס. מיין פאָטאָגראַפיע פאַלט מיט יעדען טאָג. אַמאָל איז מיר געווען אַנגענעהם צו זיצען אין מיין סטודיאָ...

סאָפיע. יאָ, יעצט איז אייך אַנגענעהם צו זיצען אין ווינקעלערס און קאַפּעינעס. עס איז ניט מיין זאַך צו פּרעדיגען. עס איז אָבער אַ רחמנות נעבעך אויף ליזאַ'ן.

באָריס. אויב ציינער וועט מיר ניט לייען קיין געלד, וועל איך מוזען פערקויפען די פאָטאָגראַפיע.

סאָפיע. ציינער וועט אייך אויסעסען די פאָטאָגראַפיע מיט זיין פּראָצענט. איך האָב אייך שוין לאַנג געראַטהען צו פערקויפען די פאָטאָגראַפיע און אַרוים אין אַ קלענערע שטאָדט. דאָרטען וועט איהר אייך קענען פיהרען אַנשטענדיגער און ליזע וועט לעבען רוהיגער.

באָריס. ליזע? דער דאָקטאָר זאָגט, אויב זי וועט ניט אַרויספאָהרען וואָס גיכער קיין קרים, וועט זיין זעהר שלעכט.

סאָפיע. (ערשראָקען). אַזוי? באָריס, איהר ווייסט ווי מיר קומט אָן שווער יעדער רובל. איך האָב אויף מיין פעראַנטוואָרטליכקייט אַ גאַנצע פאַמיליע, אָבער איך פערשפּרעך יעדען מאָנאַט ליזען אַרויסשיקען 25 רובל. יעדען מאָנאַט! דאָס איז הייליג: איך וועל נעהמען ביי נאַכט אַהיים רעטושירען, איך וועל זעהן אָבצושפּאָרען... (געהט אום בעזאָרגט).

באָריס. איך ווייס, איהר זייט אַ זעלטענער מענש. סאָפיע, איך

האָב איך געוואָלט פרעגען, ווער איז דאָס געווען מיט אייך? (באמערקט איהר' אונגעדולד). איהר ווייסט וואָס ציינער האָט היינט געוואַגט צו זאָגען?

סאָפיע. איהר ווייסט דאָך, מיך אינטערעסירט זעהר ווייניג, וואָס זאָגען אַלע ציינער מיט די ביינער. אַדיע.

באָרים. אַ גוטע נאַכט. יאָ, איך מיין, איך וועל ליזען אַוועקשיקען און אַליין וועל איך דאָ אַרבייטען און פערדינען. איך וועל זעהר ווייניג פערלעבען, איך מיין איך וועל קענען זיין דאָ די צייט...

סאָפיע. ניין, דאָס ניט! איהר פאָהרט בעסער מיט ליזען. דאָ ווערט איהר אין יעדען פאַל ניט זיין, דאָ ניט!

באָרים. וואָס איז, סאָפיע? איהר האָט מורא וואָס מען וועט רעדען!

סאָפיע. ע, וואָס האַרט מיך וואָס זיי וועלען דאָרט רעדען? איך וויל ניט איהר זאָלט האָבען אַ מעגליכקייט נאַרישקייטען צו רעדען. מאַכט אייך ניט צום נאַרען און געהט אַהיים. עס איז צייט. אייער קראַנק ווייב איז דאָרט אַליין. אַ גוטע נאַכט. (ווייזט איהם די טהיר).

באָרים. (וויל עפּעס זאָגען, גיט אַ מאַך מיט דער האַנד, געהט צום טהיר, זאָגט שטיל און טרויריג). אַ גוטע נאַכט, סאָפיע. (אָב).

סאָפיע. (פערשליסט די טהיר). ער קען זיך ניט אַרויסשלאָגען פון קאָפּ. פוי! אוי, בין איך מיעד. (שטעלט זיך אונטער אַ שירמע, טהוט זיך איבער, ציהעט אָן אַ ווייסע בלוזע מיט ברייטע אַרבעל, קליינע טופּלעס, און אין דער צייט רעדט זי) וואָס האָט ער געקענט מיינען? ער זאָגט, קיין קאָמפּלימענטען וועל איך אייך ניט מאַכען, אָבער אַנשטאָט סאָפיע וועל איך אייך רופען שטענדיג סאַפּפאָה. ער זאָגט, איך בין ענליך צו דער קלאַסישער גריכישער סאַפּפאָה. ווי זאָגט מאָסיו מאַטיום. הם! ווי קומט עס? איך האָב נאָך די וועלט-געשיכטע, פון וועלכע איך האָב אַמאָל שטודירט היסטאָריע. מען דאַרף אומיסטען זעהן, ווער איז דאָס די סאַפּפאָה? עס איז נאָך גוט אויב זי איז ניט מעהר ווי אַ משוגענע. (קומט פון אונטער דער שירמע). ער און מאַניטשקע? ווי געפעלט אייך אזאַ פּאָר? מערקווירדיג, די בעשערטע שידוכים זענען שטענדיג אַזוי. אַנ'-עזעל מיט אַ טויב, אַנ'אָדלער מיט אַ בהמה, אַ קלאָץ מיט אַ בוידעם. (נעמט אַ בוך). לאָמיר אָקערשט זעהן, וואָס זאָגט מען דאָ וועגען די גריכישע סאַפּפאָה. (זעצט זיך. מישט). אַהאַ, דאָס איז עס: סאַפּפאָה: זי איז געווען אַ זעלטענע שענהייט און אַ זעהר בעגאַבטע דיכטערין, האָט געליעבט מוזיק, געזאַנג, פערגניגען, זי האָט געלאַכט פון אַלע הערשענדע מיינונגען, איז געווען זעהר אונאַבהענגיג און האָט געלערנט די פרויען צו זיין פריי, זעלבסטשטענדיג. ווען דאָס לעבען איז איהר געוואָרען איבער-

דריסיג, האט זי זיך פון א הויכען פעלז ארונטערגעווארפען אין מעער און האט געזאגט: איך ברענג מיך פאר איין אפפער צום אלמעכטיגען אפאלאן, דעם גאט דער שענהייט און פאעזיע. (שליעסט דאס בוך, טראכט) הם! אנ'אפפער צו אפאלאן? אפאלאן. איך האף, ניט אפאלאן זאנענשיין. אוי, אזוי פיעל יאהר געווען א קלוגע און פלוצלינג זאל זיך אבבייסען דער רוח וויים פון וואנען א מחותן און זאל זאגען: סאפיע, זיי א נאר... אוי, איך האב מורא! ווער וועט זיין שולדיג? מען בעגעגענט צווישען די מענער אזוי זעלטען עטוואס רעכטס, עטוואס אריגינעלעס. (א שוואכער קלונג). הא? מע קלינגט? ווער איז דאס אזוי שפעט? (געהט צום טהיר). ווער זאל דאס זיין? געהט מען איהם דאס וויעדער זוכען דא? (עפענט). אפאלאן, איהר?! (בלייבט שטעהן ערשטוינט).

אפאלאן. יא, דאס בין איך. ענטשולדיגט, איך האב מיר ערלויבט... איך בין איצט געקומען צו אייך, ווי איך וואלט געקומען צו מיינעם א גוטען קאמעראד, ווען איך וואלט געפיהלט אזוי ווי איך פיהל היינט. און איך זאג צו אייך, אזוי ווי איך וואלט געזאגט צו מיין קאמעראד: פריינד, איך בין יעצט זעהר וויים פון אלעס, וואס רופט זיך היים, עסען, שלאפען, זארג, קלייניגקייטען, געוועהנליכע אינטערעסען. אין דיזע נאכט וואלט איך געוואלט הערען מוזיק, רעדען פון דעם וואס איז ערהאבען און ריין און וויים פון דער שמוטציגער ווירקליכקייט, וויים פון אונזער מיזעראבלען לעבען. איך וואלט געוואלט וויינען. קאמעראד, פריינד, טרייבט מיך ניט ארוים פון דאנען!...

סאפיע. (פערדעקט איהרע נאקעטע הענד, צייגט איהם ער זאל זיך זעצען און זעצט זיך אליין וויים פון איהם אין א ווינקעלע ערשראקען און פערזארגט. זי זעצט זיך ארײַן אזוי טיעף אין דעם שטוהל, אז זי ווייזט אוים קליין ווי א קינד. פויזע. עס ווערט אזוי שטיל, אז מען הערט דעם טיקטאק פון א זייגער).

א קינד'ס שטימע. (פון אנדערען צימער). טאנטע סאפיע, מיט וועמען ביזטו דארט? אוי! איך וויל ניט... קום א הער!

סאפיע. (האפט זיך אויף, שטיל). דאס קינד!

פארהאנג.

דריטער אַקט.

(אַ דאַטשע אויפ'ן גרויסען פאַנטאַן. אין פאָרדערגרונד עטליכע בוימער און בלומען, אין הינטער גרונד אַ הויז מיט אַ גרויסען באַלקאָן. אויפ'ן באַלקאָן שטוהלען און אַ טיש. פון שטוב פיהרט אַ טהיר אויפ'ן באַלקאָן און צוויי גרויסע פענסטער. פון גאָרטען פיהרען אויפ'ן באַלקאָן טרעפּ. טשערנע קומט פון שטוב מיט אַ ווייס טישטוך און פאַנגט אָן גרייטען צום טיש).

טשערנע. אונז האָט נאָר געפעהלט אַ דאַטשע צום רומפּעל. נו האָבען מיר אַ דאַטשע אויפ'ן גרויסען פאָנטאַן ... אַז עס געהט אַ רעגען, גיסט, אַז עס איז אַ ווינד, בלאָזט פון אַלע זייטען, אַז עס איז היים קען מען זיך קיין אָרט ניט געפינען. נאָר גאָר נישט! אַ דאַטשע, טפוי זאָל עס ווערען! (ברענגט געשיר). באַלד דריי אַ זייגער, זיי וועלען אַלע קומען הונגעריגע ווי וועלף. איהרער וועט מסתמא אויך קומען היינט. אוי, עס איז אַ וועלטעל געוואָרען, טפוי זאָל עס ווערען! אַ מאַמע דאַרף קוקען און שווייגען, חאָטש ווער צופּלאַצט שווייגענדיג. אַ ברירה האָט מען? מען שווייגט. אָבער די וועלט שווייגט ניט. דאָרט אין שטאָדט האָט זיך דאָס אַזוי ניט אָנגעזעהן. דאָ האָבען זיי ניט וואָס צו טהון, רעדט מען: דאָס איז איהר טאַטע, דאָס איז איהר מאַמע, איהר קינד, איהר געליעבטער. זיי נעהמען אַלע געלד ביים פּיאַניסט. (קוקט). איך האָב גאָר ניט פערגעסען? זעה נאָר, וועמען טאַסקעט ער דאָס? (פינגערהוט און ציינער קומען פון גאָרטען). דער אַלטער פראַנט סמאַליעט דאָ אַ וועלט, אַ געבוירענער דאַטשניק, טפוי זאָלען זיי אַלע ווערען. (אָב אין הויז).

צ י י נ ע ר. נו יאָ, דאָס זאָג איך דאָך, איהר זייט טאַקע אַ קלוגער און אויפגעקלעהרטער מענש, מיט אייך קען מען רעדען אָפען. וואָס איז דער שכל, וואָס איז דער תכלית?

פ י נ ג ע ר ה ו ט. יאָ, איך בין ניט קיין פאַנאַטיקער, ווי אַנדערע פאָטערס. מאַטיוס פינגערהוט איז איין אַדעסער פון נאָגעל פון פוס ביז די האָאָר פון קאָפּ. (גלעט דען פּליעך). העיר ציינער, זיי האָבען רעכט: אַז מען עסט שוין יאָ חזיר, זאָל זיין פעט און זאָל רינען איבער די מאָרדע. ביטע, זיצט. (ביידע זעצען זיך אויפ'ן באַלקאָן).

צ י י נ ע ר. זי איז אַ זעלטענע שעהנהייט. דאָס איז היינטיגע צייטען אַ קאַפּיטאַל וואָס קען געבען גוטע פראָצענטען? און ער? אַ פּיאַניסט,

אַנ׳ אַרטיסט, אַ מוזיקער, אַ קבצן, גיט שטונדען און האָט נאָך אַ יונג ווייב אויך. גאָר ניט פּראַקטיש, העדר פֿינגערהוט, איהר האָט, דאַכט זיך, גענומען מיין ציגאַרענשפּיץ? וואָס האָט ער און וואָס קען ער געבען?

מאַטיוס. וואָס ער האָט שוין? ענטשולדיגט, אַ קינד אויך פֿון 12 װאָכען. עס איז טאַקע גאָר ניט פּראַקטיש. ביי מיר איינער ציגאַרענשפּיץ, זאָגט איהר? (זוכט אין זיין וועסטע און געפֿינט). הם, ווי קומט עס?

ציינער. הײנט זיין שוואָער מלך שטעמפּעל! ווי קומט אַזאַ מענש צו פֿערשטעהן, וואָס איז אַ סאַדערזשאַנקע, אַ מעטרעסע? ער מיינט דאָך געוויס, אַז דאָס איז אַ שרעקליכע עולה.

מאַטיוס. ווי קומט ער צו פֿערשטעהן דער חאַם! אָט איז טאַקע איינער ציגאַרענשפּיץ. איהר ווייסט, ער מיינט אַז קאָרטען זענען נאָר בעשאַפֿען געוואָרען צו שפּיעלען אין פּופּיק און אין 66. פֿרעגט איהם בחרם וואָס איז „וויסט“, „שטאָס“, „באַנק“, „באַקאַראַ“? ער האָט דאָך אין זיין לעבען אין בילאַרד ניט געשפּיעלט. אַ גראָבער יונג! וועלען זיי געניעסען אַ גלאָז טהעע? (שרייט) ע, טשערנע, צוויי פּאַר טהעע.

טשערנע. (אין פֿענסטער). וואָס שרייסטו? מיינסט ביזט אין אַ טראַקטיר מיט פֿיינע זשוליקעס? טפֿוי זאָלסטו ווערען. (אָב).

מאַטיוס. ענטשולדיגט, זי איז מלך שטעמפּעל׳ס שוועסטער. איך שטאָלציר צו זאָגען, סאָפֿיע איז צוויי טראָפּען וואַסער איך... און אָט קומט טאַקע מיין סאָפֿיע... שעהן, הא? (סאָפֿיע און זשעניטשקע פֿון גאָרטען, אין שטראָה-היטען).

זשעני. טאַנטע סאָפֿיע, איך וויל ניט. קום צוריק, איך וועל ביים וואַסער נאָך עטליכע שטיינדלעך געפֿינען. (שלעפּט זי צוריק).

סאָפֿיע. ניין, זשעניטשקע. איך קען ניט. עס איז שוין שפּעט. אָנקעל אַפּאָלאָן וועט באַלד קומען.

זשעני. איך האָב ניט ליעב אָנקעל אַפּאָלאָן. אַז ער קומט, ביזטו גאָר אַנ׳ אַנדערע. עס וואָלט געוועזען אַ סך בעסער ער זאָל גאָר ניט קומען אַהער.

סאָפֿיע. בעסער? יעדער מיינט נאָר ווי בעסער פֿאַר זיך. און פֿון מיר דענקט קיינער ניט. אַזאַ קליין סווינטוס איז שוין אויך אייפֿער-זיכטיג און עגאָאיסטיש. קום, קום, זשעניטשקע. (געהן אויפֿ׳ן באַלקאָן).

מאַטיוס. סאָפֿיע, איך האָב די עהרע פֿאָרצושטעלען, העדר סאַמועל פּאַולאָוויטש ציינער, האָט דאָ אַנ׳ איינענע דאַטשע, אַ וויללע...

סאָפֿיע. וואָס מיינסטו, מיך פֿרעהט טאַקי זעהר וואָס העדר ציינער האָט אַנ׳ איינענע וויללע.

מאַטיוס. דאָס איז מײַן נײַער בעקאַנטער. (גלעט דעם פּליעך) אַני עושר, סאָפּיע, אַנגעשטאָפּט. די גאַנצע וועלט איז איהם שולדיג געלד...

סאָפּיע. זעהר שעהן. וועסט האָבען אַ נײַען פּאַרטנער מיט וועמען צו שפּיעלען „66".

ציינער. איך האָב פון אייך זעהר פיעל געהערט, פרײַלין, און איך האָף, מיר וועלען אַ מאָל גוטע פרײַנד זײַן.

סאָפּיע. איהר האָפט, ווײַל איהר האָט פיעל פון מיר געהערט? איהר זײַט אַ געשעפטסמאַן — האָפט ניט אומזאָנסט. דיזע האָפנונגען וועלען אײַך קײַן פּראָצענט ניט ברענגען.

ציינער. חי! חי! אין דעם פאַל ערוואַרטע איך קײַן פּראָפיט... איך ערוואַרטע ניט מען זאָל מיר בעצאָהלען, פערקערט, איך בין אַלײן אימשטאַנד צו בעצאָהלען ווען מען דאַרף.

מאַטיוס. חע! הערר ציינער איז זעהר אַ בראַווער מאַן. סאָפּיע, ער האָט צוויי הײַזער אויף דער מאַלע אַרנאַוטאַווסקע...

סאָפּיע. (רוהיג). אויף דער מאַלע אַרנאַוטסקע? און איך האָב ניט געוואוסט. הערר ציינער, איהר דאַרפט אונז ענטשולדיגען. מיר געהען באַלד מיטאָג עסען. (ווײַזט מיט דער האַנד ער זאָל געהן).

ציינער. אַה, איך וועל געוויס ניט שטערען. אַדיע, מאָסיו פינגערהוט, אויפס־ווידערזעהען, פרײַלין סאָפּיע. (געהט מיט די טרעפּ אַראָב. מאַטיוס בעגלײַטעט איהם ביז די טרעפּ. טשערנע קומט מיט טהעע).

זשעני. טיאָטע סאָפּיע, וואָס האָט ער דיר געזאָגט? עפּעס אַ שלעכטע זאַך? (סאָפּיע אומאַרעמט זי).

מאַטיוס. אַט דער יוד, ווי דו זעהסט, איז ווערט 250 מאָל טויזענד.

טשערנע. און וואָס האָסטו דערפון? האַ? נאַ דיר טהעע.

מאַטיוס. וואָס איך האָב דערפון? הם? ווען סאָפּיע זאָל וועלען בערעכענען מיט די געהירען... בײַ לײַטען איז דאָ גליק, אַז מען לאָזט זיך שפּײַען אין פּנים אַרײַן, ווײַס מען פאַר וואָס... עס האָט זיך געטראָפען? נו, עס טרעפט זיך. אָבער וואָס הײַסט לײַדען אומזיסט? איך פערשטעה, ווען אַ מענש האָט 250 טויזענד, נו...

סאָפּיע. ווען אַני אײַגענער פאָטער קען דאָס זאָגען, וואָס קען איך ערוואַרטען פון פרעמדע מענשען? וועה, וועה, וועה! (פערדעקט איהר געזיכט).

טשערנע. מען קען לײַטען ניט פערשטאָפּען די מײַלער, עס

זאָל ניט זײַן קײַן פּריטשעפּקע, וואָלט מען ניט גערעדט. און אַז מען קלינגט, איז אַ חגא.

ז ש ע נ י ע. זײדע, וואָס האָסטו געזאָגט? טיאָטע סאָפיע, ער האָט דיך געשאָלטען?

מ אַ ט י ו ס. (בעז). גײה גיב צו פֿערשטעהן אַ פֿערד דעם טעם פֿון חרוסת. (געהט).

ט ש ע ר נ ע. האָסט דאָך געהײסען געבען טהע, טפֿוי זאָלסטו ווערען!

מ אַ ט י ו ס. טהעע וועל איך טרינקען? שטעמפּעלס משפּחה! איך טרינק ניט קײן טהעע! (ראַש אָב דורכ'ן גאָרטען. זשעניע שפּיעלט מיט אַ באַלל לעבען די בױמער).

ט ש ע ר נ ע. איך ווײס ניט, סאָפיע, וואָס האָט דיך בלינד און טויב געמאַכט? איך ווײס? מען טיוקעט דאָך ווען מען געהט אַרוים אין גאַס. איך בין נעכטען פערבײַגעגאַנגען, ווײַבער זענען געזעסען, איז געוואָרען אַ חוכא וטלולא. וואָס האָבען זײ מיר געשריען? אַ קאָפּ... פֿערגעסען!

ס אָ פ י ע. (געהט צו דער מוטער). מאַמע, דאָס קינד איז דאָ, און איך בעט דיך, רעד ניט... שש!

ט ש ע ר נ ע. רעד ניט? אַ גרינגע זאַך צו זאָגען „רעד ניט”. (זשעני לויפט אום אין גאָרטען, שפּיעלט זיך). מילא איך ווײס ניט, גאָט זאָל מיך ניט שטראָפען פֿאַר די רײד, דיר האָט אָנגעשפּאַרט דער משוגעת... אָבער וואָס־זשע, עס איז דאָ ווענינ? דוקא ער, דוקא אַ פֿערהײראַטהער, דוקא אַנ' אײגענער שוועסטערקינדס אַ מאַן? איך פֿער־שטעה ניט, עס איז נאָר דאָ אײן זכר אין מאָסקווע? טפֿוי זאָל עס ווערען?

ס אָ פ י ע. נו, וואָס זאָל איך טהון, מאַמע, אַז איך בין אַזאַ אונגליקליכע? מיר קומט אוים פֿערליעבען זיך דוקא אין דעם, אין וועמען מען דאַרף ניט, און וועמען מען טאָר זיך ניט פֿערליעבען. (פֿיר זיך). ווער ווײס, אפשר איז ליעבע נאָר דאַן אינטערעסאַנט, ווען מען טאָר ניט, ווען עס איז דאָ הינדערניסע, יסורים, צרות? מאַמע, איך האָב גענוג צרות, איך בעט דיך, לאָז דו מיך צורוה. (פֿערדעקט איהר געזיכט, בלײַבט זיצען בײַם טיש).

ט ש ע ר נ ע. איך ווײס? מען האָט חתונה, האָט מען צרות, אָבער האָבען צרות אָהן חתונה? נו, אַ וועלטעל געוואָרען. (אָב מיט די גלעזער. זשעני קומט צוריק צו סאָפיע).

ז ש ע נ י. טיאָטע סאָפיע; פֿאַר וואָס זענען אַלע שלעכט צו דיר?

ס אָ פ י ע. איך ווײס ניט, קינד.

זשעני. דו ביזט גוט צו אלע, און צו דיר זענען אלע שלעכט. קיינער האט דיך ניט ליעב, קיינער ניט!

סאפיע. האסטו דען מיך ניט ליעב, זשעניטשקע?

זשעני. יא, איך האב דיך ליעב. אנקעל באריס זאל דא זיין, וואלט ער דיך אויך ליעב געהאט. ער איז א גוטער. (פויזע). פאר וואס, אז דו געהסט, קרימען זיך אלע און מאכען אט אזוי מיט די ליפען? דו ביזט דאך ניט ערגער פון זיי.

סאפיע. ניין, זשעניטשקע, אלם מענש און אלם פרוי שטעה איך ניט ניעדריגער פון יעדער איינציגער פון זיי. (פויזע)

זשעני. טיאטע סאפיע, פאר וואס ביזטו ניט מיין מאמע?

סאפיע. נארעלע, וואס איז דען א מאמע? די וואס האט ליעב א קינד, היט עס אב, ערציעהט עס... בין איך דיר ניט אזוי ווי א מאמע?

זשעני. יא! אבער וואו איז מיין מאמע? טיאטע ליזע איז אויך ניט מיין מאמע?

סאפיע. ניין

זשעני. וואס=זשע, א חוץ ליזען איז געוועזן אנ' אנדער טיאטע, וועלכע איז געוועזן מיין מאמע? אוי, זיי זאגען, איך האב ניט קיין טאטע און ניט קיין מאמע.

סאפיע. (געריהרט). ווער זאגט? עס איז ניט וואהר! קינד, איך בין דיין מאמע, די מעכטיגע נאטור האט מיר ערלויבט דיין מוטער צו זיין... אבער וואס איז די גרויסע נאטור אהן א קאזיאנע ראבין? א מאמע אהן א קאזיאנע פעטשאט איז קיין מאמע ניט.

זשעני. טיאטע סאפיע, איך פערשטעה ניט וואס דו זאגסט,

סאפיע. וועסט אויסוואקסען, זשעניטשקע, וועל איך דיר אלעס ערצעהלען און אלעס ערקלערען. (טרערען שטיקען זי). און דאן, אויב דו וועסט וועלען, וועל איך זיין דיין מאמע, און אויב דו וועסט זיך שעהמען ווי אלע, וועסטו מיך אבשטויסען פון זיך. (ווישט אב א טרעהר). אבער, קינד, ווארום רעדסטו היינט דערפון?

זשעני. מען לאזט ניט די קינדער שפיעלען זיך מיט מיר. און דאס שעהנע אינגעלע, וואס וואהנט דא אקעגען, האט מיר היינט געזאגט, איך בין געבארען געווארען אונטער א פלויט... זיין מאמע האט איהם דערצעהלט. וואס הייסט א פלויט? טיאטע סאפיע, איך בין דען ניט אזוי געבוירען געווארען, ווי אנדערע קינדער?

סאפיע. יא! ביזט געבוירען געווארען ווי דאס שעהנע יונגעלע אקעגען, ווי אלע קינדער... אה, קינד, ארמעס קינד, (דריקט זי צו

זיך ווײנט. אַפּאָלאָן קומט פֿון גאָרטען, טראָגט אַ שטראָה הוט און זומער פּאַלטאָ אין דער האַנד).

זשעני. אָנקעל אַפּאָלאָן געהט. (אַפּאַרט). איך ווייס, ער האָט מיך ניט ליעב און איך האָב איהם אויך ניט ליעב. (אָב אין הויז, סאָפיע ווישט די אויגען).

סאָפיע. (לויפט ווי אַ משוגענע אַראָב די טרעפּ). ענדליך געקומען, געקומען! (קושט איהם ליידענשאַפטליך).

אַפּאָלאָן. ליעבע סאַפּפאָה, זיי ניט אַזוי וואַהנזיניג, האָב געדולט, מען קען זעהן פֿון די אַנדערע דאַטשעס. עס איז ניט שעהן, איז זיי פֿאַרזיכטיג...

סאָפיע. עס איז אפשר ניט שעהן צו האָבען אַ געליבטען, אָבער אַז מען האָט שוין יאָ אַ געליבטען, איז זעהר שעהן איהם צו קושען. — שלעכטער, איך האָב דיך נעכטען אַ גאַנצען טאָג ערוואַרטעט. זונטאָג פֿלעגסט דו אַמאָל דעם גאַנצען טאָג שענקען מיר.

אַפּאָלאָן. נאַרעלע, זונטאַג זענען דאָ זעהר פֿיעל מענשען פֿון שטאָדט. און אויסער דעם, איך קען ניט אַוועק אויף אַ גאַנצען טאָג. פֿערשטעהסטו מיך? דאָרט אין דער היים — סקאַנדאַלען. איך האָב געמוזט פֿערשפּרעכען ניט פֿאָהרען צו דיר.

סאָפיע. און דו האָסט עס פֿערשפּראָכען?

אַפּאָלאָן. נאַר, איך האָב מורא, מיין מאַדאַם קען קומען אַהער מיט איהר מאַמאַשאַ און פּאַפּאַשאַ. מען דאַרף זיך אָבהיטען פֿון אַנעפּפענטליכען סקאַנדאַל.

סאָפיע. יאַ, מורא האָבען און היטען, אָבהיטען, פֿערהיטען, — גענוג! איך וויל ניט וויסען פֿון קיין זאַך. רעד ניט! (נעהמט זיין הוט און ראָק, קושט זיין האַנדשוה). ערשטענס, דער גרויסער אַפּאָלאָן וויל געוויס עסען, האַ? באַלד. (געהט צום פֿענסטער).

אַפּאָלאָן. איך האָב פֿיינד צו עסען מיט זיי אַלע צוזאַמען. מיר וועלען עסען ביידע, אַליין, שפּעטער. סאָפיע, דו ווערסט מאָגער און בלאַס. באָדסט זיך צופֿיעל?

סאָפיע. יאַ, איך באָד מיך צופֿיעל. (זיפֿצט). וויפֿיעל האָב איך נעכטען פֿערלוירען געזונד דיך ערוואַרטענדיג. און דו האָסט מורא פֿאַר מענשען, האַ?

אַפּאָלאָן. סאַפּפאָה, דו האָסט נישט מורא, ווייל אפֿשר דו האָסט ווענינ צו פֿערליערען. מיין נאָמען אָבער און מיין רעפּוטאַציע איז אַלעס. דו ווייסט, איך גיעב שוין קיינע שטונדען ביים באַנקיער האַיס, זיין מאַדאַם האָט מיך באַגעגענט אין פֿאָרדערצימער ווען איך האָב אַ קלונג

נעטהון, האָט מיר געגעבען 5 רובל און געזאָגט: הערר פּראָפעסאָר, ניכט מעהר קאָמען.

סאָפיע. ניכט מעהר קאָמען? פּע! דאָס איז זעהר מיאוס. (לאַכט). ווען איך זאָל זאָגען: הערר פּראָפעסאָר, ניכט מעהר קאָמען, וואָלט עס דיך זעהר געפרייט, וואָלסט פּטור געוואָרען פון א צרה, געפיהלט זיך פריי.

אַפּאָלאָן. סאָפיע, ווען דו וועסט מיר זאָגען „ניכט מעהר קאָמען", וועל איך ניט האָבען אין דער גאַנצער וועלט צו וועמען צו קומען און מיט וועמען צו רעדען איין וואָרט. אז איך וועל פּטור ווערען פון דער צרה, וועל איך ניט האָבען קיין פריינד מעהר. און אז דו וועסט מיך בע-פרייען, בלייב איך אַנ'עוויגער שקלאַף.

סאָפיע. וואָרום זאָל איך דאָס טהון? איך האָב דען וואָס צו פערליערען? מיין רעפּוטאַציע איז דען אַ וויכטיגע זאַך? חאַ! חאַ! ביי מיר איז דאָך די גאַנצע וועלט טרין טראַוואַ. ע, קום אַהער צו מיר. רעדערציי"ל! זאָג מיר עטוואָס, איך האָב דאָך דיך ניט געזעהן אַ גאַנצע וואָך! זיעבען טעג געוועזען דאָ אַליין. זיעבען מאָל 24 שעה געוואַרט אויף דיר! דו ביזט געוועזען פערנומען, האָסט דיך אונטערהאַלטען מיט מאַדאַם זאָנענשיין, האָסט געשמועס'ט מיט דיין קדיש, האָסט געשפּיעלט פּיאַנאָ, בעגעגענט זיך מיט פריינדע, און איך האָב שרעקליכע אונענדליכע לאַנגע זיעבען טעג געדענקט נאָר פון אַפּאָלאָן זאָנענשיין, ערוואַרטעט אַפּאָלאָן זאָנענשיין, געבענקט נאָך אַפּאָלאָן זאָנענשיין, געצעהלט די מינוטען ווען ער וועט קומען אַפּאָלאָן זאָנענשיין. ענדליך איז דער גרויסער אַפּאָלאָן זאָנענשיין דאָ, און ער זיצט מיט איינער „הערקולעאַזענע נאַזע".

אַפּאָלאָן. יאָ, מיט איינער הערקולעאַזענע נאַזע. עס איז וואָהר, קלוגע, ליעבע, גוטע סאָפאָחע! פערשטעהסט, אין מיר זיצען צוויי פערשיעדענע פּערזאָנען, צוויי זאָנענשיינען, איינער ליעבט דיך ליידענשאַפטליך, שטרעבט צו דיר, שעצט דיין מוטה און ערגעבענהייט, דער צווייטער אָבער גריבעלט און רעכענט, שטעלט פראַגען, שרעקט מיך מיט דער צוקונפט, דראָהט מיר מיט ראַכע, פערשפּרעכט מיר שאַנדע און שמאַך. מערקווירדיג, פּונקט דיעזער צווייטער זאָנענשיין ערוואַכט אין מיר, ווען איך קום צו דיר וויינינגסטענס איינינגע מינוטען גליקליך צו זיין.

סאָפיע. אַפּאָלאָן, ווען דו פאָהרסט אַהער, נעהם ניט מיט די ביידע זאָנענשיינען. דו צאָהלסט דאָך נאָר פאַר איין בילעט, וואָרום זאָלסטו פיהרען צוויי פּאַסאַזשירען? דער ערשטער זאָנענשיין איז דאָ ווילקאָמען, דער צווייטער האָט דאָ קיין פּלאַטץ. הער זאָנענשיין, נומער איינס, קום אַהער צו מיר. (געשעהט). שטעל דיך נעבען מיר אויף די קניע. (ער קניעט). קוק אויף מיר מיט דיינע שעהנע אויגען, ברען מיר

מײַן האַרץ מיט דײַן לײַדענשאַפטליכען בליק! (נעהמט אַרום זײַן קאָפּ„
אָה, מײַן שעהנער נאָבלער קאָפּ. (קושט זײַן שטערן).

אַפּאָלאָן. װי גליקליך דאַרף זײַן דער, װאָס קען דיר זאָגען:
סאַפּפאָה, דו ביזט מײַן.

סאָפיע. יאָ, דו קענסט עס זאָגען, דען איך געהער דיר. דײַן
סאַפּפאָה בין איך און דו ביזט מײַן זאָנענשײַן, מײַן אַפּאָלאָן! װי גרױס
עס זאָל ניט זײַן דער פעלז, װעלכער די אומשטענדען שטעלען צװישען
אונז, סאַפּפאָה װעט פון דיזען פעלז העראָנטער שטירצען צו איהר
אַפּאָלאָן אין דעם רױשענדען מעער דעם לעבענס. עס גיעבט קײַן אָפּפער„
װעלכען סאַפּפאָה זאָל איהר אַפּאָלאָן ניט ברענגען.

אַפּאָלאָן. איך פערדיען ניט פון דיר אַזױ געליעבט צו זײַן. דײַן
זעלעס=אױפאָפּפערונג שרעקט מיך. דו ליעבסט װי איין מעלטיגע געטין און
איך בין איין שװאַכער, אױף צװײַען צושפּאָלטענער מענש.

סאָפיע. אַפּאָלאָן, קום מיט מיר צום מעער, דאָס מעער גיט דיר
שטענדיג מוטה און קראַפט. קום, ליבער.

אַפּאָלאָן. (אומאַרמט זי). יאָ, מײַן סאַפּפאָה, מײַן געטין, מײַן
געליעבטע, קום! מיר װעלען זיך זעצען אױפ'ן באַרג נעבען מעער, אױף
דײַן אױסערװעהלטען פּלאַטץ נעבען לײַכטטהורם. מיר װעלען פון דאָרט
קוקען װײַט אױף דעם גרױסען װאַסערפעלד. מיר װעלען זעהען װי װײַט
שװימט מאַיעסטעטיש אַ גרױסע דאַמפּפשיף, שנײַדט שטאָלץ די װעללען און
שיקט אַ שװאַרצען װאָלקען פון רױך צו די הימלען. מיר װעלען זעהן,
װי אַ קלײן שיפעלע שפּיעלט זיך מיט דעם מעלטיגען װאַסערטיטאַן און
זײַנע װײַסע זעגלען פלימערן װײַט, װײַט...

סאָפיע. (שליעסט די אױגען). אָה, װי שעהן, װי גוט...

אַפּאָלאָן. מיר װעלען הערען, װי די װעללען לױפען צו דער
מוטער ערד מיט אַ מוזיקאַלישע ריטמישע בעװעגונג, קושען זי, לױפען
פאָרט און קומען װידער. און די מוטער ערד װיעגט זיך און טרױמט,
און מיר װעלען אױך טרױמען פון גליק, פון האַרמאָני, פון זעליגקײַט,
און אַלעס פערגעסען... אַלעס פערגעסען... אָה, סאַפּפאָה, װי גליקליך
איך בין, װען איך האָב מיט װעמען צו טרױמען. — דו װײנסט גאָר?

סאָפיע. דאָס איז גוטע טרעהרען, אַזעלכע טרעהרען מאַכען
ניט װעה.

אַפּאָלאָן. (שטעלט זיך הינטער איהר). גיעב, איך װעל מיט מײַנע
ליפּען אױסזױגען דײַנע טרעהרען, איך װעל אױסטרינקען אַלעס װאָס
פערגיפטעט דײַן גוטעס הערץ און דײַן מוטהיגע זעעלע, דו זאָלסט קענען
נאָר לוסטיג, פרעהליך און מוטהיג זײַן. (קושט זי).

סאָפיע. ליעבער, דו פערגיפטעסט מיך נאָך מעהר. קום, קום, סאַפּפאָה וויל זעהן דאס ווייטע מעער און שרייען און רופען איהר גליק. (חאַפּט זיך אויף). קום! (געוויש). אוי! (מאַניטשקעס שטימע).

מאַניטשקע. אָט דאָ, זאָגט איהר, איז זייער דאטשע זיי האָבען אַ טאָכטער...

שטימען. יאָ, יאָ, מיר ווייסען! דאָ איז עס! אַ טאָכטער... חאָ! חאָ! (געשריי).

סאָפיע. מאַניטשקעס שטימע! דיין פרוי!

אַפּאָלאָן. איך וויל זי ניט זעהן יעצט. (געהט). אָט דאָס איז די פּאָעזיע פון לעבען. אויף איין מינוט האָסטו דיך פערגעסען, קומט די שמוציגע ווירקליכקייט און פאָרדערט איהרע רעכטע. סאָפיע, איך בעט דיך, אָהן סקאַנדאַלען. שיק זי אַהיים. שאַ! איך בין דאָ ניטאָ. (אַב אין הויז).

סאָפיע. מיין גליק איז אַ גע'גנב'עטעס, דערפאַר מעג יעדער קומען און צונעהמען עס. מיין גליק מעג יעדער צושטערען, דאָס וואָס איך רעכען הייליג מעג יעדער פערשפּאָטען. דאָס וואָס מיר איז טייער, דאַרף יעדער מאַכען ביליג און געמיין. אָה, אונגליקליכער מענש וואָס איך בין. (מאַניטשקע קומט פון גאָרטען, געקליידעט רייך, אָהן געשמאַק).

מאַניטשקע. (ערדענגט). יאָ, דאָ איז עס. (געהט אויפ'ן באַלקאָן). די פריילינע מאַמזעל איז דאָ אַליין גאָר? וואו איז ער?

סאָפיע. ערשטענס, אַז מען קומט, דאַרף מען זאָגען: גוט מאָרגען; נאָכהער דאַרף מען זיך זעצען, נאָכהער אַז מען האָט וואָס צו זאָגען, זאָגט מען. מען דאַרף ניט זיין גראָב ווי אַ פערעקופּקע. מיר זענען ניט אונטער דער עשאַפּע, אויפ'ן אַלטען מארק. זיץ.

מאַניטשקע. דער אָרט איז אַ סך ערגער פון אַ עשאַפּע און איך בין ניט געקומען אַהער לערנען זיך דרך ארץ ביי דיר. אַזאַ פרוי ווי דו איז אַ סך ערגער פון אַ פערעקופּקע, אַ סך ערגער...

סאָפיע. איך בין זעהר אַ שלעכטע פרוי?

מאַניטשקע. ניין, דו ביזט זעהר אַ פיינע פרוי! וואו איז מיין מאַן? איך בין געקומען נעהמען מיין מאַן אַהיים.

סאָפיע. וואָס הייסט נעהמען? וואָס איז ער אַ קליינינקער? אַז ער וועט וועלען, וועט ער געהן.

מאַניטשקע. ווען ער וועט ניט וועלען, וועט ער אויך געהן. ער איז מיר ניט קיין ליובאָווניק, ער איז מיין מאַן.

סאָפיע. (רוהיג). מאַניטשקע, וואָס שרייסטו אַזוי? ווילסט מיך איבערשרעקען?

מאניטשקע. איך האב דאס רעכט דא צו שרייען; אויב איך וויל, מעג איך דיך פאטשען אויך.

סאפיע. אויב דו ווילסט? טאמער וויל איך אבער ניט?

מאניטשקע. אלע זאגען, איך זאל דיך אפילו שיסען, קומט מיר גאר ניט דערפאר, גלייך איך זאל דערשיסען א הונד, ווארום איך בין זיין געזעצליכע פרוי.

סאפיע. א געזעצליכע פרוי! אוי, וואס פאר א שרעקליכע חיה דאס איז. אבער, מאניטשקע, פאר וואס זאלסטו מיך שיעסען? דיין מאן, וועלכער געהערט דיר פא קאנטראקטו, געהט א הער? האלט איהם ביי דער פאלע. שטעל דיר פאר, דו האסט ליעב דיין פריקאשציק מיט די שווארצע אויגען, און דיין מאן קומט און שיעסט איהם ווי א הונד און דיך שלאגט ער און בעפעהלט דיר, דו זאלסט אונבעדינגט ליעבען נאר איהם, ווארום ער האט דארויף א פאטענט פון ראבינער.

מאניטשקע. וואס דארף איך איצט טראכטען דערפון? אז עס וואלט זיך געטראפען, וואלט איך דאמאלס געזעהן וואס איך האב צו טהון. און ווייעדער אפשר וואלט מיין מאן גאר קיין מאל ניט געוואוסט דערפון? וואס בין איך, א נאר?

סאפיע. קיין מאל ניט געוואוסט? יא! ביזט א געזעצליכעם ווייב... זיץ, מאניטשקע, און מיר וועלען רעדען ווי מענשען. מיינסטו, עס קען אויף דער וועלט זיין אזא געזעץ וואס זאל פערבאטען אדער צווינגען צו ליעבען?

מאניטשקע. איך דארף ניט קיין פילאזאפיע, און זיצען אין אזא הויז פאסט מיר ניט. אזוי זאגען עלטערע און קליגערע מענשען פון אונז.

סאפיע. אה! איך ווייס, מען האט דיך אנגעלערנט, דו זאלסט קומען אהער, מאכען א סקאנדאל, שלאגען מיך, פאטשען מיך! אה! דומהייטען! אויף דער וועלט איז נאך ניט געבוירען דער מענש וואס קען וואגען מיך צו בעריהרען, ניט נאר דו, דער שטארקסטער מענש וועט עס ניט דערלעבען. דו זעהסט דא אויפ'ן טיש מעסער, גאבעל, טעלער! אה, מען קען שטענדיג געפינען מיט וואס זיך צו בעשיצען! (רוהיגער). אבער זאל זיין, איך האב מיך דערשראקען פאר אזא שרעקליכע בעשעפעניש ווי א געזעצליכע פרוי, איך שטעה ווי א נאר מיט צונויפגעלעגטע הענד און זאג: מאדאם זאנענשיין, פאטשט! אייער כתובה גיט אייך רעכט צו פאטשען אלע ווייבער פון דער גאנצער וועלט, וועלכע ליעבען ניט נאך די דינים פון שלחן ערוך. נו, וואס וועט דערפון ארויסקומען? מען זעהט ניט דו זאלסט זיך זעהר אונגליקליך פיהלען, נאר אויב דו ביזט אונגליקליך, וועט דיך א מיאוסער מארק-סקאנדאל גליקליך

מאַלען? וועסטו ווערען געליעבט, אויב דו ביזט יעצט ניט געליעבט? וועט מען דיך אַלטען, אויב דו ביזט איצט ניט געאַלטעט?

מאַניטשקע. ווער איז ניט געאַלטעט? ווער איז ניט געליעבט? איך? האָסט שכל? ווער האָט עס דיר געזאָגט? ווען עס קומט אויף איהם אַ משוגעת, נעהמט ער דאָך איין די כפרה. ער קושט מיך! ער האַלזט מיך, ער קנייפּט מיך, ער געהט אוים נאָך מיר.

סאָפיע. (עס רייסט זיך אַרויס פון איהר ברוסט אַ פערשטיקטער געשריי). אוי!

מאַניטשקע. נאַכהער אָבער קומט אויף איהם אַ מעלאַנכאָליע און איהם ציעהט צו דער שעהנער מכשפה. דו זאָלסט אָבער ניט זיין, וואָלט ער קיין אַנדער־ ברירה ניט געהאַט.

סאָפיע. (טרויריג). יאָ, איך זאָל ניט זיין, וואָס זאָל איך אָבער טהון, אַז איך בין יאָ דאָ?

מאַניטשקע. איך וויים, ער איז דיר געווען געפעלען נאָך פאַר מיין חתונה, דאַמאָלס האָסטו איהם געקענט צו נעמען. איצט איז ער מיין מאַן און איך וועל איהם נעמען אַהיים.

סאָפיע. אַ פרוי דאַרף ניט שלעפען איהר מאַן אַהיים — זי דאַרף זעהען אַז ער זאָל ניט וועלען פון דער היים אַוועקגעהן. מאַניטשקע, דו זאָגסט, מאַנכעס מאָל האָט ער דיך ליעב. (לאַכט און וויינט). יאָ, יאָ, איך גלויב דיר, דאָס זענען זיי די מענער... נו, דו זעהסט? ער האָט דיך ליעב, ער איז שטענדיג מיט דיר, דו ביזט זיין געזעצליכע פרוי, דו האָסט אַלע רעכטע, די גאַנצע וועלט איז מיט דיר און געגען מיר. אויף איין קאָנצערט, ווען מען אַפּלאָדירט איהם, זאָגט מען: און דאָס איז מאדאַם זאָנענשיין. מיר קומט גאָר ניט; איך בין אַ פרעמדע, איך בין נאָר אַ בעטלערקע, איך בעטעל אוים דאָס, אויף וואָס איך האָב קיינע רעכטע; נאָר אמאָל, ווען ער, דער געאָניסט און גליקליכער מענש, ווען ער דערמאָנט זיך אָן דער אונגליקליכער סאָפיע... (וויינט, קען ניט רעדען). יאָ, עס איז וואַהר, איך האָב איהם ליעב געהאַט בעפאָר ער האָט חתונה געהאַט, פון איהם אָבער האָב איך דאָס אָבגעלייקענט! איך האָב דיך גערעכענט פאַר צו שוואַך איך זאָל קאָנקורירען מיט דיר, איך האָב מורא געהאַט דיין גליק צו רויבען. איך האָב געדענקט: זיי וועלען הייראַטען, זיין גליקליך, און ער וועט אין מיר פערגעסען. נאַכהער אָבער ווען ער פלעגט קומען איין אונגליקליכער, אַ פערצווייפעלטער, ווען ער פלעגט זיך מיר קלאָגען ווי שווער עס איז איהם צו לעבען מיט מענשען, וועלכע פערשטעהן איהם ניט, בעגרייפען ניט זיינע אַרטיסטישע שטרעבונגען — איך האָב איהם ליעב געהאַט און

האָב איהם געאָפּפערט מײַן לעבען. אױף מײַן אָרעמען קאָפּ האָב איך גענומען פלוך, שאַנדע און שפּאָט, און דיר האָב איך געלאָזט אַלע רעכטע. (פױזע. געריוש). װעה איז מיר, זעה נאַר, װי קומט אַהער באָריס? עטװאָס איז געשעהן. (באָריס קומט פון גאָרטען, ער איז בלאַס און אַלט, טראָגט אַ רײַזע טאַש און אײַן קלײַנעם טשעמאָדאַן). װאָס איז, באָריס? װען זײַט איהר געקומען? װאו איז ליזע?

באָריס. (שטעלט די זאַכען אױפ׳ן באַלקאָן). װאָס מאַכט איהר דאָ, סאָפיע? מאַניטשקע, איהר זײַט נאָך אַלץ גוטע פרײַנד מיט סאָפיען? און איך האָב געהערט... איך האָב געװאוסט עס איז אַ ליגען — איך בין הײַנט געקומען מיט קרימסקי פּאַראַחאָד. איך האָב אײַך קױם געפונען.

סאָפיע. אַלײַן? װאו איז ליזע? געבליעבען דאָרט?

באָריס. (טרױעריג). יאָ, סאָפיע... זי איז געבליעבען דאָרט.

בײדע. װאָס מײַנט איהר? װאָס הײסט עס?

באָריס. סאָפיע, איך האָב אײַך געפאָלגט, איהר האָט געהײסען איך זאָל זײַן מיט איהר, בין איך מיט איהר געפאָהרען קײַן קרים. צװײ יאָהר בין איך געװען איהר דינסט, איהר פרײַנד, איהר קראַנקענװעכטער, איך האָב געטאָהן אַלעס װאָס עס װאַר נאָר מעגליך איהר לעבען צו פערלענגערן. אָבער, סאָפיע, אַלע מיה איז געװען אומזיסט. אונזער ליזע איז מאָנטאַג, דען צװעלפטען מאַי געשטאָרבען מיט אַ רוהיגען שטילען טױט. (פערדעקט זײַן געזיכט).

סאָפיע. געשטאָרבען? אָה! ליזע, ליזע, אָרעמע ליזע! װעה איז מיר! װעה! (בײדע פרױען װײנען). פאַר װאָס האָט איהר מיר ניט געשריעבען? טעלעגראַפירט? איך װאָלט געקומען.

באָריס. װאָס װאָלט איהר געהאָלפען. (װישט די אױגען).

מאַניטשקע. אָרעמע ליזע! אַזאַ אונגליק! נו, איך מוז געהן! אַהער אױפ׳ן גרױסען פאַנטאַן בין איך געקומען מיט׳ן טאַטען און מיט דער מאַמען... איך װיל ניט, זײ זאָלען קומען אַהער. עס קען זײַן, דאָס װעט איהם זעהר בײז מאַכען. נאָך װאָס דאַרף איך דאָס? אַ גוטען טאָג, באָריס. (געהט אַראָב פון די טרעפּ). נו, איהר גליק װאָס ליזע איז געשטאָרבען, איך װאָלט זי הײַנט גוט דורכגעפּאַטשט. (אָב).

זשעני. (גיט אַ קוק אין פענסטער). טאַנטע סאָפיע, די באָבע זאָגט... אױ! אָנקעל באָריס, אָנקעל באָריס! (ער נעהמט זי אַרױס דורכ׳ן פענסטער. איך האָב נאָך אײַך אַזױ געבענקט, איהר גוטער אָנקעל. (קושט זי). איהר זײַט קראַנק, אָנקעל באָריס?

באָריס. נײן, זשעניטשקע. איך בין נאָר אַן׳אונגליקליכער. טאָטע ליזע איז געשטאָרבען און איך בין יעצט געבליעבען אַלײַן אױף דער װעלט (װײנט).

סאָפיע. שאַ! זיי דאַרף מען עס ניט אָנזאָגען באַלד. די אַלטע אָרעמע מאַמע נעבעך. (ווישט די אויגען, געהט צו איהם). ווייַנט ניט, באָריס, און זייַט ניט אַזוי פערצווייפעלט. איהר זייַט ניט אַליין, איהר האָט פרייַנדע, איהר האָט גוטע פרייַנדע. איהר ווייסט ניט, וואָס פאַר אַ גוטער פרייַנד זשענטישקע איז אייַך. (זי לעגט איין האַנד אויף באָריס׳ס שולטער, די אַנדערע אויף זשעניטשקען. אַפּאָלאָן קוקט אַרויס דורכ׳ן פענסטער און בעטראַכט זיי). אַיאָ, זשעניטשקע?

זשעני. איך האָב נאָך פריהער געזאָגט: נאָר אָנקעל באָריס האָט מיך ליעב און האָט ליעב טיאָטע סאָפיע.

סאָפיע. נעהם אַזוי אָט, און וויש אוים אָנקעל באָריס זייַנע טרעהרען. (גיעבט זשעניטשקען איהר טיכעלע). אָט אַזוי, אָט אַזוי... מען דאַרף נאָר אַביסעלע וויינען, ניט קיין סך. זי פיהרט זשעניטשקעס האַנד מיט׳ן טיכעל איבער זיין געזיכט. באָריס קושט סאָפיע׳ס טיכעל און זשעניטשקעס האַנד).

אַפּאָלאָן. (אַריין), זעהר איין שעהנעם פאַמיליענבילד! שטער איך פיעלייַכט?

סאָפיע. אַה, אַפּאָלאָן...

אַפּאָלאָן. איז מאַניטשקע שוין פאָרטגעגאַנגען? איך שטעל מיר פאָר, ווי שווער עס איז איהר געוועזן. אַרמע יונגע פרוי!

באָריס. אָה, העֶרר זאָנענשיַין, איהר אויך דאָ? איך האָב ניט געוואוסט. ווי געהט עס? (גיט איהם די האַנד).

אַפּאָלאָן. (גראָב). איהר האָט מיך ניט ערוואַרטעט דאָ צו זעהן? ליידער בין איך יעצט דאָ.

סאָפיע. זשעניטשקע, אָנקעל באָריס איז געווים מיד פון וועג. פיהר איהם צו דער באָבע. דאָרט איז זייף. גיעב איהם וואַסער. זאָג דער באָבע, אפשר איז ער הונגעריג.

באָריס. ניין, ניין, דאַנקע. אָה, מיַין זשעניטשקע. (נעהמט זי אויף די הענד, געהט אָב).

אַפּאָלאָן. (צייַגט מיט׳ן קאָפּ). אונזער אַלטער בעקאַנטער. וואָס-זשע? געקומען צו גאַסט? הא? יאָ, שוין לאַנג ניט געוועזן. אָה, איהר האָט געווייַנט? געווים, מען זעהט זיך ניט אַזא צייַט. (נעהמט זיין הוט און ראָק). זאָל איך אייַך פיליַיכט מיט מיין טיכעל די טרעהרען אָבווישען?

סאָפיע. אוי, רעד ניט קיין דומהייטען! (ער וויל געהן). וואוהין, וואוהין ווילסטו געהן?

אַפּאָלאָן. וואוהין? איך פאָהר אַהיים.

סאָפיע. איהר ווילט פאָהרען אַהיים צוזאַמען מיט מאַדאַם זאָנענ-

שיין? איהר וועט נאך האבען די עהרע זי צו זעהען און צו טרייסטען.

אפאלאן. עס איז אפשר ניט קיין עהרע צו זעהען מיין פרוי, אבער קיין שאנדע איז עס געוויס ניט. מאדאם, זי איז איין עהרליכע פרוי, און טרייסטען איין יונגע פרוי, וועלכע איז געצוואונגען צו זוכען איהר מאן, גאט ווייס וואו, איז אויך ניט קיין גרויס אונרעכט.

סאפיע. רעכט און אונרעכט! אוי, וויפיעל געמיינהייטען זענען מיט דיזע קלינגענדע ווערטער פערמאסקירט. אפאלאן, דער מענש האט מיר ערשט א נאכריכט געבראכט.

אפאלאן. רעד ניט. איך וויל פון איהם ניט הערען. איך האס דען מענשען און זיין קינד!

סאפיע. דו האסט קיין רעכט זיי צו האסען.

אפאלאן. האסען איז קיין רעכט, עס איז א געפיהל. ווען איך זעה איהם, דענק איך געגען מיין ווילען! ווי קען מען האבען צוטרויען צו א פרוי, וועלכע האט אין דער פערגאנגענהייט געהיימניסע? וואס פיר איין ווערטה האט איהר ליעבע, ווען זי האט שוין פון איין אנדערען מאן איין קינד געהאט? ווען זי האט שוין פריהער איינעם געליעבט? איינעם? ווער ווייס, פילייכט האט רעכט מיין שוויגער-מוטער און עס זענען שוין דא פיעלע געליבטע געוועזען.

סאפיע. וואהרע ליעבע קוקט ניט אין דער צוקונפט אריין און פרעגט ניט וועגען דער פערגאנגענהייט. וואהרע ליעבע טרויט און פערטרויט. ביסט דו געוועזן ציכטיג, אונשולדיג, ווען דו האסט מיר דיין ליעבע געבראכט? האב איך דיך געפרעגט, ווי פיעל געליעבטע דו האסט געהאט, בעפאר דו האסט מיר בעריהרט? ווארום זאלסטו אלס מאן האבען מעהר רעכט פון מיר אלס פרוי? אפאלאן, מיך האט איינע אונגליקליכע ליעבע צו מוטער געשאפען. עס וואהר איין פעהלער, אבער עס וואהר דאך איין עהליכע, אויפריכטיגע געפיהל. וויפיעל פרויען אבער האסטו געקענט ניט אלס מענש, נאר אלס ווילדעס טהיר, אהן ליעבע, אהן ריינע עהרליכע געפיהלע, אהן אויפריכטיגקייט? דיין ליעבע צו מאדאם זאנענשיין איז אויך ניט אזוי אידעאליסטיש ריין און דאך ביזטו דער פאטער פון איהר קינד.

אפאלאן. א, דאס איז מיין קינד. (שרייט). מיין קינד!

סאפיע. שש! (צייגט אויפ'ן פענסטער). און דאס איז מיין קינד! וואס איז דער אונטערשיעד, דו גרויסער ראדיקאל, פילאזאף און פריידענקער? — אבער אפאלאן, איך בעט דיך, זאל זיין גענוג, איך בעט דיך, האב דו אם ווייניגסטען מיטלייד מיט מיר, איך פערצייהע דיר אלעס, וואס דו האסט געזאגט, דען איך האב דיך ליעב. נו, ערגערע

מיך, שלאָג מיך, אויב דו ווילסט, פֿון דיר וועל איך אַלעס ערטראָגען, ווײַל איך ליעב דיך, איך קען דיך, און איך ווייס, ווען די שלעכטע לוינע וועט פֿאַראיבערגעהן, וועסטו אַליין בערייען דײַנע גרויזאַמע ווערטער. (פֿינגערהוט קומט פֿון גאָרטען אונבעמערקט).

אַפּאָלאָן. ניע וועל איך בערייען דאָס, וואָס איך האָב דיר יעצט געזאָגט.

מאַטיוס. זעה נאָר, ער קאָמאַנדירט דאָ ווי בײַ זײַן טאַטען אין ווייַנגאָרטען.

אַפּאָלאָן. (איראָניש). אָה, אונזער האָכגעשעצטער הערר פֿינגער־הוט, ווי געהטס?

מאַטיוס. (גראָב). וואָס האָט עס צו אײַך ווי עס געהט? פֿינ־גערהוט מעג זײַן האָכגעעהרט אָבער ניט האָכגעהרט. ער קריכט ניט וואוהין מען דאַרף ניט! קריכען זאָלען זיי שוין ראַטשקעס די אַלע שאַר־לאַטאַנעס, אַ רוח אין זייער טאַטענס ערד אַרײַן!

אַפּאָלאָן. (אויסער זיך). וועמען מיינט איהר דאָס? איהר שאַראַ־מיזשניק! איהר אַלטער לץ איהר! (גלעט דעם קאָפּ).

פֿינגערהוט. (קלאַפּט אָן טיש). ע, טשערנע, עסען! און דער־לאַנג דעם גראַפֿינטשיק בראַנפֿען. זעה נאָר ווי ער האָט זיך צופֿלאַקערט! מיליאָנער מײַנער! מײַן בלאַהאַדעטעל!

סאָפֿיע. (לאָזט ניט אַפּאָלאָן ריידען). פּאַפּאַ, דו וועסט מעהר ניט רעדען! איין וואָרט ניט! אַ יאָ? — מאַמע, גיעב זיי עסען. זשעניטשקע, רוף אָנקעל באָריס עסען. הערר זאָנענשיין, איך דאַרף מיט אײַך רעדען, קומט אַרײַן אין שטוב אויף אַ מינוט. (שלעפּט איהם).

אַפּאָלאָן. אַזאַ אַלטער הינער פֿרעסער, אַזאַ אַלטער טויגעניכטס. (סאָפֿיע פֿיהרט איהם פֿאָרט).

מאַטיוס. וואָס? (חאַפּט זיך אויף). אָט וועל איך דיך באַלד! (זעצט זיך). האַר אויס, איך וועל דיך אָטוואַדיען פֿון דאַנען. גאָר ניט, אַזאַ קבצן זאָל זיך ערלויבען. און אַ מכה ווילסטו ניט? (טשערנע קומט מיט זופּ).

טשערנע. נאַ, נאַ, עסען. פֿערשטאָפּ די האָטקע — ווילסט דעם בראַנפֿען, וואָס דו האָסט אויסגעטרונקען? קיין נייעם בראָנפֿען האָט מען גאָך ניט צוגעגרייט, פֿראַנט מײַנער!

מאַטיוס. איך האָב אויסגעטרונקען, זאָגסטו? הם, ווי קומט עס?

טשערנע. דו זעהסט ניט? באָריס איז דאָך געקומען. (באָריס, זשעניטשקע זעצען זיך צום טיש).

מאַטיוס. וואָס מאַכט באָריס עפּעס? איך האָב געוואוסט, דו

וועסט קומען. לעבען קען מען נאר אין אדעס. עס איז א שטאדט, וואס דאס אויג געלוסט. (עסט). נו, און וואו איז פעפער?

טשערנע. פעפער? פערגעסען, א קאפ — טפוי זאל עס ווערען!

זשעניע. באלד, באבעניו. (לויפט, ברענגט פעפער. אלע עסען).

אפאלאן. (מען הערט זיין שטימע דורכ'ן פענסטער). ניין, דאס איז שוין צופיעל! וואס? יעדער טויגעניכטס, יעדער געמיינער לומפ זאל מיך בעליידיגען אויך? ווענינ האב איך צו ערטראגען? (סאפיע בערוהיגט איהם).

מאטיוס. מיר דאכט זיך, איך וועל געהן, וועל איך איהם!... עס איז א זופ... א ציגיינערשע סאליאנקע. אהן זאלץ, און אהן פעפער, אהן טעם און אהן ריח. (זאלצט און פעפערט בייז).

טשערנע. שא! און אויף ליזען האסטו פערגעסען צו פרעגען? אויך מיר א טאטע, טפוי זאלסטו ווערען!

מאטיוס. יא, טאקע, וואס מאכט ליזע? (שטימען). זעה נאר בעסער. איך וועל שוין היינט פון עסען קיין הנאה ניט האבען. (שטעמפעל, פראדי, מאניטשקע קומען פון גארטען).

שטעמפעל. (געהט גלייך אויפ'ן באלקאן). אויב איהר ווילט, מעג זיין א גאט העלף. (צו זשעני). דו, בעלאריביצע, דערלאנג מיר א קענדעל וואסער, איך האב אויפגעגעסען א טאראנקע, ברענט מיר אויפ'ן הארצען. (זי גיעבט איהם וואסער). ברודער, איך האב מורא ביי אונז וועט דא זיין א באטאליע. (טרינקט).

מאטיוס. פערגעס ניט, ביזט ביי מיר אויף מיין דאטשע.

טשערנע. (צו די פרויען). וואס זייט איהר דארט געבליבען שטעהן? אהן א גוט מארגען, אהן א גוט יאהר. מענשען! טפוי זאל עס ווערען!

פראדי. וואס איז איצט פאר א צוגאסט? אז מען וועט ביי אייך דא געלעגען ווערען, וועט איהר אונז איינלאדען צום ברית.

שטעמפעל. (שטעלט אוועק דאס קענדעל). מיר זענען גאר פשוט געקומען נאך אונזער בחור. וואו איז ער דער אקון? א פנים אין די היצען האלט איהר איהם דא אין א לאחאנקע מיט קאלט וואסער און ער צאפעלט זיך דא ביי אייך ווי א לעבעדיגער, הא?

מאטיוס. איהר מעגט איהם נעמען און איהר מעגט אייך מיט איהר וואַרגען.

באריס. איך פערשטעה ניט, וואס קימט דא פאר? שווער, איך בעט אייך, מאכט ניט קיין סקאנדאלען. (ווינקט אויפ'ן פענסטער). וואס מיינט איהר, איהר קומט צו געזונד דערפון?

פֿראַדי. (צו באָרים). דו זאָלסט ניט פֿערשטעהן וואָס דאָ קומט פֿאָר? עס איז דאָס זעלבע וואָס איז אַמאָל פֿאָרגעקומען און וואָס עס וועט נאָך אי״ה פֿיעל מאָל פֿאָרקומען.

מאַטיום. האַלט דיין פּיסקן ביי מיר אויף מיין דאַטשע!

פֿראַדי. איך וועל ביי דיר בעטען אַ ראַזרעשעניע צו רעדען, טראַקטירנע נאַדזיראַטעל מיינער!

שטעמפּעל. וואו איז מיין בחור? איך קען דיר אויף דיין דאַטשע געבען אַזאַ חליאַב, אַז עס וועט זיך איבערקעהרען דער גאַנצער טשיהונ־טשיק מיט די פֿיש! איהר האַלאַדראַנצעס! וואָס מיינט איהר? צונעמען ביי אַ ווייבעל איהר מאַן און מאַכען דאָ אַ גאַנצע ריבאַלאָוסטוואַ...

באָרים. הערט אויף, הערט אויף, איך בעט אייך.

מאַטיום. דו בינדוזשניק! דו ווילסט דיך אָנהויבען מיט מיר, איך וועל דיך. (חאַפּט זיך אויף, אַלע נאָך איהם).

זשעניע. (ערשראָקען). זיידע, זיידע! טיאַטע סאָפּיע! (וויינט).

טשערנע. טפֿוי זאָלט איהר ווערען! די שכנים וועלען זיך דאָך צונויפֿלויפֿען אויף אייער בייזען וואונדער.

פֿראַדי. פֿאַר אונז וועט זיך אָננעהמען גאָט, פֿאַר אונז וועלען זיך אָננעהמען מענשען! (דאַטשניקעס קומען פֿון אַלע זייטען און הערען זיך איין נייגיעריג). מיר זענען ניט געקומען גנב׳ענען פּרעמדעס, מיר פֿאַר־דערען אונזערעס.

מאַטיום. דיינס! נעהם און הענג איהם אויף דיר אויפֿ׳ן האַלז.

שטעמפּעל. איך האָב אַ חאַראַקטער, איך שווייג, איך שווייג, אָבער אַז מיין גאַל פּלאַצט, ווערט ביטער די גאַנצע פֿיש, און, ברודער, עס קען דיר אַרויסשפּאַרען די נשמה! זשוליק דו, וואו איז מיין איידעם? (אַ בעוועגונג צווישען די דאַטשניקעס. סאָפּיע, אַפּאָלאָן קומען פֿון שטוב). אָט איז דער בחור! אַהיים, ברודער! גענוג שפּיעלען אויף אַ פּרעמדען פּאָרטעפּיאַן. האָסט אין דער היים אַן׳אייגענעם. קאָנצערטען דאַרף מען געבען אין דערהיים.

מאַניטשקע. פּאַפּאַ, הער אויף, איך בעט דיך, מאַך ניט קיין סקאַנדאַל, אויב דו ווילסט מיך ניט אונגליקליך מאַכען. (צו אַפּאָלאָן). איך בין ניט שולדיג, זיי פֿיהרען מיך... איך ווייס ניט, וואָס זאָל איך טהון? (וויינט).

אַפּאָלאָן. יאָ. זעהר שעהן, זעהר שעהן, מען האָט עס געדאַרפֿט ערוואַרטען. מאַניטשקע, וויין ניט, איך בעט דיך, קום, דיר פּאַסט ניט דאָ צו זיין. (וויל געהן פֿון די טרעפּ, בעטראַכט די פּרעמדע מענשען). אוי, וועלכע שאַנדע! סקאַנדאַל!

סאָפיע. (לאָזט איהם ניט געהן). אַפּאָלאָן, ניט יעצט דאַרפסטו פאָרטגעהן, ניט אַזוי דאַרפסט מיך יעצט פערלאָזען. בערוהיג זי, שיק זי אַהיים, דו וועסט קומען אַהיים שפּעטער, וועסט קומען באַלד. זאָג איין וואָרט.

אַפּאָלאָן. זעה וויפיעל פרעמדע מענשען, איך קען ניט, לאָז מיך.

סאָפיע. פיהלסט דען ניט, דאָס אויב דו געהסט אַזוי אַוועק, צייגסטו אַליין אויך דאָס דו שעהמסט דיך מיט מיר, דאָס מיך רעכענסטו די נידריגסטע פון זיי? אָה, אַפּאָלאָן, זיי אַ מאַן! בערוהיג זי, און בלייב נאָר אייניגע מינוטען.

אַפּאָלאָן. (בייז). ע, אונזינן! די גאַנצע וועלט ווייסט, זי איז מיין געזעצליכע פרוי, ווי קען איך זי איצט שיקען אַהיים און אַליין בלייבען דאָ? (ראַש אַראָב פון די טרעפּ). קום אַהיים גיכער. (זי אַרמט איהם, ביידע געהען).

פראַדי. אָט אַזוי, נעהם איהם... עס טרעפט זיך מיט די מאַנסביל... אָבער ווען דאָס אמת'ע ווייב נעהמט — געהט מען. יאָ, אַנ'אייגען ווייב איז ניט קיין פרעמדע. (אַפּאָלאָן אָב מיט זיין ווייב).

שטעמפעל. און ווּ'זנאַק פאַמיאַטי, דו אַלטער זוואָדניק, וועל איך דיר מאַכען דאָ אַ לימינאַציע! איהר זאָלט דאָ וויסען און געדענקען, ווי צו חאַפּען אויפ'ן קריוטשאָק פרעמדע פיש אין מוטנע וואַסער. נאַ דיר! (שלעפט דעם טישטוך און וואַרפט אַלעס אַראָב פון טיש, דאַטשניקעס לאַכען). און דאָס נאַ דיר! (וויל שלאָגען פינגערהוט). איך וועל דיין פליעך ברייטער מאַכען און גלאַנציגער.

באָריס. איהר זענט היינט פון זינען אַראָב, צו דער רוח וויים אייך! (ראַנגעלט זיך מיט שטעמפּעל, וויל איהם אומוואַרפען, מאַטיוס לויפט אום, משוגע).

פראַדי. גיעב איהם! אָט לאָזט מיך צו'ן איהר, צו דער ליובאָוויצע, וועל איך באַלד אויספאַטשען די גאַנצע ליובאָוו פון איהר, לאָזט מיך אָקערשט! (לויפט צו סאָפיען. טשערנע לאָזט ניט. זי רייסט די טיכעל פון טשערנע'ס קאָפּ, לויפט, נאָך איהר מלך, די איבריגע יאָגען זיי נאָך. מען הערט אַ געפילדער אויפ'ן גאַס. סאָפיע מיט זשעניען בלייבען אַליין, סאָפיע געהט לאַנגזאַם צום קינד, פאַלט לעבען איהר אויף די קניע, דריקט זי צו זיך און וויינט ביטער. דאָס קינד וויינט אויך. באָריס בעטראַכט זיי פון דער ווייט, דעם קאָפּ אַראָפּגעלאָזען).

סאָפיע. אָה, קינד, קינד, קינד!...

פאָרהאַנג.

פִיעַרְטֶער אַקְט.

(סאָפִיעָ'ס צִימֶער ווִי אִין צווײַטֶען אַקְט. אַ פִיאַנאָ אִיז צוּגֶעקוּמֶען, אוֹיף דֶער פִיאַנאָ נאָטֶען, אַלֶעס אִין אוּנאָרדנוּנג, אָנגֶעוואָרפֶען פּאַפִּירֶען, קלֵיידֶער, בִּילדֶער. סאָפִיעָ פּאַקט פֶערשִׁידֶענֶע זאַכֶען אִין אֵיין גרוֹיסֶען קאַסטֶען, זשֶענִיטשקֶע העֶלפט).

זשֶׁעניֶע. טיאָטיעָ סאָפִיע, ווען ווֶעלֶען מִיר פאָהרֶען

סאָפִיעָ. הײַנט אָבֶענד, זשֶענִיטשקֶע, 11 אַ זײַגֶער גֶעהט אָב דאָס שִׁיף, צֶעהן ווֶעלֶען מִיר שוֹין דאָרט זײַן.

זשֶׁעניֶע. ווִי אַזוֹי, האָסטוּ גֶעזאָגט, רוּפט זִיך דִי שטאָדט?

סאָפִיעָ. סִימפֶערָאָפאָל. מִיט'ן שִׁיף ווֶעלֶען מִיר פאָהרֶען בִּיז אַ גרוֹיסֶע שטאָדט, ווֶעלכֶע רוּפט זִיך סֶעוואַסטאָפאָל, אוּן פוּן דאָרט מִיט'ן אײַזֶענבאַהן. (פּאַקט).

זשֶׁעניֶע. מִיר ווֶעלֶען שוֹין קײַן מאָל נִיט קוּמֶען צוּרִיק קײַן אַדֶעס?

סאָפִיעָ. אִיךְ ווֵייס נִיט, קִינד, אפשר ווֶעלֶען מִיר שוֹין קײַן מאָל נִיט קוּמֶען צוּרִיק.

זשֶׁעניֶע. אוּן דֶער זֵיידֶע מִיט דֶער באָבֶען ווֶעלֶען אַלֶע מאָל דאָ זײַן?

סאָפִיעָ. נײַן. זֵיי בּלײַבֶען דאָ דֶערווײַל, אָבֶער שפֶּעטֶער ווען אִיךְ ווֶעל האָבֶען גֶעלד, ווֶעל אִיךְ זֵיי אוֹיךְ נֶעהמֶען צוּ אוּנז אַהִין. (פּאַקט).

זשֶׁעניֶע. (פֶערטראַכט). אוּן וואוּ ווֶעט בּלײַבֶען אָנקֶעל באָרִיס?

סאָפִיעָ. אִיךְ ווֵייס נִיט. וואוּ עֶר ווֶעט ווֶעלֶען, דאָרט ווֶעט עֶר זײַן. זשֶענִיטשקֶע, דוּ פרֶעגסט מִיךְ צוּפִיעל, אִיךְ קֶען אִיבֶּעה דִיר גאָר בִּישט טהוּן. (פּױזֶע).

זשֶׁעניֶע. פאַר וואָס? ... עֶ, נײַן, נײַן, גאָר נִיט.

סאָפִיעָ. וואָס נאָךְ האָסטוּ גֶעוואָלט פרֶעגֶען, זשֶענִיטשקֶע?

זשֶׁעניֶע. נײַן, מֶען דאַרף נִיט, אִיךְ ווֶעל דִיר נִיט דוּלֶען דֶעם קאָפּ מֶעהר.

סאָפִיעָ. וואָס האָסטוּ דֶען גֶעוואָלט פרֶעגֶען?

זשֶׁעניֶע. פאַר וואָס זֶענֶען מִיר אַזוֹי גִיךְ אַוועֶק פוּן גרוֹיסֶען פאָנטאַן? אַלֶע זֶענֶען דאָךְ נאָךְ דאָרט. (פּױזֶע).

סאָפִיעָ. אוֹיף אַ דאַטשֶׁע וואוֹינט מֶען נאָר בִּיז עֶס קוּמט דֶער אוּנמוּטהִיגֶער הֶערבּסט מִיט דִי קאַלטֶע וואָלקֶענדִיגֶע טעֶג. אוּנזֶער

הערבסט איז אַ ביסעל צו גיך געקומען און אונזער דאַטשנע סעזאָן האָט זיך געענדיגט פֿאַר דער צײַט. (קעהרט זיך אָב).

ז ש ע נ י ע. דו װײנסט, טיאָטיע סאָפֿיע?

ס אָ פֿ י ע. נײן, זשעניטשקע, הער. באַלד װעלען די אַרבײַטער קומען נעהמען דאָס פֿאָרטאָפּיאַנאָ, געה בעסער אַרײַן צו דער באָבע.

ז ש ע נ י ע. איך װײס, דו װילסט דאָ װײנען איך זאָל ניט זעהען. (קוקט סאָפֿיען אין די אױגען). דו װײנסט הײַנט צופֿיעל, טיאָטע סאָפֿיע. (אָב אין אינגערע טהיר).

ס אָ פֿ י ע. ניט צופֿיעל, קינד. טיאָטע סאָפֿיע װעט נאָך װײנען און װײנען. (געהט, בעטראַכט דאָס פּיאַנאָ). „מײַן סאַפֿאָה", איך װיל בײַ דיר זאָל דאָ שטעהן אַ פּיאַנאָ, מײַן אמת'ע, ריכטיגע שפּראַכע װעסטו הערען נאָר דאַן, װען איך װעל דיר מיט בעגײַסטערונג שפּיעלען". און די אָרמע סאָפֿיע האָט מיט צװײ שטונדען יעדען טאָג מעהר געאַרבײַט און האָט געצאָהלט פֿאַר אַ פּיאַנאָ... עס איז געװען אַ פֿרעמדע פּיאַנאָ, אַ געדונגענע, הײַנט װעט מען זי צונעהמען אַזױ װי מען האָט בײַ מיר אַלעס צוגענומען. אָה, װיפֿיעל גליקליכע מינוטען איך האָב דאָ איבערגעלעבט! װעלכע געפֿיהלע האָבען געשטורמט אין מײַן האַרץ, װען ער האָט צו מיר גערעדט מיט זײַן געטליכע שפּראַכע. אָט דאָ איז ער געזעסען, אָט איבער די קלאַװישען זענען זײַנע פֿינגער אומגעלאָפֿען, ער װעט זײ מעהר ניט בעריהרען. (קושט די קלאַװישען קניענד). אַנטשװיגען געװאָרען אױף עװיג, איך װעל שױן די זיסע שפּראַך ניט הערען מעהר — געשטאָרבען. גלײַכגילטיגע מענשען װעלען באַלד קומען אַזױ װי שמשים פֿון חברה קדישא און װעלען דיך אַרױסטראָגען װי אַ טױטען. (װײנט, געריװיש). אהאַ, מען געהט: זײַנע נאָטען, דאָס לאָז איך מיר. (װיקעלט אײַן די נאָטען, װישט אױס די אױגען. פֿינגערהוט, אַרבײַטער קומען).

פֿ י נ ג ע ר ה ו ט. יאָ, דאָס איז מײַן קװאַרטיר. איך בין דער הערר מאַטיװס פֿינגערהוט. דיעזע פּיאַנאָ, איך דאַרף זי ניט מעהר, איהר קענט זי נעמען. (אַרבײַטער רוקען אָב די פּיאַנאָ פֿון װאַנד).

ס אָ פֿ י ע. אײן מינוט! זאָל עס נאָך אײן מינוט בלײַבען אױפֿ'ן פּלאַטץ. אָט אַזױ. אײן מינוט, און אַדיע. (פֿאַלט צו דער פּיאַנאָ און בלײַבט שטיל. די אַרבײַטער שטױנען).

א ר ב י י ט ע ר. (צו די קאָמעראַדען). קאָמעדיו לאָמאַיעט.

ס אָ פֿ י ע. (מאַכט צו דאָס דעקעל). יאָ, פֿיניטאַ לאַ קאָמעדיאַ, די קאָמעדיע האָט זיך געענדיגט. (לאַכט און װײנט). פֿרײַנדע, מײַן פּאַפּאַ דאַרף ניט מעהר די פּיאַנאָ, טראָגט זי אַװעק, נעהמט זי צו.

(די אַרבייטער טראָגען אַרויס די פּיאַנאָ. סאָפיע קניעט נעבען קאַסטען און קוקט אויף די נאָטען). אַ לעבעדיגע שפּראַך איז דאָס געווען, איצט זענען געבליבען נאָר טוידטע נאָטען... (קושט די נאָטען, לעגט זיי אין קאַסטען. פינגערהוט האָט זיך געגעבען שפּיגעל פֿערקעמט).

מאַטיוס. סאָפיע, דו ביזט זעהר ראַסטראָיעט? איך האָב געוואָלט רעדען מיט דיר פֿון געשעפֿט. (זי זוכט די בערזע). ניין, ניין, ניט קיין געלד. (זי גיעט איהם אַ מטבע, ער נעמט צו). ניט דאָס. איך האָב געוואָלט רעדען טאַקע פֿון אַ וויכטיגע זאַך. דו ביזט דאָך יאָ מיין טאָכטער, ביזט אַ קלוגע, אַ געראָטענע, וואָס טהוסטו דאָס?

סאָפיע. איך פּאַק איין די זאַכען.

מאַטיוס. איך פֿערשטעה, אָבער אַזוי אין אַלגעמיין? דו מאַכסט פֿון דיר אַ תל. מאַטיוס וועט ניט קענען אויף דער עלטער ווערען אַ גראָבער יונג, אַ שטיוועל-פּוצער, איך בין דאָך געוואוינט צו לעבען ווי אַנ' עדעלמאַן.

סאָפיע. אַי, דאַרפֿסט זיך ניט זאָרגען. פֿאַר דער קוואַרטיר איז ביז'ן ערשטען בעצאָהלט. איהר וועט דאָס אַלעס פֿערקויפֿען און מאַכען צו געלד. און איך האָף, זעהר גיך אייך צו קענען נעהמען צו זיך.

מאַטיוס. איך ווייס. אָבער דאָס הייסט געמוטשעט זיך, ניט געלעבט. אין אָדעס קען מען לעבען אַז מען וויל. פֿערשטעהסטו? חע! איינס, צוויי, און שוין געוואונען די פּאַרטיע. שאַראָם אָט בראָטאַ. זשאָלטי או סרעדינו. אויב עס האָט זיך שוין יע געטראָפֿען. (גלעט דען פֿליעך). אַזאַ זאַך קען מען שוין ניט פֿערגלעטען. איצט איז דער עיקר געלד.

סאָפיע. דיך האָט געשיקט צייגער.

מאַטיוס. וואָס איז דער אונטערשיעד? עס איז אַ געשעפֿט-זאַך און מע דאַרף זיך איבערלעגען.

סאָפיע. (בעז). דו האָסט מיר געשוואָרען קיין מאָל ניט רעדען מיט מיר דערפֿון, דו האָסט געשוואָרען! האָסט שוין פֿערגעסען? האַ? דו ווילסט, עס זאָל געשעהן איין אונגליק?

מאַטיוס. (ערשראָקען). איך האָב געשוואָרען, זאָגסטו? הם, ווי קומט עס? איך געדענק ניט. אויף מיין וואָרט. אוי, סאָפיע, איך האָב דיך קיינמאָל ניט געקענט פֿערשטעהן. ביזט גאָר קיין מענש ניט.

סאָפיע. זאָ לאַנג איהר זייט די מענשען, געוויס, בין איך קיין מענש ניט... אָי! הפּנים, ווען איך וועל אפילו שוין ליגען אין דער ערד, וועט מען אויך קומען טרעטען מיך מיט די פֿיס און שפּייען אויף מיין קבר. (פּויזע).

טשערנע. (עפֿענט די טהיר). סאָפיע, אוי וועה איז מיר

(ערשײנט). זעה וואָס פֿון איהר איז געוואָרען? סאָפֿיעלע! וואָס האָב איך דיך געוואָלט פֿרעגען? איך האָב אַ קוק געטוהן אויף דיר און פֿערגעסען. (ווישט אַ טרעהר). נו, טפֿוי זאָל עס ווערען. — פֿראַנט מײַנער, דו ביזט דאָ? אפֿשר וואָלסטו עפּעס געהאָלפֿען? זעה, וואָס עס טהוט זיך אין שטוב.

מ אַ ט י ו ס. איך קען ניט יעצט... אַ מענש וואַרט אויף מיר בײַ פּאַנקאָני'ן. (אָב, באַלד צוריק אין טהיר). אָט געהט באָריס, ער וועט דיר העלפֿען, ער איז ניט חולה. איך האָב אַ געשעפֿט. אַ מענש וואַרט אויף מיר... טשערנע, דו האָסט מיר נאָך אַלץ ניט אויסגעפּרעסט מײַן ווײַסען זשילעט? אַ קאָפּ, טפֿוי זאָלסטו ווערען. (אָב).

ט ש ע ר נ ע. דער ווײַסער זשילעט ליעגט איהם איצט אין זינען. אוי וואָסערע מענשען עס איז דאָ אויף דער וועלט. (באָריס קומט, ניעדערגעשלאָגען און טרויריג).

ב אָ ר י ס. גאָט העלף, סאָפֿיע, וואָס מאַכט איהר, שוויגער?

ט ש ע ר נ ע. (וויינענד). וואָס זאָל איך מאַכען? אוי, פֿינסטער איז מיר. ווען איך גיעב אַ קוק אויף דיר, דערמאָן איך מיך אויף אונזער אונגליקליכע ליזע נעבעך. אַזאַ יונג קינד דאַרף שטאַרבען. און איך מיט מײַן אַלטען צודולטען קאָפּ דאַרף מיך נאָך אומשלעפּען אויף דער וועלט. איך דאַרף נאָך פּרעסען ווײַסע זשילעטען... אוי, רבש״ע, מעגסט דיך איבערנעהמען, גוטע פּאָריאַדקעס בײַ דיר. טפֿוי זאָלסטו ווערען. (אָב).

ב אָ ר י ס. (טרויריג). אַלזאָ, הייסט עס, איהר פֿאָהרט טאַקע הײַנט?

ס אָ פֿ י ע. יאָ, אונבעדינגט. (פּאַקט).

ב אָ ר י ס. דער שווער האָט געזאָגט, מע דאַרף דאָ עטוואָס טהון. קען איך אײַך העלפֿען?

ס אָ פֿ י ע. ניין, באָריס, דאַנקע. איך פּאַק נאָר אײַן דעם קאַסטען מיט זאַכען, איך נעהם נאָר וואָס עס איז נויטהיג פֿאַר מיר און פֿאַר זשעניטשקען.

ב אָ ר י ס. (זיפֿצט). ווען זשעניטשקע וואָלט כאָטש דאָ געקענט בלײַבען.

ס אָ פֿ י ע. סך הכל? אוי וועה איז מיר! וואָס איז די אָרמע טיאָטיע סאָפֿיע אָהן זשעניטשקען?

ב אָ ר י ס. יאָ, עס איז וואָהר. איך ווייס, סאָפֿיע, אײַך איז יעצט זעהר שווער?

ס אָ פֿ י ע. איך האָב געוואוסט, איהר וועט הײַנט קומען רעדען מיט מיר. איך מוז דאָך אײַך אויסהערען — איך קען מיר ניט העלפֿען, אָבער דאָס דאַרף איך אײַך זאָגען, איך ווייס פֿון וואָס איהר ווילט רעדען. אײַערע אומזיסטע רייד וועלען מיר נאָר נאָך טיעפֿער מאַכען מײַנע שמערצען, און איך זאָג אײַך פֿריהער, מײַן ענטפֿער וועט זיין: ניין,

ניין, ניין! ווילט איהר דאָך רעדען?

באָריס. יאָ, סאָפיע, איך בעט אייך, הערט מיך אויס.

סאָפיע. (זעצט זיך). רעדט, איך הער!

באָריס. דאָס וואָס איז געוועזן דאַרף אויסגעשטריכען ווערען, איך דאַרף עס ניט דערמאָנען.

סאָפיע. אָה, איהר ווילט זיין גרויסמוטהיג געגען מיינע פערגאַנגענע זינד?

באָריס. געגען אייערע זינד? בעוואַהרע גאָט! ניט דאָס מיין איך. איך בין ניט קיין גרויסער פילאָזאָף, אָבער איך פערשטעה, ניט איהר האָט געזינדיגט. איהר האָט געליעבט מיט ריינע, כשר'ה געפיהלע, מען פערדיענט גאָר ניט אַזוי געליעבט צו זיין. ניט איהר, סאָפיע, האָט געזינדיגט, געזינדיגט שווער האָבען די, וועלכע האָבען אַזאַ עדלעס הערץ צערבראָכען, די וועלכע האָבען געקענט אַזאַ סאָפיע פערטוישען אויף אַ ליזע, אויף אַ מאַניטשקע. — ניין, איך זאָג, מיינע פערגאַנגענע זינד דאַרפען פערגעסען ווערען. איך בין געוועזן אונעהרליך, ווייל איך בין געוועזן לייכטזיניג. סאָפיע, איך האָב דיך שטענדיג געליעבט. מיר, מענער, קענען נאָר שעצען דאָס גליק, ווען מיר פערליערען עס. מען אָפפערט אונז דאָס לעבען און מיר מיינען: עס דאַרף אַזוי זיין, עס קומט אונז... די צייט האָט מיך געלערנט... איך פערשטעה יעצט גאַנץ גוט, מיר קומט גאָר ניט, איך האָב קיינע רעכטע, איך וויל נאָר פערדיענען דיין פריינדשאַפט. דו ביזט איצט פערלאַסען, ערנידעריגט, ניעדערגעשלאָגען, ערלויב מיר צו זיין דיין פריינד, דיין קנעכט, דיין דיענער.

סאָפיע. אונמעגליך! איך קען מיך ניט פעראייניגען מיט אַ מענשען, וועלכען איך האָב ניט ליעב. דאָס איז מיין איבערצייגונג, וועלכע האָט מיך זעהר טייער געקאָסט.

באָריס. יאָ, איך ווייס, איהר קענט מיך יעצט ניט ליעב האָבען, אָבער איך האָב דיך ליעב, איך אַכטע דיך, איך פערגעטער דיך. עס קען זיין, ביזט גערעכט, מען דאַרף זיך פעראייניגען נאָר דורך ליעבע, זעהסט דאָך אָבער... די נאַטור האָט דיר געשענקט אַ גאַנצען אוצר מיט ליעבע און דו האָסט עס פערשווענדעט אָהן גליק פאַר זיך. איך פאָדער פון דיר קיינע ליעבע — איך בעט נאָר, ערלויב מיר דיך צו ליעבען, איך וועל זעהן אויסצוהיילען די וואונדען פון דיין האַרצען, בערוהיגען דיין קראַנקען גייסט, שטילען דיינע ביטערע געפיהלע. (לאָזט אַראָב דעם קאָפּ, שוויַיגט).

סאָפיע. אָה, באָריס, ווי פערענדערט איהר זייט געוואָרען.

באָריס. דער בעסטער רעפאָרמאַטאָר איז די צייט.

סאָפיע. לײדער, יעצט איז שוין צו שפּעט.

באָריס. זאָל זײַן פון מיר רעדען און דענקען איז שוין צו שפּעט, אָבער דאָס קינד? פערגעסט ניט, דאָס קינד וואַקסט אָהן אַ טאַטען און אָהן אַ מאַמע. פאַר פרעמדע זינד ערוואַרטען זי אין לעבען פערפאָלגונגען און בעלײדיגונגען. איך, איך פּעדדיען ניט מען זאָל אויף מיר רחמנות האָבען, אויף זיך ווילט איהר אויך קײן רחמנות ניט האָבען, אָבער זשעניטשקע?

סאָפיע. (רינגט די הענד). הא? זשעניטשקע? זשעניטשקע! (זשעניטשקע לויפט אַרײַן).

זשעניע. טיאָטע סאָפיע, האָסט מיך גערופען? אָ, אָנקעל באָריס? (לויפט צו איהם). איהר ווײסט; מיר פאָהרען אַוועק הײַנט. איהר וועט בענקען נאָך מיר?

באָריס. איך וועל זעהר בענקען, איך וועל דאָ בלײַבען אַלײן.

זשעניע. איהר קענט ניט פאָהרען אַהין?

באָריס. נײן, טיאָטע סאָפיע ערלויבט ניט, ווען זי זאָל אויף אונז בײדע רחמנות האָבען, וואָלט איך אויך געפאָהרען. איך וואָלט אין סימפעראָפאָל געעפענט אַ פאָטאָגראַפיע און מיר וואָלטען אַלע געאַרבײַט און געלעבט צוזאַמען.

זשעניע. אוי, טיאָטע סאָפיע! (בעמערקט איהר בעזע מינע). וואָס האָסטו מיך גערופען?

סאָפיע. דו וועסט געהן מיט אָנקעל באָריס אויפ׳ן אַלעקסאַנדראָווסקי פּראָספּעקט, איך האָב קײן צײַט ניט, איך דאַרף נאָך שרײַבען אַ פּאָר בריעף, אָנקעל באָריס וועט דיר קויפען אַ וואַרם מאַנטעלע, איך האָב מורא, אויפ׳ן שיף וועט זײַן קאַלט. (נעהמט געלד פון איהר בערזע).

באָריס. ערלויבט מיר ווענינסטענס זשעניטשקען אַ מאַנטעלע קויפען. קום, זשעניטשקע. (בײדע אָב).

סאָפיע. דאָס קינד? עס וועט אויסוואַקסען אַ שעהן מײדעל אין אַ גרויסע שטאָדט, אַן׳אונגעזעצליכעס קינד צווישען אַזעלכע געזעצליכע מענשען ווי מוסיו פינגערהוט און הערר צײַנער. וואָס ערוואַרטעט זי?... אָבער נײן, נײן, איך קען יעצט דערפון ניט דענקען, איך וויל ניט און קען ניט דענקען דערפון! איך בין יעצט אַלײן, פּלײַבט וועל איך איהם קענען יעצט אָנשרײַבען אַ בריעף; זאָגען איהם מײַן לעצטעס וואָרט, מײַן לעצטעס „לעבע וואָהל" און דאַן פערצײַהען און אַלעס פאַרגעסען. (נעהמט טינט, פעדער, שרײַבט און לעזט). „מײַן ליעבער, ליעבער אַפּאָלאָן"... (פאַלט צום טיש, ווײנט).

מלך. (הינטערן טהיר). שווים, שווים אַרײַן! זײ וועלען דיך ניט אויפעסען. נישקשה, (סאָפיע ווישט אויס די טרערען). אַז מען זוכט גע=

פינט מען... (מלך און מאניטשקע קומען).

סאפיע. (בעז). וואס איז? וואס דארפט איהר דא? ער איז ניטא דא! ניטא!

מלך. מיר ווייסען, אז ער געהט ניט אהער, מיר קוקען גוט, נישקשה. אבער ווי זאגט מען, אז עס איז ניטא קיין פיש, איז א ראק אויך א ריבע, און אז עס איז ניטא קיין גוטע מיטלען, איז א באבסקע זאך אויך א רפואה. (זעצט זיך). סאפיע, מיר האבען מיט'ן בחור א גרויסע מאראקע...

מאניטשקע. דו ביזט בייז אויף מיר, איך ווייס, אבער וואס בין איך שולדיג? מיינסט מיר איז גוט? ער געהט אום שווארץ ווי א כמארע, רעדט ניט, שפיעלט ניט, קוקט ניט אויפ'ן קינד, האט פערנאכלעסיגט זיינע אוראקען. אמאל האב איך געקענט ווערען גוט מיט איהם דורכ'ן קינד. דו פערשטעהסט? דאס קינד גיט א שמייכעלע—איצט איז דאס קינד ביי איהם ווי א הינטעל, להבדיל. און מיט'ן טאטען וויל ער ניט רעדען.

מלך. יא, ער זאגט, ער האט ניט קיין אסאבענע סימפאטיעס צו טשובאן. זאל זיין אזוי... אבער אז מען איז שוין אין פעסעל, וואס העלפט דער צאפלען זיך, הא?

מאניטשקע. גאנץ פריה געהט ער אוועק און קומט שפעט אין דער נאכט, קעהרט זיך אום מיט'ן פנים צום וואנד און רעדט ניט א ווארט. אזוי צוטראגען, פערזארגט, איך ווייס ניט וואס זאל איך טהון? (וויינט).

מלך. איך גלויב ניט אין באבסקע זאכען, מען זאגט דאס איז אזא ווארזשבא, א אבגעטאהנע זאך. איך ווייס, דו ביזט חלילה ניט קיין ווערמא, נאר טאמער האסטו עפעס א סרעדסטווא, זיי א גוטע און גיעב דאס מאניטשקען. אוי, איך האב געוואלט מיין מיזינקע געבען א מאן, עס זאל זיין א קארפ נא אודיוולעניע, און וואס האט זי? זי האט אליין מורא געהאט, אפשר דער גרויסער האספאדין מיט'ן פליעך, אדער דו, חלילה, בין איך מיט איהר געקומען. איך בעט דיך, אויב דו האסט טאקע אזא ווא̈לשעבסטווא, גיעב דאס אב.

סאפיע. איך האב ליידער קיינע מיטלען. אה, ווען איך זאל וויסען וואו מען קען אזא מיטעל קריעגען, וואלט איך אפשר אליין געגאנגען.

מאניטשקע, די צייט איז דאס איינציגע מיטעל. (קעהרט זיך אב).

מאניטשקע. אוי, סאפיע, מיר איז אזוי שווער, דורך מיר איז דאס קינד קראנק געווארען. (וויינט).

מלך. זי וויינט — א ווייבערישע ספעציאלנאסט. יעדער חיה, יעדער פיש האט איהרע ספעציאלנאסט. פרימערנא, א קארעס האט ליעב מען זאל איהם בראטען אויף א סקאווערדע אין סמעטענע, א העכטעל האט ליעב

מען זאָל איהם צושניידען און אָנפּיהלען, אַ אידענע האָט ליעב צו וויינען...

סאָפּיע. איהר האָט ליעב געפּיהלטע העכט און געבראָטענע קאַרעס, זאָגט איהר, זיי האָבען דאָס ליעב... אַ קאַרעס וויל נעבעך זיין פריי, שווימען אין וואַסער, און איהר בראָט איהם און זאָגט ער האָט ליעב זיך צו בראָטען. איהר מיינט, מיר פרויען האָבען ליעב צו וויינען? געוויס, אַז...

פראַדי. (דרויסען). וואָס זייט איהר דאָרט פערפאַלען געוואָרען, וואָס איז די גדולה דאָרט אויף אייך?

מלך. קום. דו ווייסט דאָך, אַז ביי דיין מאַמען פּלאַצט זיך די טערפּעניע, אַלזאָ, סאָפּיע, קענסט ניט געבען קיין סאָוועט, ווי אַזוי דעם בחור אַרויסנעמען צוריק פון דעם כשוף?

מאַניטשקע. סאָפּיע, דו קענסט מיר ניט העלפען?

סאָפּיע. איך? איך קען מיר אַליין ניט העלפען.

מלך. זי האָט מורא, אפשר וועט ער מאַכען אַ ויברח צו דיר אהין... ע, איך גלויב ניט, אַ מוזשטשינע זאָל ניט קענען בערעכענען, אַז איבער אַ באַבע איז ניט כדאי אַזוי צו מאַראַטשען זיך! יע, עס איז אַנ'אַזערע מיט ראַזנע פיש; איז ניטאָ קיין קערטשער הערינג, עסט מען אַ סקומבריא, אַ סקומבריא איז אויך ניט קיין שלעכטער הערינג.

פראַדי. (עפענט די טהיר). יאָ, יאָ, ניין, ניין! וואָס האָט איהר זיך דאָ אַניעדערגעזעצט טענה'ן מיט איהר? זעה נאָר וואָס דאָ איז שטוב טהוט זיך? אַזוי ווי איהר האָט צובראָכען פרעמדע הערצער, אַזוי האָט אייך גאָט צו־בראָכען און צושטאָכען. אוי, אַז צובראָכען און צושטאָכען זאָלט איהר...

מלך. שאַ, שאַ, האַלט איין די מאַשין!

פראַדי. יאָ, איך ווייס, דו ביזט דאָך אימשטיינס געזאָגט אויך אַ מאַנסביל, איהר האַלט אַלע אָט מיט אַזעלכע, בעסער ווי מיט אונז. אַמאָל פלעגט מען אויסשמירען אַזאַ נקבה מיט פעך און מיט [illegible], בעוואַרפען מיט פעדערען און פיהרען מיט אַ באַראַבאַן איבער'ן גאַס, און היינט...(שטעמפעל ווארפט זי אַרויס. ביידע אָב).

מאַניטשקע. סאָפּיע, אויף מיר זיי ניט בייז, איך האָב פריהער אויך ניט קיין סך פערשטאַנען, און איצט האָב איך גאָר קיין שכל ניט... אָבער איך ווייס ניט. אַ פנים עס איז דאָך אַנ'אָבגעמאַכטע זאַך... דוקא איצט האָב איך איהם אַזוי ליעב, איך שטאַרב... (אָב).

סאָפּיע. (קוקט אויף די טהיר). נאָך אַ בעליידיגונג פון דער מומע פראַדי. ער בענקט נאָך מיר! ער ליידעט, ער קען מיך ניט פערגעסען. אָה, טייערער! איך וועל איהם ערצעהלען אין מיין בריעף וואָס איך פיהל יעצט, און וואָס איך האָב די לעצטע צייט איבערגעלעבט. (לעזט וואָס זי האָט געשריבען). „מיין ליבער, ליעבער אַפּאָלאָן". (שרייבט און

לעזט). „ווען דו, מײַן טײַערער, זאָלסט קענען זעהן יעצט מײַן הערץ״ — װאָרום שרײַב איך איהם? האָב איך מיך ניט בעשלאָסען הײַנט אַװעקצופאָהרען און אַלעס ענדיגען? איז דאָס עהרליך, איהם מיט אַזאַ בריעף צו קרענקען, ערװעקען זײַנע געפיהלען, מאַכען שטאַרקער זײַנע לײדען? ניין, דאָס איז ניט עהרליך. אַזוי װעט ער זיך גיכער בערוהיגען און גיכער מיך פערגעסען. און איך? מיר איז דאָך שוין אַלעס אײנס. (געהט צוריק פּאַקען די זאַכען). אײַנפּאַקען גיכער די איבריגע זאַכען און מאַכען זיך פערטיג צום װעג. (פּאַקט אײַן פערשידענע קלײדער, פערטראַכט זיך און זינגט שטיל די מעלאָדיע פון „מאַטושקאַ האַלובושקאַ״ אָהן די װערטער, רײַסט איבער, פאַלט צו מיט'ן קאָפּ צום קאַסטען, און בלײַבט זיצען אויף דער ערד, אַפּאָלאָן קומט שטיל).

אַפּאָלאָן. (שטיל). סאָפיע, איך בין געקומען צו דיר. איר װײס, װי ניעדריג, װי געמײן איך האָב געגען דיר געהאַנדעלט. איך האָב מיך זעהר קלײנמוטהיג געגען דיר געצײַגט, דו האַסט מיך, דו פעראַכטעסט מיך, און איך בין דאָך געקומען. אָה, סאָפיע, װען איך זאָל יעצט ניט קומען צו דיר, װאָלט איך פון זינען אַראָב. איך האָב לאַנג ניט געװאַגט, איך בין טױזענד מאָל געגאַנגען פערבײַ, איך האָב ניט געהאַט גענוג מוטה דײַן שװעל איבערצוטרעטען — װעסט מיר גלױבען? איך בין שטונדען לאַנג געשטאַנען נעבען דײַן הויז און האָב מיר ניט געקענט ערלויבען צו קומען צו דיר. אַלײן בין איך די טעג געזעסען בײַם מעער דאָרט, נעבען לײַכט־טהורם אויפ'ן גרויסען פאָנטאַן, דאָרט װאו מיר פלעגען בײדע צוזאַמען זיצען; איך בין אויך געװען דאָרט... אין יענעם הויז... די דאַטשע איז פערלאָזט, אַלעס איז דאָרט פּוסט און לעער װי בײַ מיר אין הארצען — װאָס טהוט זיך דאָ? װאו איז די פּיאַנאָ?

סאָפיע. (צװינגט זיך צו זײַן רוהיג). די פּיאַנאָ האָט מען צוגענומען. איך פאָהר הײַנט קײן סימפעראָפּאָל.

אַפּאָלאָן. איך האָב אַלעס דאָ אין דעם הערליכען נעסט צערבראָכען, צערשטערט, פערניכטעט. אָה, װען איך דערמאָהן מיך אָן יענע שענדליכע סצענע! אין דײַן הויז האָבען זײ אַ װילדען פּאָגראָם געמאַכט, און איך האָב קײן מוטה געהאַט דיך צו בעשיצען. זײ האָבען דיך בעלײדיגט, ערנידריגט, און איך בין געלאָפען װי אײן פײגלינג, װי אַ פערברעכער.

סאָפיע. (שטעהט אויף). װאָס זאָל מען טהון? אין לעבען קומען פאָר פיעלע טרויעריגערע פּאָגראָמען, מען בעשמוצט און ערנידעריגט פיעלע הײליגערע זאַכען. װאָס עס איז געשעהן איז געשעהן, עס איז איבריג צו רעדען דערפון. איך פאָהר הײַנט און אַלעס איז געענדיגט.

אַפּאָלאָן. דו װעסט אַװעקפאָהרען, און װאָס װעט זײַן מיט מיר?

סאָפֿיע. דו ביזט איין אַרטיסט, איין מאַן, איין פֿאָטער, דו זועסט זעהן צו טהון דיינע פֿפֿליכטע, בערוהיגען דיך און אַלעס פֿערגעסען.

אַפּאָלאָן. ניין. איך וועל ניט פֿערגעסען. מיין גליק, וועלכעס איך האָב אַליין פֿערניכטעט, איז געוועזען צו גרויס. איך וועל ניט פֿערגעסען. איך וועל בלייבען אַליין אין דער גרויסער שטאָדט ווי אין אַ וואַלד. אַ פֿרעמדער צווישען פֿרעמדע, אַנ'עלענדער... סאַפֿפֿאָה, ווער וועט זיין יעצט מיין פֿריינד? צו וועמען וועל איך קומען מיט מיין טרויער? וועמען וועל איך ערצעהלען מיינע שמערצען? ווער וועט פֿערשטעהן מיינע שטרעבונגען? פֿאַר וועמען וועל איך קענען שפּיעלען מיט ליעבע און בעגייסטערונג? איך וועל דאָס ניט איבערלעבען.

סאָפֿיע. (רוהיג). דומהייטען — איהר וועט אייך שפּעטער בערוהיגען.

אַפּאָלאָן. סאַפֿפֿאָה, מיין סאַפֿפֿאָה, פֿערלאָז מיך ניט...

סאָפֿיע. עס איז בעשלאָסען — איך פֿאָהר היינט.

אַפּאָלאָן. דאַן נעהם מיך מיט. איך פֿערלאָז אַלעס! איך וויל געהן מיט דיר! מיך קען יעצט קיין זאַך צוריקהאַלטען, מיך שרעקען ניט די רעזולטאַטען, די צוקונפֿט.

סאָפֿיע. (מיט אַ שמייכעל). ווען איהר זאָלט זאָגאַר האָבען די בעשלאָסענהייט צו געהן מיט מיר, וועלכען זין האָט אַזאַ שריט? איהר וועט עס גיך בערייען. אייער גרויזאַמע האַנדלונג געגען אייער געזעצליכע פֿרוי און קינד, וועט אייך פֿערגיפֿטען דאָס לעבען. איהר וועט ניט קענען גליקליך און רוהיג זיין. אָנשטאָט צו ליעבען, וועט איהר האַסען די, וועלכע איז געוועזען די אורזאַכע פֿון אייער אונאָרענטליכע האַנדלונג — און איך? ווען איך זאָל זאָגאַר אייך ליעבען, וואָלט איך מיר ניט ערלויבט צוליעב מיין גליק רויבען ביי איין אונשולדיגע פֿרוי און ביי אַנ'אונשולדיגען קינד זייער מאַן און פֿאָטער. ניין, ווען זאָגאַר איך וואָלט אייך געליעבט, וואָלט איך אייך ניט ערלויבט צו געהן מיט מיר.

אַפּאָלאָן. אָה, איך פֿערשטעה. דו ליעבסט מיך ניט מעהר. (זעצט זיך צום טיש און זיפֿצט). נו, דאַן, דאַן איז געוויס איבריג צו רעדען דערפֿון. (בעמערקט דען בריעף). הא, דאָס האָסטו מיר געוואָלט שרייבען. מיר, מיר! (לעזט). „מיין ליעבער, ליעבער אַפּאָלאָן, ווען דו מיין טייערער" — איך ווייס, דו האָסט מיך ליעב! דו ווילסט מיט געוואַלד דיך שיידען פֿון מיר. ווילסט אַליין ליידען און ערטראָגען. ווילסט נאָך איין נאָבלעס אָפּפֿער ברענגען! ניין, ניין! איך וועל דיך ניט לאָזען. (געהט צו איהר, זי טרעט אָב). דו וועסט בלייבען דאָ! דו וועסט בלייבען מיט מיר! (חאַפּט איהרע הענד). מיין געליעבטע! מיין סאַפֿפֿאָה! מיין הייליגע מאַדאָנאַ. (קושט איהרע הענד. געריוש).

סאָפיע. איך הער מען געהט. (וויל זיך בעפרייען). עס קען זיין אייערע געהן אהער. זיי זענען שוין דאָ געוועזען.

אפאלאָן. (לאָזט זי ניט אָב). עס מעג זיין ווער עס וויל, איך וועל מיך יעצט ניט איבערשרעקען, איך וועל מיך ניט שעמען מיט דיזע געפיהלע, וועלכע געבען גליק און פריידע. עס מעג יעצט קומען די גאנצע וועלט.

סאָפיע. אָה, אפאלאָן ווען דו זאָלסט דאן זאָ וואָס זאָגען...

אפאלאָן. איך זאָג עס יעצט און וועל עס ווידערהאָלען ביז מיין טויט.

סאָפיע. ניין, אפאלאָן, יעצט... יעצט איז שוין צו שפעט.

אפאלאָן. שפעט? וואָרום? (זשעניטשקע מיט א נייעם מאנטעלע און באָריס קומען). אָה, איך פערשטעה! ער, זיי!...

סאָפיע. (דריקט מאניטשקען צו זיך, ביידע מענער קוקען זיך אָן פיינדליך).

זשעניע. טיאָטע, טיאָטע סאָפיע, אָנקעל באָריס האָט מיר געקויפט דאָס שעהנסטע מאנטעלע וואָס איז געוועזען אין מאגאזין. און ווען ער האָט מיר אָנגעמאָסטען, האָט ער געוויינט.

באָריס. ווען, זשעניטשקע? דאָס איז ניט וואהר...

זשעניע. יאָ, אלע האָבען געזעהען. איך האָב פיינד אָנקעל אפאלאָן, ער האָט דיך געמאכט אונגליקליך. האָסט אזוי פיעל געוויינט, איז ער ניט געקומען, איצט איז ער דאָ.

סאָפיע. זשעניטשקע, זשעניטשקע!

זשעניע. טיאָטע סאָפיע, דו מיינסט איך ווייס ניט ווער מיין מאמע איז און ווער מיין פאפא איז? די קינדער האָבען מיר שוין לאנג אלעס ערצעהלט, איך האָב מיר נאָר געמאכט ניט וויסענדיג, ווייל דו האָסט ניט געוואָלט. יאָ, איך ווייס שוין לאנג פאר וואָס מען רופט מיך ממזר.

סאָפיע. אוי! קינד, קינד! (וויינט, דריקט זי צו זיך). מיין קינד!

מאטיוס. (דרויסען). וואָסער קארפ? וואָסער העכט? אז מאטיוס פינגערהוט זאָגט ניטאָ, איז ניטאָ. (ערשטוינט). אָה! ווי איך בין א יוד, דאָ איז דאָך ווידער אלא גאריבאלדי דע פאָמפאדור. (שטעמפעל, פראדי, מאניטשקע קומען).

אפאלאָן. (זעצט זיך ביים טיש און פערדעקט זיין געזיכט).

פראדי. אז מאשע הוזיק זאָגט מיר, אז זי האָט איהם ערשט געזעהן מיט איהרע אויגען געהענדיג אהער, וויל ער מיר איינרעדען פייגעלעך אין בוזים. זעהסטו, זיי זיצען ביידע אזוי ווי במחילה... (טשערנע מיט א ווייסען זשילעט).

טשערנע. נא דיר דיין ווייסען זשילעט, פראנט מיינער. א פנים איך וועל דיר וואשען און פרעסען ביז וואנען איך וועל אמאָל פאלען פון די פיס און וועל שטארבען. אוי! ווידער די שעהנע געסט? נא! טפוי זאָל עס ווערען!

מלך. איך וואלט געוואלט וויסען איצט, וואס איז דאס? איז דאס פרימערנא אניע ריבאלאוסטווא ביי אייך, אדער אנ'אלטע פאדלאסט?

אפאלאן. (קלאפט און טיש) ווער עס וועט וואגען צו זאגען דא איין גראב ווארט, דעם וועל איך מיט מיינע הענד דערשטיקען ווי א הונד!

מאניטשקע. אוי! סאפיע, זאג דו מיר וואס זאל איך טהון? האב אויף מיר רחמנות.

פראדי. זעהסט א גזלנות אין איהם! איך פערשטעה, ער פאהרט מיט זיין ליובאווניצע!

סאפיע. (שוואך). זייט רוהיג — ער קען ניט פאהרען מיט מיר, ער איז א פאטער פון זיין קינד, ער האט א פרוי... ער האט געוויסע אויפגאבען אין זיין לעבען. און איך? עס איז קיין סוד פאר אייך, איך האב אויך א קינד, איך בין א מוטער און איך מוז זעהן דאס קינד זאל פאר דער גאנצער וועלט וויסען אפען ווער איהר פאטער איז. (גיעבט באריסען די האנד, ער קושט זי מיט בעגייסטערונג, זי לאכט און וויינט), באשערט דעם סימפערעפאלער ראבינער פערדינען ביי אונז א פאר רובל פאר א קאזיאנע פעטשאט.

מאטיוס. ער נאר? עס איז ניט אויסצוהאלטען פון די קבצנים, א רוח'ן זייער טאטענס ערד אריין. (פראדי רעדט צו מאניטשקען און מאכט מיט די הענד. מלך גיט באריסען די האנד).

טשערנע. (גערירהרט). מען קען ניט לעבעדיג מאכען די וואס ליגען נעבעך אין קבר, אבער פאר וואס זאלען ניט לעבען חאטש ווי אזוי עס איז די, וואס מוטשען זיך נאך אויף דער וועלט? טפוי זאל עס ווערען! (ווישט מיט'ן פארטוך די טרעהרען, קושט מאניטשקען).

סאפיע. דו פרעגסט וואס דו זאלסט טהון? (לאכט היסטעריש). האב איהם ליעב, שטארק, שטארק, וועט ער דיך מוזען ליעב האבען. און איצט ענטשולדיג מיר, איך וועל מיר ערלויבען דא פאר אלע מיט איהם אבגעזעגנען זיך, פאר אימער — און עוויג. (געהט צו איהם, קושט לאנגזאם זיין שטערן, זאגט פערשטיקט) לעב וואהל, אפאלאן! זיי געזונד! זיי גליקליך!

אפאלאן. און דו, סאפיע?... (פאלט צום טיש און וויינט פערצווייפעלט).

סאפיע. איך? פאר מיר, ווי עס זעהט אויס, איז נאך ניטא קיין גליק... אבער מיין זשעניטשקע... דער, דא... (צייגט אויף באריסען). דיין מאניטשקע... דיין קינד... זייט איהר אלע גליקליך, דאס וועט זיין מיין איינציגע טרויסט... (קעהרט זיך אב און ווישט אב איין טרער).

(פארהאנג פאלט לאנגזאם).

פערלאַג „צענטראל“ ווארשא, נאָוואָליפקי 7.

Tow.-Wyd. „CENTRAL“ Warszawa, Nowolipki 7